

چمران

روابط عمومی

ویژه نامه‌ی مسئولیت‌های اجتماعه دانشگاه شهید چمران اهواز

دانشگاه شهید چمران اهواز و مسئولیت اجتماعی

مسئولیت اجتماعی سازمان‌ها موضوعی نوپدید است که پیش از این جایگاهی در ساختار نهادی و عملکردی اغلب سازمان‌ها و شرکت‌ها نداشت؛ اما امروزه، در سازمان‌ها و نهادهای فرهنگی، سیاسی و اقتصادی پیشرو، تدوین مأموریت مهم مسئولیت اجتماعی از جمله راهبردهای اصلی به شمار می‌رود. دانشگاه‌ها هم از این دایره بیرون نیستند. دانشگاه‌های کشور با درک نیازهای زمانه، در حال گذار به جامعه‌محور هستند. این رویکردهای تازه، بیانگر توجه نهاد آموزش عالی به مسئولیت اجتماعی است.

اکنون بیش از ۶۵ سال از بنیان‌گذاری و فعالیت دانشگاه جامع شهید چمران اهواز می‌گذرد و بیش از ششصد عضو هیئت علمی تمام‌وقت و نزدیک به ۱۴ هزار دانشجو دارد که بخش زیادی از آن‌ها دانشجوی تحصیلات تکمیلی هستند. در این دانشگاه بنا به ماهیت آن، استادان، دانشمندان و پژوهشگرانی از همه‌ی گرایش‌ها مختلف علوم پایه، مهندسی، علوم کشاورزی، علوم انسانی و هنر در آن به تدریس، بحث و تحقیق مشغول‌اند که در زمره‌ی نخبگان شایسته‌ی در زمینه‌های تخصصی خویش به شمار می‌روند. این نهاد علمی، به اقتضای همین سرمایه‌ی نخبگانی نه‌تنها خود را محق می‌داند در همه‌ی مسایل جامعه‌ی پیرامونی عالمانه ورود کند، بلکه آن را وظیفه‌ی ذاتی و بدیهی خود در قبال جامعه به شمار می‌آورد. بر همین اساس در نخستین برنامه‌ی راهبردی درازمدت توسعه‌ی دانشگاه، شعار «جامعه‌محوری و کارآفرینی» در کانون اصلی این برنامه قرار گرفت و برنامه‌ی دوم راهبردی دانشگاه نیز با شعار «جامعه‌محوری و ارزش‌آفرینی» در دست تدوین است که بیانگر مسئولیت اجتماعی دانشگاهیان شهید چمران اهواز در برابر جامعه است. بر اساس همین رویکرد، جامعه‌محوربودن دانشگاه، یکی از مبناهای اصلی فعالیت‌های دانشگاه و پیامد آن مشارکت فعال‌تر جامعه‌ی دانشگاهی در شناسایی مسائل و مشکلات محلی، منطقه‌ای و ملی و همکاری علمی در رفع آنها، عمل به مسئولیت اجتماعی، سوق‌دادن پژوهش‌های دانشگاهی به سمت گره‌گشایی از صنعت و جامعه و رفع تنگنایهای موجود در چند سال گذشته محور فعالیت بوده است. هم‌چنین در نظر است که با گسترش دامنه‌ی این فعالیت‌ها و برنامه‌ریزی برای مشارکت‌دادن شمار بیشتری از جامعه‌ی دانشگاهی در این مسیر، دانشگاه بیش از پیش در متن جامعه حضوری اثرگذار و کارساز داشته باشد.

در طول چند سال گذشته، افزون بر راه‌اندازی دفتر «شبکه‌ی ملی جامعه و دانشگاه» که با هدف بررسی مسایل گوناگون جامعه و آرایه‌ی راهکار به مدیران و دست‌اندرکاران امور اجرایی صورت گرفته است، جامعه‌ی دانشگاهی شهید چمران اهواز در راستای عمل به مسئولیت اجتماعی دانشگاه و انجام رسالتی که در برنامه‌ی راهبردی تعریف شده بود، کوشیده است در قالب راه‌اندازی قطب‌های علمی متعدد از جمله «بهداشت و بیماری‌های آریزیا گرم‌آبی»، «بیهسازی و نگهداری شبکه»، «گاو‌میش»، «حفاری» و تأسیس مراکز تحقیقاتی و تخصصی هم‌چون «پژوهشکده‌ی آب و انرژی»، «مرکز تحقیقات حفاری»، «مرکز پژوهشی منطقه‌ای ریزگردها»، «مرکز تحقیقات علوم رفتاری»، «مرکز تحقیقات شبکه‌های گازرسانی»، «مرکز تحقیقات زه‌کشی»، «مرکز تحقیقات لیزر و پلاسما»، «مرکز تحقیقات و مطالعات بانوان»، «مرکز تحقیقات مطالعات شهری»، «مرکز تحقیقات پدافند غیرعامل»، «پژوهشکده‌ی میادین و تجهیزات نفت و گاز»، «پژوهشکده‌ی سیاست‌گذاری، توسعه‌ی پایدار و امور زیربنایی»، هم‌چنین برگزاری دوره‌های آموزشی فراگیر، ارتباط با صنعت به منظور گره‌گشایی از تنگنایهای فنی، مهندسی، اجتماعی، اقتصادی و... زمینه‌های لازم را برای پژوهش و بررسی علمی موضوعات گوناگون استان فراهم آورد.

افزون بر این، جامعه‌ی دانشگاهی شهید چمران اهواز کوشیده است با برپایی جلسات گفت‌وگوی علمی، برگزاری کنفرانس‌ها، همایش‌ها، اجرای طرح‌های پژوهشی، تدوین مقالات و یادداشت‌های علمی و صدور بیانیه‌ها و ارائه‌ی رهنمودهای علمی نقشی فعال در برابر مسایل مبتلابه استان هم‌چون انتقال آب بین‌حوضه‌ای از سرشاخه‌های رودخانه‌های استان (برپایی همایش پیامدهای انتقال آب کارون؛ مخالفت دانشگاهیان خوزستان با انتقال غیرکارشناسانه آب بین حوضه‌ای از رودخانه‌های استان)، پدیده‌ی ریزگردها، گرده‌افشانی درختان و آثار آن در فصل پاییز، اثرات سد گتوند بر شوری آب رودخانه کارون، آلودگی‌های زیست‌محیطی ناشی از فعالیت صنایع بزرگ، مسایل فرهنگی و اجتماعی ناشی از تکثر قومیتی در استان، بازی کند. در بحران سیل بهار ۱۳۹۸، بیماری کرونا، مسایل مرتبط با آب، خاک و کشاورزی، رفع تنگنایهای و نیازمندی‌های فنی صنایع نفت و گاز و... بسیاری از استادان و پژوهشگران دانشگاه در کنار کارکنان و دانشجویان به شکل‌های گوناگونی هم‌چون آرایه‌ی مشاوره‌ها و رهنمودهای علمی و تخصصی، حضور میدانی در نقاط بحرانی برای کمک به عوامل اجرایی و تولید دانش فنی و بومی‌سازی ابزار مورد نیاز صنایع، از جمله ساخت پمپ‌های میله‌ای مکشی (SRP) به نقش‌آفرینی پرداخته‌اند.

مجموعه‌ی پیش رو، گوشه‌ای از اخبار منتشرشده‌ی فعالیت‌ها و کنش‌های جامعه‌ی دانشگاهی شهید چمران اهواز بر مبنای عمل به مسئولیت اجتماعی است که پیش از این و در طول چند سال گذشته در تارنمای خبری دانشگاه به اطلاع عموم رسیده بود و اکنون به صورت دفتري مختصر هم‌رسانی می‌شود.

انجام مطالعات ۲۵ هزار هکتار از کانون‌های ریزگرد استان در دانشگاه شهید چمران اهواز

این آب‌ها برای بالا بردن تولید و ایجاد خودکفایی و بالابردن بهره‌وری در حوزه‌آب بهره‌برداری نماییم.

استاندار خوزستان بابت این‌که این طرح در کانون شماره دو ریزگردها اجرا خواهد شد تصریح کرد: در این منطقه حدوداً ۳۵ هزار هکتار کانون‌های ریزگرد هستند و زهاب‌های نیشکر با ای‌سی ۴ تا ۷ هزار از نزدیکی آنها گذر می‌کند و درواقع با انجام این طرح می‌توانیم هم کانون‌های ریزگرد را مهار نموده و تبدیل به کانون تولید و اشتغال نماییم و هم از این زهاب‌های نیشکر استفاده بهینه نماییم.

مطالعات ۳۵ هزار هکتار از کانون‌های ریزگرد استان خوزستان در دانشکده‌ی مهندسی علوم آب دانشگاه شهید چمران اهواز، انجام می‌شود.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، متولی احیای ۳۵ هزار هکتار از کانون ریزگرد، شرکت توسعه نیشکر است و مقرر شد دانشگاه شهید چمران اهواز برای اجرای این طرح تا ۳ ماه آینده مطالعات لازم را انجام دهد.

گفتنی است در این باره نیز روز گذشته استاندار خوزستان با اشاره به زهاب‌های صنعت نیشکر که در زمین‌های خوزستان بدون بهره‌وری چندانی رها می‌شوند خاطرنشان کرد: ما زهاب‌های زیادی داریم که از طرح‌های مختلف کشاورزی به ویژه توسعه نیشکر به تالاب‌های ایجادشده هدایت می‌شوند و هیچ استفاده‌ای از آنها نمی‌شود در صورتی که خروجی‌ای سیاین آب‌ها به نحوی ست که می‌توان با آنها کشت مجدد و ایجاد اشتغال داشته باشیم.

دکتر شریعتی با تشریح برنامه‌ریزی صورت گرفته برای استفاده بهینه از زهاب‌های نیشکر عنوان کرد: طرحی ارائه‌شده تا استفاده بهینه‌ای از این زهابها شود و بتوانیم از

نشست هماندیشی اعضای هیئت علمی دانشکده‌ی مهندسی علوم آب با مدیران اداره کل منابع طبیعی استان

به منظور بررسی وضعیت عرصه‌های ریزگرد جنوب شرق اهواز نشستی با حضور مدیران اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان خوزستان و اعضای هیئت علمی دانشکده‌ی مهندسی علوم آب دانشگاه شهید چمران اهواز، برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، در ابتدای جلسه استادان این دانشکده با توجه به بازدید انجام شده نظرات خود را درباره این عرصه‌ها، اعلام کردند.

از مهم‌ترین موارد مطرح شده در این نشست می‌توان به استفاده از ظرفیت‌های علمی استان، در نظر گرفتن مشارکت مردمی، بررسی گزینه‌های مختلف، استفاده از روش‌های بیولوژیکی، لزوم انجام بازدیدهای مشابه برای سایر اعضای هیئت علمی دانشگاه و حتی دانشجویان، توجه به بررسی تأثیرگذاری اقدامات انجام شده، برگزاری جلسات هماندیشی، استفاده از روش‌های ترکیبی و... اشاره کرد.

در این نشست مهندس مطیعی مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری استان خوزستان ضمن تأیید دغدغه‌های استادان این دانشکده به موارد مطرح شده پاسخ داد و چالش‌هایی که با آن‌ها روبه‌رو هستند را مطرح نمودند.

همچنین دکتر رئیس زاده معاون اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان خوزستان نیز بر تشکیل کارگروه‌های تخصصی با محوریت دانشکده‌ی مهندسی علوم آب تأکید کرد.

دکتر باوی مسئول بخش ایده‌های اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان خوزستان نیز به دریافت حدود ۳۰۰ ایده از بدو تأسیس دفتر و غربال آن‌ها اشاره و ایجاد بستر جهت اجرای برخی از ایده‌ها به عنوان کارهای اجرایی برشمرد.

دکتر حاجی‌دولو خبر داد:

همکاری مشترک دانشگاه شهید چمران اهواز و پژوهشگاه نیرو در زمینه ریزگردها

وی افزود: یکی از وظایفی که در کنار وظایف آموزشی به دانشگاه‌ها سپرده شده، پاسخگویی به نیازها و مشکلات ملی است و برگزاری نشست‌ها و سمینارها یکی از شاخص‌های سنجش اعتماد بین این نیازهای تحقیقاتی و مشکلات صنعت و دانشگاه‌ها است.

معاون پژوهشی و فناوری دانشگاه شهید چمران اهواز، گفت: پس از گذشت دوره حاد این مشکلات، تصمیم گرفته شد که این نشست در دانشگاه برگزار و فضایی ایجاد شود که مشکلات و تجربیاتی که طی این اتفاقات حاصل شد، مورد بحث قرار گیرد تا هسته تحقیقاتی برای اینکه دانشگاه در این زمینه‌ها کارهای پژوهشی انجام دهد و توان علمی و پژوهشی خود را به این سمت معطوف کند، به وجود آید.

حاجی‌دولو، افزود: در آینده چنین برنامه‌هایی منجر به حرکت دانشجویان به سمت این موضوعات می‌شود تا از توان عظیم تحقیقاتی دانشگاه استفاده شود.

معاون پژوهش و فناوری دانشگاه شهید چمران اهواز گفت: در تفاهم‌نامه همکاری بین دانشگاه و پژوهشگاه انرژی مقرر شد تحقیقات مشترکی درباره مسئله ریزگردها و تأثیر آن بر شبکه‌های برق انجام شود.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، دکتر ابراهیم حاجی‌دولو در نشست «علل خاموشی‌های گسترده اخیر خوزستان» که امروز ۱۱ اسفندماه در دانشکده‌ی مهندسی برگزار شد، اظهار کرد: پدیده ریزگرد در استان خوزستان در دو سال اخیر ماهیت متغیری داشته و اگر به این مسئله به‌طور جدی نپردازیم، ممکن است الگوهای آن تغییر کند.

عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز تأکید کرد: طرفیت های علمی و پژوهشی دانشگاه ها؛ الزامی فراموش شده در پروژه های مطالعاتی و تحقیقاتی

لندی با اشاره به اینکه مطالعه شناسایی کانون های بحران زای گردوغبار استان در تهران و آن هم به صورت استفاده از تصاویر ماهواره ای انجام گرفت، اظهار کرد: در این باره نقشه ی کانون های گردوغبار های استان تهیه و برای کمیته در استان ارسال شد که پس از مطالعه و با شناختی که در گروه خاک شناسی و نهادهای درگیر دیگر مانند سازمان هواشناسی و زمین شناسی استان به دست آوردیم مشاهده شد کانون های تعیین شده در پروژه مطالعاتی با واقعیت های منطقه هم خوانی ندارد.

وی اضافه کرد: خوشبختانه به طور هم زمان سازمان زمین شناسی استان نیز مطالعه دشت های رسوبی خوزستان را انجام داد و اطلاعات آن به کمیته ارسال شد و مورد بررسی قرار گرفت و با سایر اطلاعات به دست آمده مشخص شد که مطالعات کانون هایی که سازمان زمین شناسی انجام داده با واقعیت نزدیک تر است و هم خوانی بیشتری دارد و این مسئله نیز اعلام شد، اما به این دلیل که در تهران اعتبار پیش بینی شده برای مطالعات این بخش اختصاص داده شده بود مدیرانی که این مطالعات (از طریق نقشه های ماهواره ای و نه مطالعات میدانی) را انجام دادند حاضر به پذیرفتن مشکلات نشدند و در نهایت این مسئله در کمیته بحران وزارت کشور

دکتر احمد لندی عضو گروه خاک شناسی دانشکده ی کشاورزی دانشگاه شهید چمران اهواز خواستار استفاده از ظرفیت های علمی دانشگاهیان در پروژه های مطالعاتی کلان مختص به استان خوزستان شد.

وی در گفت و گو با خبرنگار روابط عمومی دانشگاه، گفت: دانشگاه شهید چمران اهواز به عنوان یکی از قطب های علمی کشور خصوصاً در سال های گذشته توانسته ارتباط خوبی با بیرون از دانشگاه برقرار سازد و پروژه های مطالعاتی و پژوهشی بسیاری را برای دستگاه های اجرایی استان انجام دهد اما بخشی از پروژه های کلان استان در بخش مطالعاتی به خارج از استان و به مرکز کشور سپرده می شود.

این عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز، ادامه داد: به عنوان مثال مطالعات شناسایی کانون های بحران زای گردوغبار در اهواز و همچنین انتقال آب به کانون ریزگردها در این شهر بدون نظرخواهی از جامعه علمی استان انجام گرفت و در حالی صحبت از اجرایی شدن طرح انتقال آب مطرح شد که هنوز مطالعات زیست محیطی آن انجام نشده و این مسئله می تواند عواقب جبران ناپذیری مانند سد گتوند را برای استان خوزستان به دنبال داشته باشد.

وی در این باره افزود: با شدت گرفتن فعالیت کانون های بحران زای گردوغبار در ۱۰ تا ۱۵ سال اخیر، کمیته ای در استان با عنوان کمیته فنی مطالعات ریزگردها به منظور بررسی راهکارهای مقابله با این پدیده تشکیل شد و اولین گام این بود که کانون های اصلی شناسایی شود که به طور موازی نیز دفتر مقابله با ریزگردها در سازمان محیط زیست شکل گرفت.

مطرح و مقرر شد طرحی که در استان تهیه شده است به عنوان مهد کانون‌ها مدنظر قرار گرفته و کار ادامه یابد.

عضو هیئت‌علمی دانشکده‌ی کشاورزی دانشگاه شهید چمران اهواز، عنوان کرد: در خوزستان حدود ۶۰۰ هزار هکتار کانون گردوغبار وجود دارد که ۲۵۰ هزار هکتار آن شن است و از گذشته راهکارهایی برای مقابله با این پدیده وجود داشت و منابع طبیعی بنا بر توان مالی خود در بخش مهار این بیابان فعالیت می‌کرد.

لندی، در بخش دیگری از صحبت‌های خود، افزود: با بحرانی شدن وضعیت آب و هوای استان خوزستان طرح انتقال آب به کانون‌های ریزگرد در هیئت دولت مصوب شود و مقرر گردید وزارت جهاد کشاورزی متولی این طرح باشد و در این راستا این وزارت خانه سازمان جنگل‌ها و مراتع را برای مطالعات و جهاد نصر را به عنوان مجری پروژه انتخاب کرد و عملاً کمیته فنی مطالعات ریزگردهای استان دریافت‌کننده گزارش عملکرد بود و تنها از این کمیته خواسته می‌شد که اگر پیشنهادی دارند ارائه دهند و بار دیگر شاهد این مسئله بودیم که از توان و ظرفیت‌های علمی دانشگاه‌ها و اعضای هیئت‌علمی استفاده‌ای نشد حال آنکه دانشگاه شهید چمران اهواز دارای تنها دانشکده‌ی علوم آب کشور بوده و دانشکده‌ی کشاورزی نیز جزو قطب‌های علمی کشور در این بخش است.

وی در نقد این پروژه و پیامدهای آن برای استان، بیان کرد: کانال ایجادشده در این طرح که حدود ۴۰ کیلومتر طول و ۲۰ متر عرض دارد روباز بوده و همچنین طولانی بودن آن عاملی برای تبخیر آب از سطح کانال و نفوذ آب در خاک می‌شود که این مسئله افت فشار آب تا ۷۰ درصد را به دنبال دارد. همچنین با کاهش میزان آب، غلظت نمک موجود در آب افزایش می‌یابد و این مسئله بسیار نگران‌کننده است زیرا وجود این کانال موجب افزایش شوری در اراضی منطقه شده و مشکلات جدی در پی خواهد داشت. از سوی دیگر این کانال روباز توقعات و انتظاراتی را برای اهالی منطقه ایجاد می‌کند و بدون شک

آن‌ها خواستار استفاده از آب کانال برای آبیاری زمین‌های خود هستند.

عضو هیئت‌علمی دانشکده‌ی کشاورزی دانشگاه شهید چمران اهواز با اشاره به اینکه این طرح شتاب‌زده و بدون مطالعات لازم انجام شد، گفت: به‌عنوان مثال شاید می‌شد از نهر مالح که هرچند شور است استفاده کرد و تدابیری برای شوری آن نیز اندیشید، بدون اینکه منطقه را دچار تغییرات فیزیکی کرد و متحمل هزینه‌های سنگین نیز شد.

لندی افزود: این کانال هم‌قسمتی از آبیگرها را تقویت می‌کند و هم اینکه آب لازم برای کشت نهال را تأمین خواهد کرد. کل این پروژه ۴۰ هزار هکتار از ۳۵۰ هزار هکتار اراضی است و میزان آبی که قرار است منتقل شود بخشی برای مرطوب کردن زمین‌ها و بخشی نیز برای آبیاری نهال است.

وی تأکید کرد: در جنوب و جنوب غربی استان بیش از ۱۱۰ هزار هکتار اراضی مستعد وجود دارد که سال قبل ۵ هزار هکتار نهال‌کاری شده و امسال نیز قرار است ۱۲ هزار هکتار دیگر نهال‌کاری شود و بنا به گفته وزیر کشاورزی شاید بتوان در ۴ تا ۵ سال آینده کل ۴۰ هزار هکتار نهال‌کاری کرد.

عضو هیئت‌علمی دانشگاه شهید چمران اهواز، اضافه کرد: متأسفانه مطالعات طرح مشکلات بسیاری دارد که مسائل اجتماعی در آن دیده نشده است. اینکه نهال‌ها پس از کشت باقی بماند و از بین نروند بستگی به میزان مراقبت از آن‌ها دارد. تعداد دام‌های موجود در این منطقه بسیاری بیشتر از ظرفیت علوفه آن است و ممکن است اگر مراقبت‌های لازم صورت نگیرد این درختان خوراک دام‌های روستاییان شود و این مسائل بی‌شک در مطالعات، دیده نشده است.

لندی در پایان بار دیگر تأکید کرد: متأسفانه اعتباراتی که برای مطالعات طرح‌ها در مجلس تصویب می‌شود در همان تهران هزینه می‌گردد در صورتی که افرادی که در مرکز هستند هیچ‌گونه شناختی از منطقه نداشته و با بافت

زیست‌محیطی، خسارات بسیاری را به استان خوزستان وارد کرده است.

استان نیز آشنایی ندارند و فراموش کردن ظرفیت‌های علمی و پژوهشی استان در سال‌های اخیر با اجرایی کردن طرح‌های عمرانی کلان و عموماً بدون مطالعات

آنچه در چهارمین همایش سراسری «بهینه‌سازی مصرف انرژی الکتریکی» در دانشگاه مطرح شد

با حضور مسئولان کشوری و استانی، چهارمین همایش سراسری بهینه‌سازی مصرف انرژی الکتریکی در دانشگاه شهید چمران اهواز برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، در این همایش سراسری که سه شنبه هشتم بهمن ماه در دانشکده‌ی علوم برگزار شد، کیامرث حاجی‌زاده مدیرکل مدیریت بحران استانداری خوزستان، اظهار کرد: برخی مسئولان هنوز نمی‌خواهند بپذیرند دوران حاکمیت مصرف انرژی تمام شده و باید به سوی بهینه‌سازی مصرف انرژی برویم.

وی افزود: کاغذ بازی اداری موجود در خوزستان باعث منصرف شدن چندین سرمایه‌گذار در حوزه انرژی‌های پاک در این استان شد و خوزستان را در این زمینه متضرر کرد.

مدیرکل مدیریت بحران استانداری خوزستان گفت: برای

مدیریت انرژی، استفاده از ظرفیت علمی دانشگاهیان ضروری بوده و باید از راهکار علمی برای بهینه‌سازی و کاهش مصرف استفاده کرد.

وی با اشاره به وجود مشکلات زیرساختی اساسی در خوزستان افزود: جنگ تحمیلی و اعتبارات اندک و سوء تدبیرها در گذشته باعث دلیل بروز بسیاری از مشکلات کنونی خوزستان بوده و در این سال‌ها با مشکلات تنها به صورت مسکنی برخورد شده است.

حاجی‌زاده با اشاره به احتمال بروز بحران در حوزه انرژی در سال ۹۷ گفت: بروز حداقل مشکلات در حوزه انرژی در امسال، نشان داد که با مدیریت و برنامه‌ریزی می‌توان از وقوع بخش زیادی از رنج‌ها و مشکلاتی که به مردم خوزستان تحمیل می‌شود، جلوگیری کرد.

وی ادامه داد: با توجه به آورد پایین آب در خوزستان و منفی بودن تراز سدهای استان با وجود بارش‌های اخیر، نیاز است تا مصرف انرژی به فرهنگ عمومی در کشور و به ویژه خوزستان تبدیل شود.

* ضرورت حساسیت بیشتر نسبت به بهینه‌سازی مصرف انرژی

معاون پژوهش و فناوری دانشگاه شهید چمران اهواز نیز اظهار کرد: پدیده‌های خاص وقوع در شبکه برق و همچنین مصرف برق در خوزستان بالاست بنابراین برگزاری چنین همایشی به دلیل تمرکز بر روی انرژی و بهینه‌سازی آن، اهمیت ویژه‌ای دارد.

ابراهیم حاجی‌دولو افزود: اگرچه خوزستان نقش مهمی در پایداری شبکه دارد، ولی رتبه دوم مصرف انرژی را هم در کشور داراست بنابراین ضروری است که نسبت به بهینه‌سازی مصرف انرژی حساسیت بیشتری داشته باشیم.

وی گفت: دانشگاه‌های کشور در حال گذار از نسل نخست به دوم و سوم هستند که در نسل سوم آن دیگر تنها بحث تربیت کارشناس و تغذیه انسانی دستگاه‌های اجرایی مطرح نیست.

وی ادامه داد: مشارکت و همکاری موثر بین دانشگاه و بخش اجرایی ویژگی مهم دانشگاه‌های نسل سوم بوده که یکی از مهم‌ترین زنجیره‌های آن برگزاری همایش‌های موثر است.

* مدیریت انرژی و بهینه‌سازی مصرف آن، راه حل رفع بحران انرژی

محمود جورابیان نایب رییس همایش سراسری بهینه‌سازی مصرف انرژی نیز بیان کرد: تا سال ۲۰۵۰ بیش از ۶۰ درصد انرژی مصرفی در جهان، انرژی الکتریکی خواهد بود و با توجه به وضعیت کنونی کشور و خشکسالی موجود در کشور، مدیریت و برنامه ریزی علمی برای یافتن راه حل‌ها در برابر بحران‌های احتمالی و چالش‌های صنعت برق در آینده ضروری است.

استاد گروه برق دانشگاه شهید چمران اهواز ادامه داد: مشکلات خشکسالی و کم آبی در سال‌های آینده نیز به شکلی بدتر وجود خواهد داشت بنابراین به جز مدیریت انرژی و بهینه‌سازی مصرف آن راه حل دیگری وجود ندارد.

* تبدیل کانون‌های ریزگرد به مرکز تولید انرژی

محمود دشت بزرگ مدیرعامل برق منطقه‌ای خوزستان نیز، اظهار کرد: تبدیل تنها ۱۰ درصد کانون‌های گردوغبار خوزستان (۲۸ هزار هکتار) به مرکز تولید انرژی خورشیدی، ۱۴ هزار مگاوات انرژی خورشیدی را محقق می‌کند.

وی افزود: این میزان تولید برق که افق ۱۴۰۵ خوزستان است، معادل کل ظرفیت نیروگاهی نصب شده فعلی در این استان است.

مدیرعامل شرکت برق منطقه‌ای خوزستان با اشاره به اهمیت نیروگاه‌های تجدید پذیر و تاثیر آن در حل بحران‌های آتی خوزستان گفت: اگر وزارت نیرو در یک بازه سه ساله، مجوز ساخت نیروگاه‌های خورشیدی را تنها برای خوزستان صادر کند، روند توسعه انرژی‌های پاک در این استان افزایش و مشکلات حوزه انرژی آن حل می‌شود.

وی ادامه داد: گرمای بی سابقه در خوزستان و عوامل دیگر باعث شده مصرف برق در استان دو برابر کشور باشد با این وجود، با اقدامات مختلف از جمله فرهنگ سازی و بهینه‌سازی مصرف برق، می‌توان انتظار کاهش یک هزار مگاوات انرژی را در سال ۹۷ داشت.

دشت بزرگ گفت: در یک دهه گذشته میزان مصرف انرژی در خوزستان با ۶ درصد افزایش، از پنج هزار و ۲۰۰ مگاوات به بیش از هشت هزار و ۲۰۰ مگاوات رسیده و پیش بینی می‌شود در سال ۹۷ به هشت هزار و ۷۰۰ مگاوات برسد.

وی یادآور شد: نیاز است با احداث نیروگاه‌های جدید حرارتی و تجدید پذیر، تا سال ۱۴۰۵ وابستگی به نیروگاه‌های برق آبی را حداقل ۶۰ درصد کاهش دهیم.

مدیرعامل برق منطقه‌ای خوزستان بیان کرد: پیوند آب و انرژی در خوزستان در حال سست شدن است بنابراین باید انرژی‌های تجدیدپذیر خورشیدی و بادی را با حمایت سیاسی جایگزین کنیم تا از نگرانی‌های موجود در بحث انرژی بکاهیم.

وی ادامه داد: هم اکنون ۱۰ هزار مگاوات برای افزایش ظرفیت انرژی در قالب ۱۵ نیروگاه در خوزستان پیش بینی شده که تنها برای ۶۰۰ مگاوات انرژی تجدید پذیر مجوز صادر شده است.

دشت بزرگ اظهار کرد: با وجود اینکه برای احداث ۱۴ هزارمگاوات انرژی تجدیدپذیر در پنج سال آینده در خوزستان برنامه ریزی شده، در این زمینه پیشرفت چندانی نداشته ایم و انتظار این است که حداقل همان طور که خوزستان ۱۵ درصد مصرف شبکه را دارد، ۱۵ درصد انرژی‌های تجدید پذیر معادل یک هزار و ۴۰۰ مگاوات در پنج سال در خوزستان تاسیس شود.

وی ادامه داد: برای ساخت ۸۰۰ مگاوات انرژی در کشور ۳۳۰ هزار میلیارد ریال اعتبار نیاز است در حالی که نصب کولرهای گرید A تنها ۶ هزار و ۵۰۰ هزار ریال هزینه در بر دارد و همین میزان انرژی را ذخیره می‌کند.

مدیرعامل برق منطقه‌ای خوزستان با بیان اینکه سرانه مصرف انرژی در خوزستان سه برابر متوسط کشور است، افزود: حدود ۷۰ درصد مصرف ۱۱ هزار کیلو ولت ساعتی برق خوزستان قابل مدیریت و مشارکت پذیری مشترکان است با این حال نیاز است تا جامعه علمی یک الگوی ملی بهینه مصرف برق را برای کشور تدوین و ارایه کند.

دشت بزرگ با تاکید بر اینکه سیاست گذاری هماهنگ با بهینه‌سازی مصرف نیاز به همکاری مسئولان داشته و بدون مشارکت آنها محقق نمی‌شود، گفت: اگر بین اقتصاد صنعت برق و اقتصاد مشترکان پل زده شود، بازار به تعادل رسیده و مشکلات حوزه برق در بحث تولید و مصرف تا حد زیادی کنترل می‌شود.

* تلفات سالانه چهار میلیارد کیلو وات ساعت انرژی در خوزستان

حسن کریمی مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق اهواز نیز، اظهار کرد: تلفات انرژی در شرکت توزیع برق اهواز ۱,۵ میلیارد و در توزیع برق خوزستان ۲,۵ میلیارد کیلو وات ساعت بوده و نیاز است تا به سمت استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر گام برداریم.

وی افزود: سهم کشور در انرژی‌های بادی و خورشیدی بسیار اندک بوده و باید تبدیل تهدید به فرصت در خوزستان جدی گرفته شود.

مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق اهواز یادآور شد: هم اکنون انرژی ساختمان شرکت توزیع برق اهواز که معادل ۱۵ کیلووات است، از طریق انرژی خورشیدی تامین می‌شود و انتظار می‌رود دیگر شرکت‌ها و ادارات مهم استان نیز به این سو گام بردارند.

وی گفت: مصرف انرژی این شهر در سال ۸۶ یک هزار و ۶۸۶ مگاوات بوده که با یک رشد ۴,۹ درصدی در سال ۹۶، به ۲ هزار و ۵۱۳ مگاوات رسید.

کریمی ادامه داد: پیک بار تابستان شهر اهواز ۲ هزار و ۵۱۳ بوده و از خرداد تا شهریور این شهر انرژی بالای ۲ هزار مگاوات را تجربه کرده و پیک زمستانه آن ۵۰۰ مگاوات است.

وی افزود: از سال ۹۱ تا ۹۶ متوسط مصرف مشترکان اهوازی بیش از ۲۰ درصد به ۱۲ هزار کیلووات ساعت افزایش داشته که رتبه نخست کشوری است.

مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق اهواز با اعلام پیش بینی افزایش یک هزار مگاواتی بار در شبکه برق اهواز در سال آینده ادامه داد: ۵۰۳ مشترک بانک و ۵۰۰ مسجد شهر اهواز با صرفه جویی چهار کیلووات انرژی، هر کدام (هر یک از این مجموعه ها) می توانند بیش از ۲ مگاوات انرژی را در پیک بار سال آینده کاهش دهند.

وی گفت: در سال ۹۶ بیش از ۶۰ مگاوات انرژی برق توسط شرکت های خوزستان تولید و ۸۰ مگاوات انرژی با تعطیلی و کاهش ساعت کاری ادارات ذخیره شد که به پیک بار تابستانه کمک کرد.

کریمی بیان کرد: امسال علاوه بر شرکت های یاد شده، چندین شرکت دیگر نیز آمادگی خود را برای تولید برق اعلام کرده اند که با در نظر گرفتن آنها، ۱۵،۶ مگاوات انرژی به انرژی تولید شده خوزستان اضافه خواهد شد.

وی با اشاره به ارتباط مستقیم بین گردوغبار و میزان مصرف انرژی در اهواز گفت: افزایش بروز گردوغبار منجر به افزایش مصرف انرژی می شود با این حال با مدیریت مصرف می توان گردوغبار را کاهش داد.

مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق اهواز با اشاره به تاثیر اقدامات صورت گرفته در شرکت توزیع برق اهواز بر روی خاموشی ها در این شهر عنوان کرد: متوسط زمان خاموشی برای برخی کشورهای جهان مانند کره یا ژاپن زیر ۱۰ دقیقه و در برخی شرکت های توزیع برق کشور زیر ۱۰۰ دقیقه است این در حالی است که این رقم برای شهر اهواز بالای ۲ هزار دقیقه بوده که امسال به زیر یک هزار دقیقه رسیده است.

در نشست به میزبانی دانشگاه شهید چمران اهواز؛ مسائل پیرامون طرح های انتقال آب بین حوضه ای بررسی شد

در نشست به میزبانی دانشگاه شهید چمران اهواز و با حضور استاندار خوزستان، کارشناسان حوزه های زیست محیطی، نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی و اعضای هیئت علمی این دانشگاه، مسائل پیرامون طرح های انتقال آب بین حوضه ای بررسی شد.

است و می طلبد اگر در گذشته بر اساس آورده های رودخانه های خوزستان تصمیماتی گرفته شده، در این مسائل بازنگری شود.

دکتر غلامرضا شریعتی با ابراز امیدواری از اینکه از بار صحبت ها و اظهارنظرهای احساسی کاسته و به نشست های کارشناسی و علمی افزوده

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، در این نشست که در سالن جلسات حوزه ریاست دانشگاه برگزار شد، استاندار خوزستان با اشاره به اینکه پدیده ریزگردها مشکلات جدی برای استان به ارمغان آورده است، گفت: همه این موارد ناشی از دخالت بشر در تغییر اقلیم است که معیشت را در خوزستان سخت کرده

شود تا بتوانیم در این مسیر با لحاظ مسائل ملی و منطقه‌ای و دیدگاه یکپارچه نسبت به کشور برای اتخاذ تصمیمات مقتضی که منافع کل کشور را در بر خواهد گرفت، به انجام برسانیم، گفت: قطعاً و یقیناً آب جزو انفال و منابع ملی است و باید تصمیمات ملی برای آن اتخاذ و از آن طریق باید به نحوی عمل شود که منافع آن کل کشور را در بر بگیرد و تمام مناطق کشور آنچه بهره بیشتر و عوارض کمتری دارد، به‌عنوان تصمیم نهایی بپذیرند.

وی تصریح کرد: در تولید هم همه کشورها به سمت تولید همه وسایل و ابزارها نمی‌روند و به سمت چیزی می‌روند که ارزش افزوده بیشتری برای آن‌ها داشته باشد و استعداد بیشتری در آن زمینه در کشور آن‌ها وجود داشته باشد. در خصوص آب نیز باید به همین طریق عمل کنیم، اما از این نظر که آب یک سرمایه ملی است، تردیدی نداریم.

استاندار خوزستان با بیان اینکه قطعاً آبادانی، وجود و بقای فلات مرکزی ایران خواسته و نیاز همه کشور است، افزود: کسی در این خصوص تردیدی ندارد و بر آن صحنه می‌گذاریم؛ باید در این زمینه نیز اقدامات مؤثر و اساسی انجام شود، اما این اقدام و هر تصمیمی در این زمینه باید بر اساس کار کارشناسی و علمی خارج از لابی‌گری و فشار باشد و تصمیمی که بهترین تدبیر و کمترین عوارض را دارد و به عمران و آبادانی یک منطقه می‌انجامد، اما موجب مشکل و اختلال در عمران و آبادانی منطقه دیگر نمی‌شود ملاک نظر و عمل قرار گیرد.

شریعتی با تأکید بر اینکه وظیفه همه است که توسعه متوازن را ملاک عمل خود قرار دهند، گفت: اگر بنا است تصمیمی گرفته شود باید با لحاظ جامعیت باشد، نه آنکه تنها در راستای آنچه عده‌ای می‌خواهند، قرار گیرد و دیگر موارد دیده نشود و پس از آن عوارض آن تصمیم کشور را در بر بگیرد. در این صورت با دغدغه‌های مختلفی مواجه می‌شویم.

وی خاطرنشان کرد: خوزستان استانی است که بیشترین دخالت بشر در آن صورت گرفته و محیط‌زیست آن را با تغییرات و ناملایمات اساسی مواجه کرده است. جنگ تحمیلی و دوران هشت سال دفاع مقدس، یکی از مصادیق دخالت‌های جدی بشر در محیط زیست و اقلیم استان است. اگر بگوییم بسیاری از مشکلات تغییر اقلیم طبیعی است، اما در استان خوزستان این، عوامل انسانی است که بر مسائل اقلیم سنگینی می‌کند.

استاندار خوزستان همچنین ساخت و ایجاد سدهای عظیم و ذخیره‌سازی آب‌های خوزستان را یکی دیگر از عوامل تأثیرگذار بر طبیعت اقلیم استان دانست و گفت: بنا ندارم که ساخت سدهای عظیم در خوزستان را زیر سؤال ببرم، زیرا از کارهای مهم و اساسی هستند که اگر در مواردی وجود نداشتند، استان و کشور را با مشکلات جدی مواجه می‌کردند، اما نظرم این است که این سدها و ذخایر آبی موجب شده که اقلیم خوزستان دچار تغییر شده و خدشه بر آن وارد شود.

شریعتی عنوان کرد: با وجود شروع خشکسالی آورده‌های آبی خوزستان

کاهش پیدا کرده است، اگر سدهای عظیمی ساخته شد با توجه به میانگین ۵۰ ساله یا ۱۰۰ ساله گذشته بود ولی آورد آب خوزستان در این چند سال به طرز قابل ملاحظه‌ای کاهش پیدا کرد. کارون بزرگ از ۲۲ میلیارد مترمکعب به حدود ۱۴٫۵ میلیارد مترمکعب رسیده و کرخه از ۶٫۵ میلیارد مترمکعب به حدود چهار میلیارد مترمکعب کاهش یافته است.

وی ادامه داد: رودخانه مارون نیز از ۱٫۷۰۰ میلیارد مترمکعب به حدود ۹۰۰ میلیون مترمکعب و سال گذشته به ۷۳۰ میلیون مترمکعب رسید؛ آورد آبی زهره از حدود ۲ تا ۲٫۷۰۰ میلیون مترمکعب، سال گذشته به ۹۰۰ میلیون مترمکعب کاهش یافته است؛ به عبارت دیگر کاهش اساسی و جدی در آورد آب‌های خوزستان ایجاد شده و این سدها بسیاری از مناطقی را که با سیلاب پرآب می‌شد، اکنون کاملاً از بین برده است.

استاندار خوزستان با اشاره به اینکه پدیده ریزگردها مشکلات جدی برای استان به ارمغان آورده است، افزود: همه این موارد ناشی از دخالت بشر در تغییر اقلیم است که معیشت را در خوزستان سخت کرده است و می‌طلبد اگر در گذشته بر اساس آن آوردها تصمیماتی گرفته شده، در این مسائل بازنگری شود و مجدداً خود را با واقعیت‌های جدید انطباق دهیم و بر اساس این واقعیت‌ها تصمیم بگیریم.

شریعتی گفت: بنا نیست که بر اساس تصمیمات غیرکارشناسی و مدل‌های سال‌های قبل بدون لحاظ مسائلی که در ۱۰، ۱۲ سال اخیر با آن مواجه

هستیم و مواجه شدیم، این تصمیمات را بگیریم. فکر می‌کنم در این زمینه لازم است که اساتید فن، بیش از پیش تعمق و تأمل کنند، با واقعیت‌های موجود خود را وفق دهند و تصمیم‌گیری‌های مناسب و درستی انجام دهند. وحدت و یکپارچگی ملی وظیفه همه ما است.

وی با تأکید بر اینکه به هیچ‌وجه هیچ‌کدام از ما نباید جزیره‌ای به کشور نگاه کنیم، اظهار کرد: نباید بخشی‌نگری داشته باشیم و منافع ملی را فدای منافع منطقه‌ای کنیم؛ باید تلاش کنیم کارهایی که انجام می‌شود بر یکپارچگی کشور و امنیت ملی خدشه‌ای وارد نکند. اصل آن است و تصمیمات باید بر اساس این امر مهم اتخاذ شود. ما در این زمینه هیچ مشکلی نداریم و همه ملت ایران را یکپارچه و برادر خود می‌دانیم و در کنار هم هستیم؛ همان‌طور که وقتی مشکل و خدشه‌ای بر خوزستان وارد شد، تمام کشور و ملت ایران ایستادند، دفاع کردند و خون دادند تا این یکپارچگی حفظ شود. اکنون هم چنین خواهد بود و به همین نحو عمل خواهد شد؛ ما بر این زمینه تأکید جدی داشته و داریم.

استاندار خوزستان افزود: این همایش و نشست را به فال نیک می‌گیرم و واقعا خواسته قلبی من برگزاری چنین همایشی با حضور اساتید مختلف این رشته از همه کشور به‌خصوص استان‌هایی که در حوزه این رودخانه‌های عظیم هستند، بوده است؛

لازم است که نشست جامعیت بیشتری داشته باشد و در این زمینه با بحث‌های علمی و کارشناسی تلاش شود که راهکاری به دولت ارائه شود تا هم مشکل بخش مرکزی کشور رفع و هم اقدامات در دست اجرا بر محیط‌زیست استان‌های دیگر تأثیر نگذارد و آسیبی به مناطق دیگر وارد نشود که آباد کردن خانه کسی به خراب کردن خانه فرد دیگری نیانجامد؛ ما همه ایران را آباد، سبز و خرم می‌خواهیم.

استاندار خوزستان با ابراز امیدواری از اینکه این کشور همچنان با نشاط و با امید به حرکت خود ادامه دهد و هر روز افتخار جدیدی بیافریند، گفت: نباید این گونه تصور شود که مسائل منطقه‌ای برای هیچ‌کدام از ما بر مسائل ملی ارجح است. ما انتظار داریم که سازمان‌های مردم‌نهاد، اساتید دانشگاه و گروه‌های مختلف فضا را این گونه ببینند و به ما کمک کنند. ما جز این هدف دیگری نداریم و امیدواریم در نشست‌ها کاملاً علمی و کارشناسی با این قضا یا برخورد شود.

شریعتی با اشاره به اینکه در حوزه رودخانه زهره آورد آب در سال گذشته ۹۰۰ میلیون مترمکعب بوده است، افزود: با این وجود تصمیماتی در دولت گذشته وجود دارد که سالانه ۵۸۰ میلیون مترمکعب، آب از این رودخانه به استان دیگری انتقال پیدا کند. اگر بخواهد این حجم آب منتقل شود، چه چیزی برای پایین‌دست آن باقی می‌ماند. که همین الان مردم هندیجان

در پایین‌دست این رودخانه حتی امکان تأمین آب مورد نیاز برای دام‌های خود را ندارند. و آن را خریداری می‌کنند.

وی ادامه داد: من در بستر این رودخانه قدم زده‌ام و خشک شده است. اگرچه این دولت این پروژه را متوقف و به ۶۰ میلیون مترمکعب تبدیل کرد، اما چنین تصمیماتی گرفته شده است. البته من به آقای وزیر هم گفتم که انتقال این حجم آب هم کارشناسی نیست که ضمن تأیید گفتند به دلیل آنکه این طرح اجرا شده، راهی نداریم که کاملاً آن را متوقف کنیم و مانع استان دیگری که این حق برای آن ایجاد شده، نشویم.

استاندار خوزستان با بیان اینکه پیروی از چنین روندهایی موجب تصمیم‌گیری‌های غلط و نتایج غلطی خواهد شد، گفت: آنچه تجارب علمی اساتید و صاحب‌نظران بیان می‌کند، در برابر آن تسلیم هستیم و آن را می‌پذیریم. امیدواریم این نشست و هم‌اندیشی که با ابتکار دکتر قمشی و حمایت استانداری برگزار شد، همچنان مستمر باشد و به تصمیم‌گیری‌های علمی و کارشناسی بیانجامد که چراغ راه برای تصمیمات دولت و مبنای راهنمایی و نشان دادن افق برای مردم باشد.

* ضرورت تشکیل نشست‌های ملی و منطقه‌ای برای بررسی معضلات محیط زیست

رئیس دانشگاه شهید چمران اهواز نیز در این نشست بر ضرورت تشکیل نشست‌های ملی و منطقه‌ای برای بررسی معضلات و چالش‌های محیط زیستی در کشور و خوزستان را بسیار حیاتی دانست و گفت: با وجود آنکه دانشکده علوم آب قطب علمی آب کشور است، اما به دلیل اینکه شاید گفته شود اظهارنظرها بر اساس تعصبات و غیرعلمی است، ترتیبی دادیم که یک نشست علمی با حضور اساتید متخصص این حوزه در کشور برگزار شود.

دکتر غلامحسین خواجه، اظهار کرد: بحران اخیر با ظهور پدیده ریزگردها و دیگر مسائل زیست‌محیطی که در سایر مناطق کشور در حال ظهور و بروز است، به یک چالش جدی در خوزستان و کشور تبدیل شده است و ضرورت تشکیل نشست‌های ملی و منطقه‌ای برای بررسی این معضلات بسیار حیاتی است.

وی با تأکید بر اینکه باید ضمن بررسی علل و عوامل مسائل زیست‌محیطی راهکارهای علمی برای پیشگیری از آن‌ها استخراج شود، گفت: یکی از رسالت‌های همه دانشگاه‌ها و متخصصان امر همین موضوع است. فلسفه تشکیل این نشست نیز این است که با ایجاد یک فضای نقد و گفت‌وگو درباره مسائل زیست‌محیطی به صورت تخصصی، علمی و کارشناسانه جوانب امر بازبینی و به مسئولان اجرایی کمک شود تا راهکارهای مناسبی را برای اتخاذ تصمیم درست در اختیار داشته باشند.

خواجه خاطر نشان کرد: البته اساتید دانشگاه شهید چمران درباره همه مسائل در موقعیت‌های مختلف، نظرات و دیدگاه‌های خود را ارائه کرده‌اند. دانشکده‌ی علوم آب نیز قطب علمی آب کشور است، اما شاید گفته شود که اظهارنظرهای اساتید این دانشکده بر اساس تعصبات و غیرعلمی است.

رئیس دانشگاه شهید چمران اهواز افزود: به همین دلیل ترتیبی اتخاذ شد که این نشست با حضور دیگر اساتید دانشگاه‌های کشور و به دور از مسائل سیاسی طرح شود و نقطه‌نظرات و پیشنهادات علمی و کارشناسی در اختیار مسئولان کشور قرار گیرد تا بتوانند با راهکارهای علمی بر مسائل و مشکلات موجود فائق آیند.

وی ابراز امیدواری کرد که این نشست به نتایج و راهکارهای مناسبی منجر شود و مسئولان اجرایی کشور نیز از نتیجه‌گیری‌های علمی آن استقبال کنند و راهکارها را برای رفع معضلات به کار بگیرند.

* تأمین یک سوم کمبود آب کشور با زهکشی در بزرگراه‌ها

استاد گروه آب دانشگاه صنعتی اصفهان با تأکید بر اینکه تأثیر انتقال آب بین‌حوضه‌ای بیش از چهار، پنج سال نیست و دوباره به همان وضعیت دچار می‌شویم، به لزوم استفاده از آب‌های غیرمعارف اشاره کرد و گفت: اگر تنها بزرگراه‌های کشور مجهز به زهکش بود و این آب‌ها جمع‌آوری می‌شد، یک سوم کمبود آب کشور از آن تأمین می‌شد.

دکتر سیدسعید اسلامیان با بیان اینکه شاید چیزی مانند آب مجازی باید در بحث انتقال آب مورد توجه قرار گیرد، اظهار کرد: اکنون در اصفهان ۷۰ درصد برق تولیدی به استان‌های دیگر صادر می‌شود و اگر در خصوص آب نیز این رویه در پیش گرفته شود، مشکل حل می‌شود.

وی افزود: مسئله دیگر حقوق آب است که باید جدی گرفته شود و اصلاً در خصوص مسائل انسانی آب، کار نکرده‌ایم. من مشکل را از حوزه حقوق آب می‌بینم و قوانینی که شاید بسیاری از آن‌ها به دلیل مسائل قومیتی، محلی یا اجتماعی قابل اجرا نیستند.

این استاد گروه آب دانشگاه صنعتی اصفهان با بیان اینکه مفاهیم آب باید حتی پیش از دبستان آموزش داده شود، با اشاره به بحران آب در کشور گفت: تأثیر انتقال آب بین‌حوضه‌ای بیش از چهار، پنج سال نیست و دوباره به همان وضعیت دچار می‌شویم؛ بنابراین این راهکار مانند یک مسکن موقت است و اگر تونل ۴، ۵ و ۱۰ هم احداث شود، باز پس از ۱۰ سال به این مشکل دچار خواهیم شد.

اسلامیان خاطرنشان کرد: راه‌حل‌های پیش رو برای حل بحران آب، شامل سدسازی، باروری ابرها، تغذیه منابع آب زیرزمینی و استفاده از آب‌های نامتعارف است که در خصوص سدسازی شاید در سال‌های گذشته این اقدام در راستای توسعه پایدار بود اما امروزه نه تنها در راستای آن نیست، بلکه ممکن است خلاف جهت آن باشد.

وی ادامه داد: بحث باروری ابرها نیز راندمان چندان بالایی نداشته و تنها در برخی مناطق جواب می‌دهد؛ همچنین در خصوص تغذیه منابع آب زیرزمینی، وزارت جهاد کشاورزی تلاش بسیاری داشته اما این روش نیز در برخی مناطق پاسخگو بوده است، ولی در موضوع استفاده از آب‌های نامتعارف، جمع‌آوری آب باران و زهکش‌ها چندان وارد نشده‌ایم.

این استاد گروه آب دانشگاه صنعتی اصفهان، عنوان کرد: اگر تنها بزرگراه‌های کشور مجهز به زهکش بود و این آب‌ها جمع‌آوری می‌شد، یک سوم کمبود آب کشور از آن تأمین می‌شد. چرا اکنون نظام مهندسی این موضوع را الزام نمی‌کند که هر واحد مسکونی یک کانال جمع‌آوری آب باران برای مصارف خود داشته باشد؟

اسلامیان با بیان اینکه انتقال آب بین‌حوضه‌ای به معنای انتقال آب اضافی از یک حوضه به حوضه دیگری که با کمبود منابع آبی مواجه است تعریف می‌شود، گفت: البته برای انتقال آب بین‌حوضه‌ای شرایط زیادی در نظر گرفته‌اند و این یک قانون کلی نیست. به طور مثال زمانی می‌توانیم انتقال انجام دهیم که در زمان اوج مصرف و دبی آب نیز حداقل نباشد.

وی همچنین با اشاره به اینکه در حال حاضر ۱۴ درصد مصارف آب دنیا از طریق انتقال بین‌حوضه‌ای تأمین می‌شود، افزود: ۴۲ درصد آب مصرفی در آمریکای جنوبی و چهار درصد آب در آفریقا از طریق انتقال آب بین‌حوضه‌ای تأمین می‌شود اما باید ببینیم که در شرایط کنونی انجام این کار برای ما صحیح است یا خیر.

استاد گروه آب دانشگاه صنعتی اصفهان با اشاره به اثرات منفی اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی انتقال آب تأکید کرد: انتقال آب علاج نهایی نیست بلکه مسکن است. از سوی دیگر تاکنون گزارش جامعی در خصوص شکست‌ها و موفقیت‌های پروژه‌های انتقال آب در کشور نداشته‌ایم. راندمان آب در اصفهان نیز ۳۰ درصد است و از سوی دیگر در حوزه مدیریت آب مشکل وجود دارد.

اسلامیان با بیان اینکه در انتقال آب شاید بیشتر جنبه‌های هیدرولوژیکی مدنظر قرار گرفته و به مسائل اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی توجه نشده است، گفت: این مسئله نشان‌دهنده یک تفکر خطی است؛ در حالی که اگر به طور سیستماتیک عمل می‌کردیم دچار این مشکلات و چالش‌ها نمی‌شدیم.

وی همچنین با اشاره به سیاست‌های مدیریتی برای رفع بحران آب از جمله مدیریت مصرف آب کشاورزی، انتقال آب بین‌حوضه‌ای یا تلفیقی از این دو، عنوان کرد: در سال ۲۰۳۵ کمبود آب دوباره آغاز می‌شود. و این مسئله شدت پیدا می‌کند؛ بنابراین لازم است به مسائل دیگر مانند نوسازی شبکه‌های توزیع آب، زهکشی در مناطق شهری، تغییر الگوی کشت و آب مجازی توجه شود.

*روایت پروفیسور صدقی از پروژه‌های انتقال آب کارون

زهکش، آب را به دلیل وجود لایه‌های کارستی جذب می‌کرد. به همین دلیل به این نتیجه رسیدیم که اجرای آن دیگر ضرورتی ندارد؛ زیرا انتقال آب مغایر با شرایط طبیعی خواهد بود و تحولات زمین‌شناسی بسیار مضر نیز به وجود می‌آورد.

صدقی با بیان اینکه همه هموطنان برای من گرامی و عزیز هستند، تصریح کرد: می‌خواهم بگویم در شرایط فعلی لازم است که حکومت یک برنامه مطالعات آمایش منطقه‌ای در حوضه آبریز رودخانه‌ی کارون آغاز کند؛ زیرا ما خوزستان را داریم از دست می‌دهیم و از دست داده‌ایم. پروژه‌های انتقال آب خطرات زیادی برای دشت خوزستان داشته است.

بنیانگذار دانشکده‌ی علوم آب دانشگاه شهید چمران اهواز عنوان کرد: از اروندکنار تا آبادان و خرمشهر با شرایط نامساعدی دست به گریبان شده است. نمک‌ها را وارد آب

یک استاد برجسته علوم آب کشور با اشاره به اینکه پروژه تونل سوم کوه‌رنگ مانند یک زهکش آب را جذب می‌کرد و به نتیجه رسیدیم که اجرای این پروژه دیگر ضرورتی ندارد زیرا انتقال آب مغایر با شرایط طبیعی خواهد بود و تحولات زمین‌شناسی بسیار مضر نیز به وجود می‌آورد، گفت: لازم است که حکومت یک برنامه مطالعات آمایش منطقه‌ای در خصوص منابع آبی این حوضه انجام دهد، چراکه ما داریم خوزستان را از دست می‌دهیم و از دست داده‌ایم.

پروفیسور حسین صدقی اولین ایرانی دارنده درجه دکتری تخصصی هیدرولوژی مهندسی در ارتباط تلفنی با نشست هم‌اندیشی انتقال بین‌حوضه‌ای آب با اشاره به اینکه زاگرس مرکزی به لحاظ منابع آب فصلی گل سرسبد مناطق کشور است که می‌تواند خوزستان و استان‌های مجاور آن را از منابع آب بهره‌مند کند، اظهار کرد: شاید چنین نشستی باید ۳۰ سال پیش تشکیل می‌شد؛ در این منطقه، رودخانه‌هایی جریان دارند که حدود ۵۰ درصد منابع آبی کشور را تشکیل می‌دهند، اما در طول زمان طرح‌هایی روی آن‌ها اجرا شده است که امروز نتیجه آن را می‌بینیم و بسیار متأسف هستیم.

وی با بیان اینکه من در سال ۶۵ از سوی سازمان آب منطقه اصفهان برای ارزیابی آب مازاد رودخانه‌ی کارون به این منطقه آمدم، گفت: پس از ارزیابی‌ها، تونل کوه‌رنگ یک در دوره دکتر مصدق در سال ۳۲ و تونل کوه‌رنگ ۲ را در سال ۶۵ آغاز کردیم و پس از آن کار روی پروژه سوم شروع شد.

این استاد برجسته علوم آب کشور تصریح کرد: این تونل از لحاظ شرایط زمین‌شناسی به گونه‌ای بود که مانند یک

و در هورالعظیم و خوزستان حصار کردیم که حتی صدام از ما شکایت کرد و بعد که به شادگان منتقل شد، یک مرکز نمک برای خوزستان ایجاد کرد که اراضی سالم را در خوزستان از چهار منبع در معرض نمک قرار می‌داد و نمک به معنای مرگ برای این استان است.

صدقی با اشاره به اینکه آب شور دریا، آب زیرزمینی شور، پساب‌های کشت و صنعت نیشکر و اکنون سد گتوند، منابع نمک در خوزستان هستند، افزود: سد گتوند به‌تنهایی حدود ۱۰ میلیارد مترمکعب آب را به شورابه تبدیل می‌کند. ما با بحران بسیار شدید و خطرات بسیار زیادی مواجه هستیم و خوزستان در معرض نابودی است.

وی با بیان اینکه مردم خوزستان با یک بارندگی ناچیز روانه بیمارستان می‌شوند، گفت: اکنون صدای پزشکان هم

در خصوص برنامه‌های کشاورزی و طرح‌های سدسازی در آمده است. باید شرایط طبیعی این رودخانه را احیاء کنیم. من در سال‌های ۶۵، ۷۰ این طرح را عنوان کردم که زاینده‌رود به‌عنوان مرکز توزیع آب کارون در فلات مرکزی عمل کند، اما اکنون کار به کجا کشیده است؟

این متخصص علوم آب کشور تأکید کرد: باید از این اتفاقات و تبعات نتیجه‌گیری کنیم که باید روی یک برنامه آمایش منطقه‌ای کار کنیم که اصلاً خوزستان را چگونه می‌توانیم نجات دهیم؛ چراکه خوزستان از دست رفته است.

*لزوم آغاز گفت‌وگو بین مناطق مختلف درباره منابع آب

مشاور استاندار خوزستان در امور مدیریت آب و صیانت از رودخانه‌های استان با اشاره به فراگیری مسائل اجتماعی در موضوع انتقال آب در استان‌های مختلف از سال ۹۲، گفت: باید شروع‌کننده گفت‌وگو بین مناطق باشیم و در راستای معضلی که می‌تواند مسائل حادی ایجاد کند، گام برداریم.

دکتر مهدی قمشی در نشست هم‌اندیشی انتقال بین‌حوضه‌ای آب با بیان اینکه سابقه انتقال آب در کشور از سال ۱۳۳۲ وجود دارد، اظهار کرد: برخی از این طرح‌ها به اشتباه و برخی درست، بوده و طرح‌های دیگری نیز در آستانه انجام است. و اکنون کشور با پروژه‌های انتقال آب جدی مواجه است. که یکی از این پروژه‌ها، انتقال آب‌های مرزی است که به شکل درستی انجام می‌شود بنابراین نمی‌توانیم روی این مسئله به طور کلی یک خط قرمز بکشیم.

وی با بیان اینکه مسئله انتقال آب از سرشاخه‌های دز و کارون از سال ۸۰ به‌طور فراگیر و جدی مطرح شد و به مباحثی دامن زد، گفت: انتقال‌های عمده از سرشاخه‌های کارون مانند طرح بهشت‌آباد و ادامه طرح کوه‌رنگ سه، نگرانی‌ها و واکنش‌های جدی در پایین‌دست ایجاد کرده است.

این استاد علوم آب دانشگاه شهید چمران اهواز با اشاره به اینکه در این ۱۵ سال سمینارها، کنفرانس‌ها و جلسات زیادی برگزار و تصمیم‌گیری‌های زیادی نیز در حوزه وزارت ایجاد شده است، افزود: متأسفانه جلسات متفرق بودند و افراد مخالف به‌طور مجزا و موافقان هم به‌طور جداگانه جلسات خود را برگزار و مواردی را مطرح می‌کردند اما هیچ‌گاه تعامل و هم‌اندیشی بین این دو دسته فکری وجود نداشت که یک راهکار درست اتخاذ شود.

قمشی با بیان اینکه از سال ۹۲ مسائل اجتماعی نیز در رابطه با انتقال آب در استان‌های مختلف به‌طور فراگیر آغاز و مقدار زیادی از این مباحث به مردم و اجتماع منتقل شد، گفت: انتظار می‌رفت متولیان امر به‌خصوص وزیر نیرو ۲ طرف این ماجرا را در یک نشست گردهم می‌آوردند که تصمیم معقولی گرفته شود، اما این آرزو تاکنون محقق نشده است.

وی خاطرنشان کرد: البته دستگاه‌های دیگری نیز سعی کردند که جلسات مشترکی برگزار کنند؛ اما توفیقی حاصل نکردند؛ به‌طور مثال نهاد ریاست‌جمهوری و اتاق‌های فکر استانی حدود ۲ سال پیش درصدد تشکیل چنین نشستی بودند اما یکی از استان‌های دخیل اعلام کرد که حاضر به شرکت نیست و تعامل مشترک شکل نگرفت.

این استاد دانشگاه با بیان اینکه کشور ما به‌قدر کافی با مسائلی مانند تنوع قومیتی، مذهب و... مواجه است که شرایط اجتماعی خاصی را ایجاد کند، گفت: چنین مسائلی شرایط اجتماعی را تا حدودی برای کشور از روند عادی خارج می‌کند حال اگر مسئله دیگری که برای آینده و امنیت کشور اهمیت دارد، اضافه شود می‌تواند مسائل حادثتری ایجاد کند؛ بنابراین لازم است که چنین مسائلی به مردم یا اجتماع کشیده نشود یا مردم قانع شوند.

مشاور استاندار خوزستان در امور مدیریت آب و سیانت از رودخانه‌های استان خاطرنشان کرد: بر این اساس اولین قشری که باید قانع شوند، متخصصان و کارشناسان امر هستند. این نشست نیز که این گفتمان از قشر دانشگاهی آغاز شود، با این هدف بوده است. در شأن کشور و جامعه فرهیخته ما نیست که نتوانیم با یکدیگر صحبت و نتیجه‌گیری درستی را استخراج کنیم.

قمشی تصریح کرد: باید شروع‌کننده گفت‌وگو بین مناطق باشیم و در راستای معضلی که می‌تواند مسائل حادی ایجاد کند، گام برداریم. برای این نشست نیز از اقشار مختلف در دانشگاه‌های لرستان، تهران، شهرکرد، اصفهان، صنعتی اصفهان، مسئولان وزرات نیرو، سازمان آب و برق خوزستان و محیط زیست دعوت شد که همه استقبال کردند.

وی همچنین با بیان اینکه در ادامه این نشست سه کمیسیون تخصصی برای بررسی مسائل انتقال آب درون استان خوزستان، حوزه‌های انتقال آب و استان‌های فلات مرکزی که دچار مشکل آب هستند برگزار می‌شود، خاطرنشان کرد: انتظار می‌رود همه مباحث منتقل شود و بتوانیم نتایج خوبی بگیریم.

***تحقیق و تفحص از پروژه‌های انتقال آب در دست پیگیری**

نمایندگی مردم اهواز در مجلس شورای اسلامی گفت: متأسفانه در کشور ما مباحث آب تا حدود زیادی سیاسی شده است و بخشی‌نگری در این تصمیمات موج می‌زند؛ نگاه به آینده در استان‌های مقصد کاملاً لحاظ شده اما این نگاه برای استان‌های مبداء لحاظ نشده و توأم با بخشی‌نگری است.

همایون یوسفی در نشست هم‌اندیشی انتقال بین‌حوضه‌ای آب با بیان اینکه در استان خوزستان مباحث آب برای همه مهم است و

نمایندگان استان نیز از روز اول موضوع انتقال و کمبود آب را در دستور کار پیگیری خود قرار دادند، اظهار کرد: اگر تاریخچه تمدن ایران را در نظر بگیریم، می‌بینیم که هر جا آب جاری بود، تمدنی شکل گرفته و حوزه‌های تمدنی ایران در کنار رودخانه‌های پر آب ایجاد شده‌اند. در تمام دنیا نیز به همین شکل است و در طول تاریخ، یکی از خاستگاه‌های اصلی تمدن در ایران به دلیل داشتن رودخانه‌های پرآب، استان خوزستان بوده است.

وی تصریح کرد: اگر در طول تاریخ، حیات و تمدنی را در استان خوزستان شاهد بوده‌ایم، به علت وجود رودخانه‌های پرآب است و اکنون نیز اگر مشکلات مختلفی در خوزستان در حوزه‌های مختلف زیست محیطی و به دنبال آن اجتماعی وجود دارد، یکی از علل مهم آن کمبود آب در خوزستان است.

نماینده‌ی مردم اهواز در مجلس شورای اسلامی با اشاره به اینکه یکی از مهم‌ترین مشکلات پیش روی بشر در قرن ۲۱، مسائل زیست محیطی است، گفت: در بین تمام مناطق دنیا، یکی از مناطقی که با بیشترین تنش زیست محیطی مواجه خواهد شد، منطقه غرب آسیا و خاورمیانه است. در منطقه خاورمیانه نیز فلات و جلگه ایران، محیط زیست شکننده‌تری نسبت به دیگر مناطق دارد. همچنین در ایران، استان خوزستان از نظر شکنندگی محیط زیست، آسیب‌پذیرتر است.

یوسفی ادامه داد: بر این اساس، مسائل محیط زیستی از مسائل مهم پیش رو و از تهدیدات بالقوه کشور است، به طوری که تهدیدات حوزه محیط زیست برای کشور شاید از خطر دشمنان خارجی در آینده پیش رو بدتر و سخت‌تر باشد. ما هنوز محیط زیست را به عنوان یک راهبرد اصلی در کشور لحاظ نکرده‌ایم. از محیط زیست بسیار صحبت می‌شود اما در اجرا و برنامه‌ریزی این راهبرد وجود ندارد.

وی با اشاره به اینکه یکی از راهبردهای اصلی در نوشتن برنامه ششم توسعه مباحث محیط زیست بوده است و این محور در نوشتن مواد مختلف این برنامه، بسیار خوب دیده شد، تصریح کرد: با این وجود در حوزه اجرا و بودجه‌ریزی شاهد هستیم که باز هم بحث محیط زیست و تخصیص اعتبارات لحاظ نمی‌شود. از سوی دیگر عدم انسجام کافی در حوزه‌های مختلف مباحث محیط زیستی چالش دیگری را ایجاد می‌کند.

نماینده‌ی مردم اهواز در مجلس شورای اسلامی با اشاره به موازی‌کاری‌های زیاد در حوزه محیط زیست خاطرنشان کرد: نظام جامعی که در کشور مباحث محیط زیستی را سامان دهد و یک سیاست جامع و یکپارچه داشته باشد، وجود ندارد. دستگاه‌های موازی فعال در این حوزه نیز زیاد است و اقتدار لازم برای سازمان محیط زیست به عنوان یک نهاد حاکمیتی اجرایی پیش‌بینی نشده است. ساختار سازمان حفاظت محیط زیست نیز متناسب با شرح وظایف آن نیست. همچنین نوع اختیارات قانونی که محیط زیست می‌تواند اعمال کند، به آن شکل وجود ندارد و باید برای اصلاح این مواد قانونی، هم ساختار محیط زیست اجرا و هم در سیاست‌های جامع محیط زیستی تجدید نظر اساسی شود.

وی عنوان کرد: متأسفانه در کشور ما مباحث آب تا حدود زیادی سیاسی شده است و بخشی‌نگری در این تصمیمات موج می‌زند. نگاه به آینده در استان‌های مقصد کاملاً لحاظ شده اما این نگاه برای استان‌های مبدأ لحاظ نشده و توأم با بخشی‌نگری است. از سوی دیگر شاهد هستیم تصمیمات گرفته شده بر مبنای داده‌های غیرکارشناسی، غیرعلمی و با نگاه بخشی بوده است و مبنای داده‌ها در بسیاری از مواقع افراد ذینفع هستند. بنابراین لازم است در داده پردازی برای تصمیم‌گیری آب در کشور تجدیدنظر شود.

نماینده‌ی مردم اهواز در مجلس شورای اسلامی با تأکید بر اینکه انتقال آب مشکل آب را در کشور حل نمی‌کند، گفت: در حال حاضر نیمی از دشت‌های آبی کشور به دلیل عدم مدیریت مناسب بر حوضه‌های آبی دچار تنش آبی هستند و یکی از مهم‌ترین دشت‌ها که دچار تنش اساسی شده، دشت خوزستان است و این نگاه غیرکارشناسی هنوز ادامه دارد.

یوسفی با بیان اینکه به هر حال وجود آب برای حیات زمین مانند وجود خون برای حیات انسان است، ادامه داد: به عنوان یک پزشک رشته خون می‌گویم که ما در بدن، نه در مقابل جریان خون، سد می‌زنیم و نه خون را از جایی به جای دیگر منتقل می‌کنیم زیرا موجب می‌شود که حیات در عضو مبدأ از بین برود و حیات عضو مقصد نیز به مخاطره بیفتد. در هر صورت نظام

آفرینش بر اساس اصول و قوانینی قرار گرفته و ما با سدسازی‌های غیرکارشناسی و انتقال آب برخلاف نظام آفرینش اقدام می‌کنیم. در طول تاریخ نیز هر جا بشر برخلاف نظام آفرینش عمل کرده، چیزی به جز ضرر و نابودی نداشته است.

وی خاطرنشان کرد: کسانی که زمانی بر سدسازی‌های غیرکارشناسی اصرار داشتند و اکنون مشخص شده یکی از علل مشکلات زیست‌محیطی به دلیل احداث این سدها بوده است، اکنون با همان استدلال‌ها به دنبال انتقال آب بین‌حوضه‌ای هستند. انتقال آب، مشکلی را حل نخواهد کرد. بلکه مشکل را از حوضه‌ای به حوضه دیگر انتقال می‌دهد. اگر می‌خواهیم برای آینده آبی کشور پیش‌بینی درستی داشته باشیم باید بر کنترل منابع آبی کشور و نه انتقال آب، مدیریت کنیم.

نماینده‌ی مردم اهواز در مجلس شورای اسلامی با اشاره به اینکه بیشترین موضوع مصارف آب در حوزه‌های کشاورزی است و مصرف آب کشاورزی حدود ۹۰ درصد مصارف آبی کشور را تشکیل می‌دهد، گفت: باید به فکر مدیریت مصرف آب در کشاورزی با استفاده از سیستم‌های نوین آبیاری، تغییر الگوی کشت و... باشیم. در دیگر حوزه‌ها نیز باید پیش‌بینی لازم را داشته و مصرف سرانه را کنترل کنیم.

یوسفی عنوان کرد: اکنون در بسیاری از مناطق که موضوع انتقال آب مطرح است، نیازهای آبی حداقل تا سال ۱۴۱۰ تأمین شده و انتقال آب به نوعی بیشتر برای ذخیره آب صورت می‌گیرد که نه تنها مشکلی را رفع نمی‌کند بلکه افزایش نیاز القایی برای مردم آن مناطق به وجود می‌آورد. بنابراین باید در سیاست آب کشور، تجدیدنظر اساسی صورت گیرد و همه کشور ایران در بحث آب بهره‌مند شوند.

وی با اشاره به پیگیری‌های انجام شده افزود: اخیراً با توجه به نگرانی‌های عمیقی که وجود دارد، هم طرح سؤال و هم استیضاح وزیر نیرو و هم تحقیق و تفحص از پروژه‌های انتقال آب به عنوان خواست عمومی مردم خوزستان از سوی نمایندگان در حال پیگیری است. امیدواریم آنچه به صلاح مردم است، اتفاق افتد. خوزستان سد اول سیاسی، دفاعی و امنیتی کشور است و اگر اینجا اتفاقی رخ دهد، به سایر نقاط کشور تسری می‌یابد. به همین دلیل در موضوع آب بر اساس مصالح ملی و خواست مردم، اقدامات لازم را انجام می‌دهیم.

نماینده‌ی مردم اهواز در مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه به دنبال پیگیری‌های انجام شده، کمیته‌ای متشکل از وزیر نیرو، سازمان برنامه و بودجه و برخی دیگر از ارگان‌ها به عنوان کمیته حقیقت‌یاب برای بحث انتقال آب تشکیل شده و در حال پیگیری موضوع است، گفت: امیدواریم در این زمینه با توجه به رویکرد رئیس‌جمهور، شفاف‌سازی بیشتری صورت گیرد. در دشت خوزستان، مشکل اصلی انتقال آب نیست. بلکه مشکل مهم‌تر سدسازی‌های غیرکارشناسی در بالادست خوزستان است. به همین دلیل نه تنها در انتقال آب بلکه در سدسازی‌ها نیز باید پیگیری‌های جدی و لازم صورت گیرد.

***ریزگردها، مقدمه بحران‌های حادثر/ حوزه‌ی مارون و جراحی با مرگ مواجه است**

رئیس مجمع نمایندگان خوزستان با اشاره به اینکه کشاورزی در آبادان، خرمشهر، شادگان و هندیجان در اثر اجرای پروژه‌های انتقال آب در حال از بین رفتن است، گفت: چند نگرانی جدی در استان وجود دارد و مسئله ریزگردها یک مقدمه است زیرا بحران‌های بعدی و مشکلات حادثتری در پیش است که باید هم نگران آن‌ها باشیم.

حجت‌الاسلام والمسلمین مجید ناصری‌نژاد با بیان اینکه معتقدم این نشست تاحدودی دیر تشکیل شده و باید

بسیار زودتر از این، چنین جلسات و مجالسی برگزار می‌شد اظهار کرد: روی اسم این نشست نیز دغدغه وجود دارد؛ چراکه شاید این‌گونه تصور شود که می‌خواهیم برای انتقال آب بین حوضه‌ای هم‌اندیشی کنیم، در حالی که فکر می‌کنم برای جلوگیری از انتقال آب بین حوضه‌ای گردهم آمده‌ایم. بنابراین این‌گونه تلقی نشود که می‌خواهیم راه را برای انتقال آب هموار کنیم.

وی با اشاره به وجود نگرانی‌های جدی در خصوص منابع آب، گفت: انتظار می‌رفت که مجامع علمی بسیار زودتر از اکنون، به داد این قضایا می‌رسیدند. مردم حرف‌شان را زده‌اند؛ کارشناسان هم جلسات و اظهارنظرهایی داشتند، اما تاکنون یک نظر علمی قاطع اجماعی روی این مسئله صادر نشده است یا بیانیه قوی که مواضع را اعلام کند، وجود ندارد. ما نمایندگان هم حرف‌ها و مواضع خود را گفته‌ایم.

نماینده‌ی مردم شادگان در مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: چند نگرانی جدی در استان وجود دارد. فکر می‌کنم مسئله ریزگردها یک مقدمه است زیرا بحران‌های بعدی و مشکلات حادثتری در پیش است که باید هم نگران آن‌ها باشیم.

ناصری‌نژاد با بیان اینکه تحلیل عامیانه‌ای می‌شود که خوزستان آب زیاد و رودخانه‌های پرآبی دارد و حیف است که این آب به دریا بریزد، خاطرنشان کرد: این استدلال موجب شد که آب از سرشاخه‌های کارون و دیگر رودخانه‌های استان منتقل و توزیع شود؛ در حالی که این‌گونه نیست و اکنون همه می‌دانند که این آب باید به سمت دریا برود.

وی ادامه داد: نتیجه چنین تحلیل‌هایی این شد که اکنون کشاورزی در آبادان، خرمشهر، هندیجان و شادگان دارد از بین می‌رود. برای اساتید کاملاً بدیهی است که آب‌های سطحی و زیرزمینی مرتبط هستند و هرچه دبی آب را کاهش دهیم و آب کمتری به سمت دریا جریان یابد، آب شور دریا به خشکی برمی‌گردد. اکنون زمین‌های خوزستان در حال تبدیل شدن به شورزار است.

ناصری‌نژاد عنوان کرد: برخی فکر می‌کنند که رودخانه‌ی کارون، آب شیرین دارد؛ در حالی که همین آب ناچیز از برگشت مد دریا است و اگر آب شیرین بالادست را هم ببندند، باز هم می‌بینند که آب از سمت دریا تا اهواز می‌رسد، اما به این موارد نگاه نشده است و حتی برخی تصمیم‌گیران کلان کشور به این موارد توجه نکرده‌اند.

رئیس مجمع نمایندگان خوزستان با بیان اینکه اکنون حوزه بزرگ مارون دارد از بین می‌رود، گفت: از بالادست بهبهان تا شادگان و تالاب شادگان، دچار مشکلات جدی است. تالاب‌ها این نعمت عظیم الهی را از بین می‌بریم و مشکلات زیادی برای خوزستان و کشور و حتی کل منطقه ایجاد می‌کنیم. اکنون مشکلات عدیده‌ای ایجاد شده که اساتید فن باید نظرات علمی خود را در این خصوص بدهند؛ مشکلات فرامنطقه‌ای، فراملی و فرامری است.

ناصری‌نژاد با تصریح بر اینکه حوزه مارون و جراحی با مرگ مواجه است، گفت: باید برای حیات این حوزه فکری شود؛ هنوز حتی در خصوص کانون‌های گردوغبار در مجامع علمی، این مسئله جا نیافتاده که منشأ گردوغبار داخلی و خطر آن نیز بسیار بیشتر است.

وی توضیح داد: آنچه موجب قطع برق و تکرار این حادثه شد، ریزگردهای داخلی بودند زیرا این گردوغبار به دلیل رطوبت و چسبندگی می‌تواند شبکه برق را تحت تأثیر قرار دهد. باید به این مسائل توجه شود و مجامع علمی هشدارهای لازم را بدهند؛ باید حقیقت بیان شود و اگر این حقیقت نیست، از نظر علمی ثابت شود.

رئیس مجمع نمایندگان خوزستان با بیان اینکه آنچه اکنون خیلی روی آن تأکید می‌کنند انتقال آب برای شرب است، افزود: می‌گویند مگر می‌شود منطقه‌ای از تشنگی بمیرد و خیلی به این مسئله دامن زده می‌شود، اما واقعیت نشان می‌دهد که این‌گونه نیست. مگر نیاز آب شرب چقدر است؟ خوشبختانه تاکنون هم نشنیده‌ایم که منطقه‌ای به‌خاطر نیاز آب شرب از بین برود، اما برای انتقال آب چقدر هزینه می‌شود و آیا راهکارهای بهتری

وجود ندارد؟ ما می‌خواهیم که نظرات علمی بیان شود و جلوی این بحران و مرگ تدریجی را بگیریم.

ناصری‌نژاد تأکید کرد: معتقدیم این یک بحث منطقه‌ای و فقط معضل خوزستان نیست. نه تنها کشور بلکه برای کره

زمین مشکل ایجاد می‌کند. امیدواریم با هم‌اندیشی بتوانیم خوزستان و کارون را احیا و سدهای مخرب را خراب کنیم.

*مطالعه و اجرای کلیه طرح‌های انتقال آب متوقف شود

اعضای حاضر در نشست هم‌اندیشی انتقال بین‌حوضه‌ای آب در بیانیه پایانی بر این اصل که کلیه طرح‌های انتقال آب بین‌حوضه‌ای مستقیماً باعث بروز مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، اقتصادی، زیست محیطی و امنیتی در هر دو حوضه مبدأ و مقصد می‌شود، تأکید کردند و با توجه به شرایط تغییر اقلیم در بیست سال گذشته خواستار آن شدند که تا انجام مطالعات مجدد بر اساس شرایط جدید، مطالعه و اجرای کلیه طرح‌های انتقال آب متوقف شود.

در این نشست استاندار خوزستان، رئیس دانشگاه شهید چمران اهواز و دو تن از نمایندگان مردم استان در مجلس شورای اسلامی به ایراد سخنرانی پرداختند. در ادامه نشست، نیز هفت نفر از اساتید دانشگاه‌ها نتایج پژوهش‌های خود را در موضوعات مرتبط با انتقال آب بین‌حوضه‌ای ارائه دادند و به پرسش‌های حضار پاسخ گفتند.

پس از آن اعضای اصلی حاضر در سه نشست تخصصی موازی و جداگانه با موضوعات «مسائل مرتبط با رودخانه‌ی کارون بزرگ»، «مسائل و مشکلات و راه‌حل‌های استان‌های واقع در فلات مرکزی»، «مشکلات مربوط به انتقال آب بین‌حوضه‌ای»، به تبادل نظر و بحث کارشناسی پرداختند. در نهایت در جلسه‌ای با حضور کلیه اعضای این نشست، موارد زیر با اتفاق آرا تأیید شد:

۱- اعضای حاضر بر این اصل که کلیه طرح‌های انتقال آب بین‌حوضه‌ای مستقیماً باعث بروز مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، اقتصادی، زیست محیطی و امنیتی در هر دو حوضه مبدأ و مقصد می‌گردد تأکید کردند. از سویی با توجه به شرایط تغییر اقلیم در بیست سال گذشته، اعضا خواستار آن شدند که تا انجام مطالعات مجدد بر اساس شرایط جدید، مطالعه و اجرای کلیه طرح‌های انتقال آب متوقف شود.

۲- از نظر شاخص‌های کمبود آب، در حال حاضر عمده مناطق کشور در وضعیت تنش آبی قرار دارد، لذا باید سیاست‌های مدیریت صحیح و دقیق بر منابع آب و بهره‌وری بیشتر از آب با مدنظر قرار دادن مؤلفه‌های توسعه پایدار شامل محیط زیستی، اقتصادی، اجتماعی، امنیتی و نهادی و همچنین شاخص‌های مرتبط با آن در دستور کار متولیان قرار گیرد.

۳- با توجه به اینکه مقدار استفاده از منابع آب شیرین قابل استحصال کشور به بیش از ۸۰ درصد رسیده و موجب خسارت بسیاری به محیط زیست کشور شده است، بر این اساس پیشنهاد می‌گردد برنامه‌ریزی منابع آب کشور با هدف قرار دادن مصرف ۶۰ درصد منابع آب شیرین قابل استحصال سالیانه، صورت گیرد.

۴- بر اساس آمار بهنگام، پتانسیل منابع تجدیدپذیر حوضه کارون بزرگ و به دنبال آن، آب قابل برنامه‌ریزی به طور چشمگیری کاهش یافته و به سختی پاسخگوی نیازهای درون حوضه است. بنابراین هرگونه انتقال آب از این حوضه باعث کاهش سهم زیست محیطی رودخانه، خشک شدن بیشتر تالاب‌ها و گسترش کانون‌های تولید ریزگرد در خوزستان خواهد شد.

۵- عدم شفافیت در مطالعات، برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری مربوط به طرح‌های استحصال و مصارف آب و نیز عدم رعایت دقیق ضوابط بین‌المللی در مورد طرح‌های انتقال آب از حوضه کارون بزرگ منجر به برآوردهای غیرواقع بینانه در آورد آبی حوضه شده است. نمونه بارز آن طرح انتقال آب بهشت آباد است که علی‌رغم انتقادات و هشدارهای کارشناسان و متخصصان، با تخصیص ۵۸۰ میلیون مترمکعب و حجم سد بالای یک میلیارد متر مکعب در حال نهایی شدن است. عدم بازنگری در این طرح نتیجه‌ای جز اتلاف سرمایه ملی و ایجاد چالش‌های بسیار زیاد محیط زیستی، اقتصادی و اجتماعی، حاصل دیگری نخواهد داشت و بیم آن می‌رود تجربه تلخ سد گتوند علیا با اجرای طرح مزبور تکرار گردد.

۶- به استناد قانون توسعه و بهینه‌سازی آب شرب کشور (مصوبه مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۲۴ مجلس شورای اسلامی)، وزارت نیرو مکلف است در مناطقی نظیر استان‌های فلات مرکزی که با مشکل آب شرب مواجه هستند آب آشامیدنی را از سایر مصارف شهری مانند مصارف بهداشتی جداسازی کند. بر این اساس نیاز آب این مناطق از طریق سامانه‌های اجرا شده قبلی انتقال آب از کارون بزرگ به فلات مرکزی قابل تأمین است.

۷- نیل به پایداری در مدیریت منابع آب در گرو حل مسائل کم آبی حوضه‌های آبریز از طریق مدیریت و بهره‌برداری بهینه از پتانسیل همان حوضه‌ها است. لذا تأکید می‌شود اصلاح الگوی مصرف به عنوان تنها راهبرد کاهش تنش‌های آبی، به جای راهبرد تقاضامحور تأمین آب در سیاستگذاری‌های آب کشور، منطقه و حوضه لحاظ گردد.

۸- بررسی و تجدیدنظر در طرح‌های انتقال آب بین حوضه‌ای، به‌ویژه از مبدأ کارون بزرگ، باید مبتنی بر موارد زیر باشد:

- اصلاح مبانی طرح با توجه به تغییر اقلیم

- تأثیر این طرح‌ها بر مسائل محیط زیستی، اقتصادی، اجتماعی و امنیتی

- اصلاح الگوی مصرف و افزایش بهره‌وری آب در هر دو حوضه مبدأ و مقصد

- منظور نمودن حقایق تالاب‌ها و رودخانه‌ها و مدیریت کیفی آب‌های سطحی و زیرزمینی

- بازنگری در مبانی مطالعاتی شبکه‌های آبیاری و زهکشی آبیاری و زهکشی با هدف به حداقل رساندن نیازهای آبی و افزایش کیفیت و کاهش کمیت زه‌آب‌ها

۹- پیشنهاد می‌شود مطالعات جامع مبتنی بر تأثیر تغییر اقلیم بر مسائل آب حوضه کارون بزرگ با محوریت دانشگاه‌های واقع در حوضه‌های دز، کارون و زاینده‌رود انجام پذیرد.

۱۰- تهیه و تصویب طرح‌های مقابله با ریزگردها و تثبیت کانون‌های تولید ریزگرد با تخصیص منابع آب مورد نیاز در حوضه کارون بزرگ مورد تأکید است.

۱۱- اصلاح و تکمیل قوانین موجود (نظیر قانون جامع آب) به منظور افزایش بهره‌وری مصرف آب در بخش‌های کشاورزی، شهری و صنعتی و توسعه فن‌آوری‌های نوین به منظور حصول و نظارت دقیق بر اجرای این قوانین.

۱۲- توقف توسعه اراضی آبی کشاورزی در استان‌های واقع در فلات مرکزی ایران که بر اساس طرح‌های آبی انتقال آب از حوضه کارون بزرگ در حال انجام است.

۱۳- مدیریت و کنترل برداشت از آب‌های زیرزمینی در مناطق واقع در حوضه‌های مبدأ و مقصد باید با جدیت ادامه یابد.

۱۴- تشکیل پارلمان آب متشکل از ذی‌نفعان حوضه‌های مبدأ و مقصد در سطح کارشناسی به منظور ارتباط و هماهنگی بین استان‌ها و رسیدن به اهداف مشترک با حفظ منافع ملی ضروری است.

۱۵- شرکت‌کنندگان ضمن تشکر از استانداری خوزستان، دانشگاه شهید چمران اهواز و سازمان عمران کارون که برگزارکنندگان این نشست مهم بودند، بر تداوم برگزاری چنین نشست‌هایی تأکید نموده و خواستار مشارکت بیشتر متولیان امر (وزارتخانه‌های کشور، نیرو، جهاد کشاورزی، صنایع و معادن و سازمان محیط زیست) در این نشست‌ها شدند.

انعقاد تفاهم‌نامه میان معاونت علمی ریاست جمهوری و شرکت آروند پرتو مرکز رشد دانشگاه

تفاهم‌نامه حمایت از شتابنده‌های تخصصی میان معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و شرکت آروند پرتو انرژی راهبردی (شتاب‌دهنده آپر) مرکز رشد دانشگاه شهید چمران اهواز، منعقد شد.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، هدف از انعقاد این تفاهم‌نامه حمایت از فعالیت‌های مربوط به شتاب‌دهنده در حوزه تخصصی مهار ریزگردها، بیابان‌زدایی اقتصادی مردمی و شورورزی بر اساس طرح پیشنهادی است که با تأیید اولیه ستاد توسعه فناوری‌های آب، خشک‌سالی، فرسایش و محیط‌زیست و مرکز توسعه فناوری راهبردی رسیده است.

شتاب‌دهنده آپر، مستقر در دانشگاه شهید چمران اهواز به‌عنوان اولین شتاب‌دهنده تخصصی کشور در حوزه بیابان‌زدایی اقتصادی و کنترل گردوغبار با تأیید معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و انعقاد تفاهم‌نامه حمایت از شتاب‌دهنده‌های تخصصی میان مرکز توسعه فناوری‌های راهبردی، ستاد توسعه فناوری‌های آب، خشک‌سالی، فرسایش و محیط‌زیست معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و شرکت آروند پرتو انرژی راهبردی (آپر) با مدیریت دکتر پیمان حسینی عضو هیئت‌علمی دانشگاه شهید چمران اهواز مجوز فعالیت گرفت.

قابل‌ذکر است شتاب‌دهنده‌ها هم‌اکنون در دنیا جزء جدایی‌ناپذیر اکوسیستم‌های استارت‌آپی هستند و هدف از تأسیس شتاب‌دهنده‌ها حمایت از استارت‌آپ‌ها برای تسریع در ورود به عرصه کسب‌وکار است.

یادداشتی به قلم دکتر قمشی؛

سدسازی آری، سدسازی نه...

دکتر مهدی قمشی رئیس دانشکده‌ی مهندسی علوم آب دانشگاه شهید چمران اهواز در یادداشتی به زوایای مختلف سدسازی و سیاست‌های کلان کشور در این حوزه پرداخته است.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، در متن این یادداشت آمده است:

در این روزهایی که همه مردم درگیر مسائل سیل و مشکلات ناشی از آن هستند یکی از سوالاتی که بحث‌های زیادی داشته و ذهن بسیاری را درگیر نموده است پاسخ به این سوال است که بالاخره سدسازی صحیح بوده است یا خیر؟ و یا سیاست سدسازی در کشور باید ادامه یابد یا خیر؟ موافقین سدسازی سیل را دلیل محکمی بر ادامه ایجاد سدهای جدید می‌دانند و مخالفین نیز با ادله‌ای متفاوت همین سیل را دلیلی بر شکست سدسازی پنداشته اند.

لذا استخراج راه درست و مصلحت کشور از این مباحث متفاوت کمی پیچیده شده است. باید توجه داشت که در این زمان این نکته حائز اهمیت است که مدیران از تصمیمات عجولانه و احساسی و آنی در خصوص سیاست سدسازی جداً پرهیز نمایند و اجازه دهند در بستر کارشناسی سیاست درست در این خصوص استخراج گردد. نگارنده در این یادداشت بنا دارد با توجه به جوانب مختلف نظر خود را به زبان ساده بیان نماید و البته این یک نظر است و دیگران نیز حق دارند ادله خود را له یا علیه سدسازی با مبانی علمی در اختیار همگان قرار دهند تا مورد استفاده قرار گیرد.

قبل از ورود به اصل بحث لازم است جوابهایی به بعضی گزاره‌های مطرح شده اخیر داده شود.

۱. آیا ایجاد سد سبب کنترل سیل می‌گردد؟
جواب: بله
۲. آیا سد سبب تشدید سیل می‌گردد؟ خیر
۳. آیا تولید نیروی برق از نیروگاه‌های برقآبی برای کشور ما اهمیت دارد؟ بله
۴. آیا کشور ما که از نظر آب و هوایی در منطقه خشک و نیمه خشک زمین قرار گرفته نیاز به ذخیره آب برای فصل خشک سال دارد؟ بله
۵. آیا کشور ما می‌تواند بدون ذخیره آب نیازهای صنعتی و کشاورزی خود را مرتفع نماید؟ خیر

۶. آیا سدسازی سبب افزایش بی رویه در مصرف آب تجدیدپذیر کشور شده است؟ بله
۷. آیا ایجاد سد محیط زیست را دچار اختلال می‌نماید؟ بله
۸. آیا سدها در ایجاد مشکلات زیست محیطی کشور سهیم هستند؟ بله
۹. آیا ایجاد سد سبب تغییرات منفی در مورفولوژی پایین دست رودخانه می‌گردد؟ بله
۱۰. آیا رسوبگذاری در مخزن سدها و تبخیر از سطح آنها از عوامل منفی سدها هستند؟ بله

ملاحظه می‌شود که با رجوع به جواب گزاره‌های متفاوت می‌توان به نتایج متفاوت در مورد ساختن یا نساختن سد دست یافت و لذا جواب مطلق دادن به سوال اصلی این یادداشت کمی مشکل است و بر همین اساس باید با توجه به تمام جوانب مختلف نسبت به استخراج جواب اقدام نمود.

پیدااست که اولویت دادن به گزاره‌های ۱ تا ۵ ما را به ساختن سد تشویق می‌کنند و اولویت دادن به گزاره‌های ۶ تا ۱۰ ما را منصرف می‌نمایند.

برای ورود به نتیجه گیری باید بعضی واقعیات را نیز با هم مرور نماییم. واقعیت این است که همه کشورهای جهان حتی پُر آب ترین کشورها و مرطوبترین کشورها نیز در حال استفاده از سد برای امور توسعه‌ای خود می‌باشند.

واقعیت این است که در شرایط فعلی جهان، کشور ما نمی‌تواند بر تامین نیازهای صنعتی و یا کشاورزی خود از طریق واردات به سایر کشورها اعتماد کند.

واقعیت این است که اگر سد کرخه نبود سیلاب عبوری از مسیر رودخانه کرخه به تنهایی نه تنها شهرهای مسیر کرخه (مانند حمیدیه و سوسنگرد و بستان و هویزه و روستاهای مسیر) را فرا می‌گرفت بلکه نیمه غربی شهر اهواز را نیز می‌توانست تهدید جدی نماید.

واقعیت این است که اگر سدهای مسیر کارون نبودند توسط رودخانه‌ی کارون بزرگ سیل سال ۴۷ در اهواز قطعاً تکرار می‌شد و بیش از نصف اهواز زیر آب می‌رفت. پس لاجرم بر اساس واقعیات انکار ناپذیر موجود و پالس‌های گزاره‌های ۱ تا ۵ باید به سدسازی با دید مثبت بنگریم اما برای پرهیز از گزاره‌های منفی نیز باید چاره‌اندیشی نموده و ملزومات توسعه پایدار را در پیش روی خود قرار دهیم.

برای پرهیز از اشکال بند ۶ باید مقوله ایجاد مخازن جدید را از گسترش مصرف بیشتر آب تجدید پذیر در کشور جدا کنیم و مصرف بیشتر در امور کشاورزی و صنعتی را نه تنها متوقف نموده بلکه مقدار بار مصرف آب را از گذشته نیز کمتر نماییم و در این راه متولیان امور باید در مقابل لابی‌ها و فشارهای وارده برای گسترش مصرف مقاومت کنند.

در مورد بندهای ۷ و ۸ باید به مطالعات زیست محیطی سدها اهمیت دهیم و سایت ایجاد سدها را به گونه‌ای انتخاب نماییم که کمتر اثرات سوء زیست محیطی در پی داشته باشند و علاوه بر این اثرات منفی طرح‌های گذشته را شناسایی و رفع نماییم.

در مورد بند ۹ چون طبیعت رودخانه در پایین دست سدها تغییر می‌کند با گذشت زمان مورفولوژی رودخانه خود را با شرایط جدید تطبیق می‌دهد لذا ظرفیت گذردهی سیلاب‌های معمول را از دست می‌دهد. برای حل این مشکل راه کارهای ساماندهی وجود دارد که با روشهای مهندسی این نقیصه در مسیر رودخانه برطرف می‌گردد و به عبارتی محیط زیستابی رودخانه احیاء می‌شود و لذا با این روشها هم محیط عمومی رودخانه تقریباً شکل طبیعی خود را حفظ می‌کند و هم گذر سیلاب در مسیر

رودخانه محفوظ خواهد ماند. اگر متولیان امر به بهانه هزینه وارده از انجام این امور سر باز زنند این اشکال نیز قابل رفع و رجوع است.

در مورد بند ۱۰ باید بدانیم که مقدار متوسط سالیانه رسوبگذاری در سدهای جهان بین نیم تا یک درصد حجم مخازن آنهاست و تا این مقدار کاهش حجم سالیانه از نظر اقتصادی سد را مقرون بصرفه نگه می‌دارد. متوسط این مقدار در سدهای کشور یک است (در سد منجیل واقع بر رودخانه سفیدرود مقدار رسوبگذاری بسیار زیاد و سالیانه حدود دو درصد حجم آن است).

خوشبختانه این درصد در سدهای استان خوزستان حدود نیم می‌باشد و لذا سدهای استان خوزستان از این حیث مشکل حادی ندارند و تجویز لایروبی برای آنها نیز نه مقرون بصرفه است و نه نیاز جدی آنهاست. از نظر تبخیر از سطح مخازن سدها نیز در مقایسه با منافع ناشی از حجم قابل ذخیره قابل اغماض و صرف نظر می‌باشد.

ضمناً باید توجه داشت که سدهای مخزنی معمولاً چند منظوره (ذخیره آب برای فصول کم آبی، تولید نیرو و کنترل سیلاب) ساخته می‌شوند و شاید مقرون به صرفه نباشد که سیل‌گیری به تنهایی دلیل ایجاد سد در کشور شود. زیرا ممکن است که سد مورد نظر سالیان سال خالی و بلا استفاده باقی بماند. با توضیحات فوق نمی‌خواهم توجیه گر سدسازی بی‌رویه در کشور شوم زیرا اعتقاد کلی دارم که به اندازه کافی در کشور سدهای چند منظوره ساخته شده است و تنها ممکن است محدود مکانهایی وجود داشته باشد که زدن سد چند منظوره قابل توجیه باشد.

برای تشخیص مقدار سد مورد نیاز در هر آبراهه شاخصی وجود دارد بنام «درجه تنظیم رودخانه» (DOR) که برابر نسبت حجم کل آب قابل ذخیره در سدهای مسیر آبراهه به متوسط حجم آب عبوری سالیانه از آبراهه ضربدر عدد ۱۰۰ است. این ضریب اگر ۱۰۰ باشد نشانه این است که حجم کل آب قابل ذخیره در مسیر رودخانه برابر آورد متوسط سالیانه است.

لذا اگر این شاخص در مسیر رودخانه‌ای بیشتر از ۱۰۰ باشد خالی ماندن بعضی از سدها واقع در مسیر آن آبراهه در بیشتر سالها طبیعی خواهد بود. در دنیا و یا در کشورمان مقدار استاندارد برای این شاخص وجود ندارد اما هر کشوری باید سعی کند این شاخص را حتی المقدور پایین نگه دارد تا لطمات زیست محیطی کمتر بروز یابند.

به نظر نگارنده برای شرایط کشور ما مقدار حدود ۱۰۰ برای این شاخص می‌تواند حد بالا و قابل قبولی باشد. در حال حاضر متوسط این شاخص در کل رودخانه‌های کشور حدود ۱۰۰ است که حکایت از این دارد که به طور متوسط در کشور در سدسازی افراط نشده است اما ممکن است در بعضی آبراهه‌ها افراط و تفریط صورت گرفته باشد. لذا استخراج این پارامتر در هر آبراهه می‌تواند راهنمای خوبی برایمان باشد.

مثلاً این شاخص در مسیر رودخانه‌ی کارون ۱۰۰ است و در مسیر رودخانه کرخه ۱۶۷ و در مسیر رودخانه دز ۴۳ است. پس اگر مقدار ۱۰۰ را به عنوان عدد مورد قبول بپذیریم در این صورت درجه تنظیم رودخانه دز پایین است و سد پیش بینی شده در مسیر آن یعنی سد بختیاری با در نظر گرفتن حجم پیش بینی شده برای آن، این شاخص را به حدود ۱۰۰ خواهد رساند و قابل توجیه است.

لذا این رودخانه بعد از ساخت سد بختیاری بهتر می‌تواند آبراهه را در شرایط سیلابی تنظیم کند. اما در رودخانه کرخه این شاخص بسیار بیشتر از ۱۰۰ است. به همین دلیل است که در سال‌های گذشته مخزن سد کرخه هیچ وقت به ظرفیت نرمال خود نرسید و نسبتاً خالی ماند لذا علی‌رغم سیل اخیر حادث شده در مسیر رودخانه کرخه، شرایط آبراهه از نظر درجه تنظیم بیش از مقادیر قابل قبول است و لذا اگر شرایط کنترل در این آبراهه اشکالی داشته است باید اشکال را در جای دیگری جستجو کرد و البته باید پذیرفت که سیل حادث شده در حوضه رودخانه کرخه نیز بسیار استثنایی بوده است.

به هر ترتیب تجویز هر سد مخزنی چند منظوره جدید در مسیر رودخانه کرخه قابل توجیه نیست و مشکلات رودخانه را خصوصاً در پایین دست یعنی در استان خوزستان بسیار زیاد خواهد کرد و فقط می‌توان سد تک منظوره را برای فقط کنترل سیلاب مد نظر قرار داد که خالی ماندن طولانی مدت آن قابل پذیرش باشد.

در مسیر رودخانه‌ی کارون حجم مخازن سدهای ایجاد شده به قدر کفایت است و ساخت سد جدید توجیهی ندارد. در مورد سایر رودخانه‌های کشور نیز می‌توان با همین روش، نیاز یا عدم نیاز به سد مخزنی را تشخیص داد و آبراهه را بصورت منطقی تر مدیریت کرد.

با این توضیحات اگر به عنوان این یادداشت بازگردیم جواب را به صورت زیر می‌توان خلاصه کرد.

اگر بر مصرف آب شیرین تجدید پذیر کشور بیشتر دامن نزنیم، اگر بر رعایت جوانب توسعه پایدار و رعایت اصول زیست محیطی طرحهای سدسازی پایبند باشیم، اگر مدیران ما از فشار و تهدید این و آن هراس به دل راه ندهند و بر مبنای مسائل کارشناسی امور را به پیش ببرند، در این صورت می‌توان با رعایت «درجه تنظیم» قابل قبول، سیاست ایجاد سد مخزنی پند منظوره را در معدود رودخانه‌های کشور تجویز نمود.

و نکته آخر اینکه در مسیرهایی که سدهای مخزنی به قدر کافی وجود دارد برای کاهش اثرات زینبار سیل باید به کارهای آبخیزداری (که علاوه بر تاثیر بر رواناب و تغذیه آبهای زیر زمینی از فرسایش خاک نیز محافظت می‌کنند) و حفظ حریم بستر رودخانه‌ها روی آورد و بر این روشها بیشتر توجه و تاکید نمود.

آزمایشگاه مدل‌های رودخانه‌ای در دانشگاه راه‌اندازی شد

پروفسور محمود شفاعی بجنستان عضو هیئت‌علمی گروه سازه‌های آبی دانشکده‌ی مهندسی علوم آب، اقدام به ساخت و تجهیز آزمایشگاه مدل‌های رودخانه‌ای کرد.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، شفاعی بجنستان این پروژه را با اختصاص ۵۰ درصد از پژوهانه سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ خود به انجام رسانده و بخشی از تجهیزات این آزمایشگاه نیز با کمک سازمان آب و برق خوزستان تهیه شده است.

در حال حاضر آزمایشگاه مدل‌های رودخانه‌ای مورد بهره‌برداری قرار گرفته که می‌توان در آن انواع مدل‌های رودخانه‌ای یا حوضچه‌های ترسیب و آبگیرها را مدل سازی کرده و مورد مطالعه قرار داد.

شایان ذکر است که در نخستین روزهای بهره‌برداری از این آزمایشگاه، دو نفر از دانشجویان دکتری سازه‌های آبی در این آزمایشگاه در حال انجام پایان نامه خود با موضوع «ارائه ی روش جدید کنترل فرسایش سواحل خارجی رودخانه‌ی کارون در محل روستای جنگیه اهواز» هستند.

نماینده برنامه محیط‌زیست سازمان ملل متحد عنوان کرد: برنامه UNEP برای منشأیابی طوفان‌های شن و گردوغبار با همکاری ایران

نماینده برنامه محیط‌زیست سازمان ملل متحد گفت: ما با همکاری WHO، UNCCD و کشورهای که بیشترین درگیری و تأثیرپذیری را از پدیده گردوغبار دارند، در حال کار روی منشأیابی طوفان‌های شن و گردوغبار هستیم.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، والننتین فولتسکیو (Valentin Foltescu) در افتتاحیه نخستین کنفرانس بین‌المللی گردوغبار که امروز ۱۲ اسفندماه در آمفی‌تئاتر دانشکده‌ی علوم برگزار شد، اظهار کرد: همه ما در این گردهمایی جمع شده‌ایم که با اطمینان مقیاس و حجم بسیار بزرگ یک پدیده انسان‌زاد را که با تخریب زمین، فرسایش و بیابان‌زایی در جهان مرتبط است، ارائه دهیم.

وی خاطرنشان کرد: تخریب زمین امروزه به‌عنوان یکی از بزرگترین چالش‌های زیست‌محیطی عصر ما مطرح می‌شود و هنوز بسیاری از مردم نسبت به این که اگر این پدیده به ما آسیب وارد می‌کند، باید درباره آن کارهای بیشتری انجام دهیم تا بتوانیم آن را رفع کنیم، ناآگاه هستند.

نماینده برنامه محیط‌زیست سازمان ملل متحد با بیان این که باید این نکته را متذکر شوم که اکنون مسایل بسیاری در حوزه محیط‌زیست نگران‌کننده است، خاطرنشان کرد: اکنون سطح زمین به گونه‌ای در حال فرسایش و تخریب است که سالانه ۲۴ میلیارد از اراضی حاصلخیز خود را از دست می‌دهیم.

فولتسکیو افزود: همچنین بیش از یک و نیم میلیارد نفر از مردم در ۱۶۸ کشور جهان از تبعات این پدیده متأثر شده‌اند که من فکر می‌کنم با این وجود ما ایده‌ای در خصوص مقیاس و وسعت این مشکل می‌توانیم داشته باشیم.

وی تصریح کرد: قوانین انسانی، مسئولیت‌های زیست‌محیطی و قوانین اجتماعی در این خصوص بسیار زیاد است بنابراین آنچه از این کنفرانس انتظار می‌رود این است که بتواند آگاهی مردم را در خصوص این مشکل حیاتی در جهت ارائه بسیاری از راه‌حل‌های کاربردی ارتقا دهد.

نماینده برنامه محیط‌زیست سازمان ملل متحد تصریح کرد: در حال حاضر UNEP با همکاری دیگر سازمان‌های بزرگ از جمله WHO، UNCCD و کشورهای که بیشترین درگیری و تأثیرپذیری را از این پدیده دارند، در حال کار کردن بر روی منشأیابی مسئله طوفان‌های شن و گردوغبار (SDS) است.

فولتسکیو افزود: این برنامه در پاسخ به درخواست UNGA مطرح شده است و براساس آخرین تصمیم‌گیری‌ها بر مبنای تأکید دوباره بر نیاز برای اقدام قرار گرفته است؛ ما یک ارزیابی جهانی از SDS را آغاز کرده‌ایم که در ماه می برای UNEA در ناپروبی ارائه خواهد شد.

وی تصریح کرد: آنچه شما انجام می‌دهید برای دستیابی به یک آینده پایدار بسیار حائز اهمیت است و از سوی دیگر یک رویداد به‌طور خاص برای ارتقای بهداشت و تندرستی است و خداوند زندگی را روی زمین قرار داده است.

نماینده برنامه محیط‌زیست سازمان ملل متحد ادامه داد: با این وجود معیاری برای درجه‌بندی این که کدام یک از موضوعات ثروت، رشد اقتصادی، زیرساخت‌ها یا توسعه پایدار از این پدیده بیشتر متأثر می‌شوند، وجود ندارد که مطالعات و بررسی‌های بیشتر برای تشخیص آن ضروری است.

فولتسکیو افزود: هنگامی که برای حضور در این جلسه گام برداشتیم هر یک از افراد دلایل متفاوتی برای حضور خود داشتند و با دیدگاه‌ها و دغدغه‌های متفاوتی در این کنفرانس حضور یافته‌اند اما امیدوارم هنگامی که اینجا را ترک می‌کنیم با جستجو و یافتن یک اقدام منسجم و بهم‌پیوسته برای منشاء‌یابی مسائل مرتبط با SDS به این نشست خاتمه دهیم.

نماینده برنامه محیط‌زیست سازمان ملل متحد خاطرنشان کرد: ما نیاز داریم که مردم و دولت‌ها این اقدامات را در سطوح و گستره‌هایی آغاز کنند و امیدوارم بتوانم روی هر کدام از شما برای تحقق این برنامه حساب کنم.

معاون استاندار خوزستان:

گردوخاک مهم‌ترین معضل زیست‌محیطی در خوزستان است

معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری خوزستان گفت: ورود زه‌آب‌های کشاورزی، بوی نامطبوع برخی تولیدات صنعتی، خاکستر سوزاندن مزارع و بسیاری معضلات زیست محیطی دیگر مشکلات بسیاری را در استان به وجود آورده اما گردوخاک مهم‌ترین و آسیب‌رسان‌ترین معضل در خوزستان است.

بین‌المللی گردوغبار در سالن اجتماعات دانشکده‌ی علوم، گفت: در ابتدا مقرر شد این کنفرانس در تهران برگزار شود اما با پیگیری‌های دکتر مقتدایی استاندار خوزستان و به دلیل بروز پدیده گردوخاک در خوزستان دانشگاه شهید چمران اهواز میزبان نخستین دوره این کنفرانس شد و دبیرخانه دائمی آن به این دانشگاه انتقال یافت.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، احمد سیاحی امروز ۱۲ اسفندماه در افتتاحیه کنفرانس

وی افزود: امسال در استان ۵۳ درصد افزایش بارندگی داشتیم و بسیاری از کارشناسان معتقد بودند که در ادامه سال پدیده گردوخاک را نخواهیم داشت اما در دو هفته گذشته به دلیل بحرانی بودن وضعیت هوا مدارس و ادارات استان به مدت دو روز تعطیل شد.

معاون امور عمرانی استانداری خوزستان اظهار کرد: یکی از وظایف دولت‌ها ارائه خدمات به مردم است و خدمات مطلوب تنها با رشد اقتصادی در تمامی بخش‌ها محقق می‌شود.

سیاحی ادامه داد: استان خوزستان با تولید نفت رتبه اول اقتصاد کشور و بدون احتساب تولیدات نفتی رتبه چهارم را دارد اما مشکلات زیست‌محیطی وضعیت استان را بحرانی و نگران‌کننده کرده است.

وی عنوان کرد: در اصفهان مشکل تالاب گاوخونی، در سیستان و بلوچستان کمبود آب در دریاچه هامون، در تهران مشکل آلودگی هوا و در آذربایجان نیز مسئله خشک شدن دریاچه ارومیه وجود دارد اما در استان خوزستان به‌نوعی بسته‌ای کامل از مشکلات زیست‌محیطی مانند خشک شدن تالاب‌ها، افزایش ای‌سی‌آب، ورود فاضلاب به رودخانه، افزایش شوری آب سد گتوند، ورود زه‌آب‌های کشاورزی به رودخانه‌ها، مشکلات مردم را دوچندان کرده است.

معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری خوزستان کنفرانس بین‌المللی گردوغبار را فرصتی مهم برای ارائه راهکار کاهش اثرات این پدیده عنوان کرد و گفت: ۹ درصد اراضی آبی کشور در استان خوزستان وجود دارد در حالی که ۲۹ درصد کانون‌های در معرض فرسایش بادی نیز در این استان است.

سیاحی افزود: در نشست ستاد مقابله با ریزگردها در وزارت کشور مطرح شد که ۸ درصد از کانون‌های تولید گردوغبار در کشور، ۲ درصد در اردن، ۹ درصد در عربستان، ۱۶ درصد در سوریه و ۶۵ درصد در کشور عراق است اما مسئله مقابله با این پدیده در اولویت کاری هیچ‌کدام از این کشورها قرار ندارد.

وی اظهار کرد: استفاده از آخرین پژوهش‌های علمی، شناسایی راهکارهای مقابله با ریزگردها در سراسر جهان و ارائه راهکارهای کوتاه مدت می‌تواند در مقابله با این پدیده در کشور مؤثر باشد.

گفتنی است در نخستین کنفرانس بین‌المللی گردوغبار که روزهای ۱۲ تا ۱۴ در دانشگاه شهید چمران اهواز برگزار می‌شود، از سایت اطلاع‌رسانی مدیریت بحران استانداری خوزستان با حضور مسئولان کشوری و استانداری رونمایی شد.

در دومین نشست بررسی اثرات سد گتوند بر شوری آب رودخانه‌ی کارون مطرح شد؛ دکتر قمشی: حجم توده‌ی نمکی پشت سد گتوند به ۱۰ میلیون تن رسید

رئیس دانشکده‌ی مهندسی علوم آب دانشگاه شهید چمران اهواز گفت: میزان نمک رسوب‌کرده در پشت سد گتوند، از سه میلیون تن در سال ۱۳۹۰ به ۱۰ و نیم میلیون تن در سال ۹۶ رسیده است.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، دکتر مهدی قمشی در دومین نشست بررسی اثرات سد گتوند بر شوری آب رودخانه‌ی کارون که در دانشکده‌ی کشاورزی برگزار شد، عنوان کرد: پایین‌دست‌ترین سد بر روی رودخانه‌ی کارون سد گتوند است و این سد به این لحاظ تأمین آب ورودی به دشت خوزستان از اهمیت زیادی برخوردار است.

وی تصریح کرد: همزمان با ساخت سد گتوند در مسیر آبراهه یک سازند نمکی وجود داشت اصطلاحاً به آن سازند آقاجری گچساران گفته می‌شود که کاملاً شور است و در کیلومتر پنج تا ۹ بالادست سد گتوند بیرون‌زدگی زیادی دارد و به عنوان منطقه نمکی محسوب می‌شود.

وی بابیان اینکه مشاور این سد که مهتاب قدس بوده اقرار داشته که یک سازند در محدوده سد وجود دارد و ۱۸ و ۹ دهم درصد از آن برابر با ۱۲۰ میلیون تن نمک است، گفت: در زمان آبگیری سد برای جلوگیری از تأثیرات این سازند اقدام به اجرای طرح پتوی رسی کردند ولی متأسفانه این طرح در آبگیری اول فروریخت و بی‌نتیجه ماند.

رئیس دانشکده‌ی مهندسی علوم آب دانشگاه شهید چمران اهواز با تأکید بر اینکه بعد از مرحله آبگیری تاکنون فرورفتگی و فرونشست‌های زیادی در سازند به وجود آمده و در داخل آن یک دریاچه آبی شکل‌گرفته است، افزود: این شرایط نشان می‌دهد که ارتباط سازند با مخزن کاملاً به شکل زیرزمینی برقرار است.

قمشی، ادامه داد: از نظر تناژ میزان شوری که در پشت سد گتوند وجود دارد در سال ۹۰ بیش از سه میلیون تن و در سال ۹۶ به ۱۰ و نیم میلیون تن نمک خالص رسیده، این مسئله نشان می‌دهد که حتماً باید فکری به حال آن شود.

وی با تأکید بر اینکه وضعیت شوری (EC) خروجی آب از سد گتوند در سال ۹۴ تا ۹۶ که اوج دوران خشک‌سالی است کاهش پیدا کرده، گفت: بر همین اساس این نظریه که دلیل شور شدن آب رودخانه‌ی کارون در مقاطع مختلف به خاطر خشک‌سالی است را باید رد کرد.

رئیس دانشکده‌ی مهندسی علوم آب دانشگاه شهید چمران اهواز یادآور شد: بنابراین خروجی از سال ۹۴ بهبود داشته به این دلیل که در بهره‌برداری از سد کنترل صورت گرفته و این امر به‌گونه‌ای است که از لایه‌های پایین سد خروجی انجام نمی‌شود و انتقال آب به بیرون از طریق لایه‌های بالا صورت می‌گیرد و تنها در بعضی اوقات شوری را از سد خارج می‌کنند.

قمشی افزود: اما در حقیقت اگر بخواهیم بدانیم که چقدر از شوری (EC) کارون در منطقه اهواز مربوط به سد گتوند است اعتقاد دارم که ۱۲ درصد از افزایش آن برابر با ۲۹۰ میکروموس متعلق به این سد است به شکلی که باید گفت ۱۰۰ درصد در ساخت آن خطا شده و افرادی که در اجرای آن شریک بوده‌اند باید تاوان اشتباهات خود را بدهند.

وی همچنین نظریه تخریب سد گتوند به عنوان یک اقدام علاج بخش را رد کرد و گفت: این سد هم‌اکنون به خوبی در حال انجام دیگر وظایف خود از جمله آبگیری و کنترل سیلاب‌ها است و با مدیریت مخزن و دفع صحیح شورابه مشکل طی ۱۰ تا ۱۵ سال آینده قابل حل است اما این روند برای اهواز و زمین‌های کشاورزی مشکلاتی را به وجود می‌آورد.

دکتر محمدعلی آخوندعلی استاد دانشکده‌ی مهندسی علوم آب دانشگاه چمران اهواز نیز در خصوص روند ساخت سد گتوند، اظهار کرد: در کف مخزن سد گتوند یک بمب نمکی واقع شده و اگر مدیریت نشود در آینده با مشکلات جدی مواجه خواهیم شد و این در حالی است که مشکلات آبی استان محدود به گتوند نیست و طرح غدیر نیز یکی دیگر از آن‌ها است که در آینده تبعات آن روشن می‌شود.

آخوندعلی، گفت: هم‌اکنون که سد ساخته شده و حذف آن کار ساده‌ای نیست بنابراین نیاز است تا با فعالیت‌های علمی به دنبال حل مشکلات این سد باشیم.

استاد دانشکده‌ی مهندسی علوم آب دانشگاه شهید چمران اهواز، سدها و ایست‌های آب در بالادست، خشک‌سالی، انتقال آب به دیگر مناطق را سه

عامل کاهش جریان آب در رودخانه‌های منتهی به جلگه خوزستان دانست و افزود: تبلیغات منفی زیادی روی این سد صورت گرفت و فشارهای فکری و روانی را برای مردم رقم زد.

وی، تصریح کرد: با بررسی‌های علمی که صورت گرفت طی سال‌های خشک‌سالی متوجه شدیم که جریان آب کارون در ایستگاه گتوند دارای افت شده است و چیزی حدود ۵۰ درصد کاهش جریان تحت شرایط آن سه عامل وجود داشت.

آخوندعلی با رد بررسی‌های دانشگاه تهران با عنوان اینکه ۲۵ درصد از شوری آب کارون به دلیل آبیگری سد گتوند است، افزود: در تمام این سال‌هایی که سد آبیگری شده جریان آبی که خارج می‌شود بر اساس راهکار موجود مدیریت شده و از کیفیت مناسبی برای شرب، کشاورزی و صنعت برخوردار است اما لازم است دیگر شاخه‌های مسیر رودخانه بعد از سد را نیز بررسی کرد.

این عضو هیئت‌علمی دانشگاه شهید چمران اهواز ادامه داد: ۹۰ کیلومتر پایین‌تر در سه شاخه گرگر، شطیپ و دز، میزان شوری (EC) به دو هزار میکروموس می‌رسد و در مقطع اهواز شوری به دو هزار و ۳۰۰ می‌رسد که در روزهای گذشته به سه هزار هم رسیده بود و بعد از آن در مقطع بهمنشیر آب رودخانه‌ی کارون در تابستان تجربه ۱۲ هزار میکروموس را هم داشته است درحالی‌که شوری (EC) خروجی از خود سد گتوند بین ۸۰۰ و ۹۰۰ میکروموس است.

آخوندعلی با طرح این سؤال که دلیل این اختلاف از خروجی سد تا مقطع بهمنشیر چیست؟ گفت: علت این شرایط وجود زمین‌های کشاورزی و پساب‌های ناشی از آن به خصوص ۱۵۰ هزار هکتار زمین کشت نیشکر در مسیر این رودخانه است که شرایط را بدین شکل رقم می‌زند.

دکتر سید محمود کاشفی پور مدیر گروه محیط‌زیست دانشکده‌ی علوم آب دانشگاه شهید چمران اهواز نیز در اظهارنظری کوتاه با اشاره به اینکه وزارت نیرو مدیریت مخزن و تخلیه نمک از داخل سد به عنوان راهکار علاج بخش گتوند می‌داند، گفت: این درحالی‌که است که آب نیرو تنها گزینه مدیریت سد را به عنوان راهکار کوتاه مدت در پیش گرفته و انتقال این نمک از داخل مخزن را به خاطر بار مالی آن فراموش کرده است.

دکتر حیدر زارعی دانشیار دانشکده‌ی مهندسی علوم آب دانشگاه شهید چمران اهواز نیز در این نشست بابیان اینکه فعلاً با مدیریت مخزن شوری (EC) خروجی کنترل شده است، گفت: این اقدام باعث ذخیره لایه‌های نمکی در کف سد شده و اگر به هر دلیلی

تراز مخزن کاهش پیدا کند، مدیریت آن کارایی نخواهد داشت.

گفتنی است این نشست به همت انجمن علمی دانشجویی علوم و مهندسی آب دانشگاه شهید چمران اهواز، برگزار گردید.

منبع خبر: خبرگزاری ایرنا خوزستان

برگزاری وب‌نشست مدیریت پسماندها و پساب‌های ناشی از حفاری چاه‌های نفت و گاز

از سوی مرکز رشد واحدهای فناور دانشگاه شهید چمران اهواز، وب‌نشست مدیریت پسماندها و پساب‌های ناشی از حفاری چاه‌های نفت و گاز برگزار می‌شود.

مرکز رشد واحدهای فناور
دانشگاه شهید چمران اهواز
برگزاری می‌کند:

وبینار
مدیریت پسماندها و پساب‌های ناشی از
حفاری چاه‌های نفت و گاز
چالش‌ها و فرصت‌ها

امیر پرنیان
دکترای تخصصی خاکشناسی
عضو هیأت علمی مرکز ملی تحقیقات شوری

سرفصل‌ها:
آلودگی محیط زیست - آلودگی‌های نفتی - اثرات نامطلوب آلاینده‌های نفتی - قوانین و مقررات -
مدیریت پسماندها و پساب‌های صنایع نفت - روش‌های مدیریت پسماندهای حفاری

به شنبه ۵ اسفندماه ۱۳۹۹ - ساعت: ۱۰
پس از ورود گزینه میهمان را کلیک کنید
<https://www.skyroom.online/ch/arcsc/roshdscu>

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، در این وب‌نشست که سه‌شنبه پنج اسفندماه به نشانی <https://www.skyroom.online/ch/arcsc/roshdscu> برگزار می‌شود، امیر پرنیان دکترای تخصصی خاکشناسی و عضو هیئت‌علمی مرکز ملی تحقیقات شوری به ایراد سخن می‌پردازد.

از جمله سرفصل‌های این وب‌نشست می‌توان به آلودگی محیط‌زیست، آلودگی‌های نفتی، اثرات نامطلوب آلاینده‌های نفتی، قوانین و مقررات، مدیریت پسماند و پساب‌های صنایع نفت و روش‌های مدیریت پسماندهای حفاری اشاره کرد.

به‌همت عضو هیئت‌علمی دانشگاه شهید چمران اهواز انجام شد؛

طراحی «پایگاه داده تحلیل ژن‌های گیاهان در شرایط تنش»

Database for expression
compression analysis and identification of genes intercellular pathways in monocot plants under abiotic stress

How do I use this tool?
This database is intended for plant researchers who are interested in plant stress response. The database is based on the transcriptome data of monocot plants under abiotic stress. The database is available for free use. The database is available for free use. The database is available for free use.

Shahid Chamran
PLANEX
the PLANT co-Expression database

طراحی پایگاه داده برای «تحلیل بیان، بیان هم‌زمان و شناسایی مسیرهای درون‌سلولی ژن‌های گیاهان تحت تنش‌های غیر زیستی» به‌همت عضو هیئت‌علمی گروه زیست‌شناسی دانشگاه شهید چمران اهواز، انجام شد.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، دکتر مریم کلاهی در این باره بیان کرد: پایگاه داده تحلیل ژن‌های گیاهان در شرایط تنش برون‌داد، یک طرح پژوهشی دوساله است که از دی‌ماه ۱۳۹۷ در گروه زیست‌شناسی دانشکده‌ی علوم این دانشگاه آغاز شد و با پشتیبانی حوزه‌ی معاونت پژوهشی منجر به ایجاد پایگاه داده‌ای شد که در نوع خود در قلمرو گیاهان و ژنتیک گیاهی دانشی نو به شمار می‌رود.

وی با اشاره به اینکه در این پایگاه ژن‌های گیاهان مهم زراعی و مدل‌های ژنتیکی قرار گرفته است، افزود: با توجه به اهمیت مطالعه‌ی گیاهان به‌عنوان سرمایه‌های طبیعی و منابع غذایی ارزشمند و اینکه بخش گسترده‌ای از زمین‌های زیر کشت دنیا در معرض تنش خشکی و شوری هستند، مطالعه رفتار ژن‌های گیاهان در شرایط تنش می‌تواند بسیار کارآمد و مفید باشد.

عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز، خاطرنشان کرد: این پایگاه با توجه به ایجاد دسترسی سریع به داده‌های پیچیده و تخصصی ژن‌ها برای تمام پژوهشگران و علاقه‌مندان آشنا یا ناآشنا به بیوانفورماتیک، بسیار کارا خواهد بود.

کلاهی، بیان کرد: راه‌اندازی چنین سایتی علاوه بر کارایی بالا در تحقیقات پژوهشگران علوم کشاورزی، زیست‌شناسی سلولی ملکولی و داروسازی، می‌تواند در پیشبرد اهداف وب‌متریک (سایت رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان بر اساس وب‌سایت اینترنتی دانشگاه‌ها که بیش از ۱۲ هزار دانشگاه در سراسر جهان را رتبه‌بندی می‌کند) دانشگاه شهید چمران اهواز مؤثر باشد و مانند یک منبعی پر استناد در مدارک علمی مورد توجه قرار گیرد.

وی با اشاره به اینکه این پایگاه داده نتایج همبستگی بین ژن‌ها و میزان بیان آن‌ها بین گیاهان را در اختیار پژوهشگران قرار می‌دهد، اظهار کرد: این اطلاعات بر خلاف سایت‌های مشابه خارجی به‌صورت اختصاصی برای اولین بار برای گیاهان در دانشگاه شهید چمران اهواز طراحی شده است و مرتبط با آزمایش‌های تنش‌های خشکی و شوری است.

طراح «پایگاه داده تحلیل ژن‌های گیاهان در شرایط تنش» در پایان اظهار امیدواری کرد راه‌اندازی این سایت موجب افزایش پارامترهای وب‌متریک دانشگاه شهید چمران اهواز و کشور شود.

برای ورود به پایگاه داده‌ی «تحلیل بیان، بیان هم‌زمان و شناسایی مسیرهای درون‌سلولی ژن‌های گیاهان تحت تنش‌های غیر زیستی» می‌توانید به نشانی <https://pgas.scu.ac.ir> مراجعه نمایید.

در گفت‌وگو با رئیس دانشکده‌ی مهندسی علوم آب مطرح شد؛

بررسی آخرین وضعیت سد گتوند / نگرانی‌ها از شوری آب تجمع یافته در کف مخزن سد همچنان باقی است

وجود دارد. برآورد مشکلات سد گتوند به آن شدتی نیست که در ذهن مردم ایجاد شده و یا در برخی از رسانه‌ها انعکاس داده می‌شود؛ مسئله رسوب و انحلال نمک موجود در سازند گچساران همیشه مورد بحث بوده و آمارهای آن نیز ارائه گردیده و گفته شده که خروجی سد نسبت به گذشته تا چه میزان تغییر کرده است.

رئیس دانشکده‌ی مهندسی علوم آب دانشگاه شهید چمران اهواز، ادامه داد: البته این برآوردها نشان می‌دهد تا

دکتر مهدی قمشی رئیس دانشکده‌ی مهندسی علوم آب دانشگاه شهید چمران اهواز در گفت‌وگو با خبرنگار روابط عمومی این دانشگاه، گفت: امسال ای‌سی (EC) خروجی از سد گتوند به پایین دست کاهش قابل‌ملاحظه‌ای داشته اما همچنان نگرانی‌ها از آب شور کف مخزن سد باقی است.

وی افزود: یکی از برنامه‌های دانشکده‌ی مهندسی علوم آب بازدید اعضای هیئت علمی از بعضی پروژه‌های مهم استان خوزستان است که این ترم بازدید از سد گتوند انجام شد و نشستی نیز با مسئولان سد برگزار گردید و در پی آن اندازه‌گیری‌هایی نیز از آب مخزن انجام شد.

وی افزود: به لحاظ رسانه‌ای مسائل بسیاری پیرامون سد وجود دارد و نگرانی‌های زیادی نیز از قبل بوده و هنوز هم

سال ۹۴ انحلال از سازند بسیار زیاد و متوسط آن چهار میلیون تن در سال بوده است؛ ارزیابی‌ها در سال ۹۵ نیز نشان می‌دهد که انحلال کمتر و به نیم میلیون تن در سال رسیده است.

قمشی تصریح کرد: امسال نیز این روند ادامه داشته و ای‌سی (EC) خروجی از سد که در سال‌های ۹۰ تا ۹۴ حدود یک هزار و ۳۰۰ میکروموس یا میکروزیمنس بر سانتی‌متر مربع بوده در سال ۹۵ و ۹۶ متوسط آن به حدود یک هزار میکروموس رسیده که این مسئله نشان می‌دهد خروجی‌ها کنترل شده است؛ بررسی‌ها ثابت کرده که کاهش انحلال سازند نمکی، واقعی است و به نیم میلیون تن در سال کاهش یافته است.

وی گفت: همچنین از سازند گچساران در منطقه عنبر نیز بازدید شد و ملاحظه گردید که این منطقه شدیداً تحت تأثیر انحلال دچار فرونشست‌ها و رانش‌هایی در سازند شده و کاملاً مشهود است لایه‌هایی زیادی در زیر این منطقه در حال انحلال است.

رئیس دانشکده‌ی مهندسی علوم آب دانشگاه شهید چمران اهواز، اظهار کرد: در حال حاضر بیش از ۲۵۰ میلیون مترمکعب آب بسیار شور در مخزن سد وجود دارد که در جای خود باقی مانده است و باید برای آن چاره‌اندیشی شود تا این میزان آب بدون اینکه مسائل و مشکلات زیست‌محیطی برای منطقه داشته باشد به‌گونه‌ای از سد خارج و نگرانی‌ها برای آینده را نیز رفع گردد.

قمشی بیان کرد: در روز بازدید و در ارزیابی‌ها مقدار ای‌سی خروجی سد ۹۳۰ میکروموس اندازه‌گیری شد که

بسیار منطقی به نظر می‌رسد و با اندازه‌گیری‌های قبل از بهره‌برداری و حتی قبل از سال ۸۷ نیز کاملاً سازگاری داشته و منطبق است.

وی بابیان اینکه سازند به‌نوعی خودش را کنترل کرده است، افزود: سازند ترکیبی از ژئپس، آهک و نمک است؛ زمانی که نمک انحلال می‌یابد آهک و سایر ذرات در جای خود باقی می‌ماند و ریزش در محل انحلال، دسترسی آب به قسمت نمکی را کند می‌کند اما این مسئله مانع از انحلال سازند نمی‌شود.

رئیس دانشکده‌ی مهندسی علوم آب دانشگاه شهید چمران اهواز، ادامه داد: در حال حاضر بخشی از نمک در آب حل شده و بخش‌های دیگر باقی‌مانده است و به تدریج در حال حل شدن است اما با روندی بسیار کندتر از قبل.

وی در پاسخ به این سؤال که بهترین راهکار برای کمتر شدن میزان انحلال نمک در آب سد چیست، عنوان کرد: راهکار جدی و با ضمانتی در این زمینه وجود ندارد و باید منتظر آینده بود اما همین که ریزش‌های رخ داده مانع از دسترسی شدید آب به سازند نمکی شده است خبر خوبی است.

دکتر قمشی در پایان اضافه کرد: در حال حاضر ای‌سی (EC) خروجی سد گتوند بر اساس اندازه‌گیری‌های انجام‌شده با سال‌های قبل از احداث سد این ایستگاه مطابقت دارد و مسئولان اگر این وضعیت را بتوانند حفظ کنند بخشی از نگرانی‌ها درباره این سد رفع خواهد شد. اما تنها نگرانی مقدار آب بسیار شور کف مخزن است که در شش سال گذشته تجمع یافته و باید برای آن چاره‌ای اندیشید.

دکتر شفافی بجستان:

قطب علمی شبکه‌های آبیاری و زهکشی دانشگاه از مراکز مهم علمی کشور است

مدیر قطب علمی مدیریت بهره‌برداری از شبکه‌های آبیاری و زهکشی دانشگاه شهید چمران اهواز گفت: این قطب علمی یکی از اولین مراکز و قطب‌ها و علمی کشور است که اعضای هسته مرکزی آن در تصمیم‌گیری‌های کلان در بخش پروژه‌های آبی استان خوزستان مشارکت دارند.

دکتر محمود شفافی بجستان در گفت و گو با خبرنگار روابط عمومی دانشگاه اظهار کرد: با توجه به وجود بیشترین طرح شبکه‌های آبیاری و زهکشی مدرن کشور، توانمندی‌های آب و

خاک در خوزستان و داشتن متخصصین در رشته‌های مختلف صنعت آب، این قطب علمی در سال ۱۳۷۹ در دانشگاه ایجاد شد.

وی عنوان کرد: عملکرد قطب علمی مدیریت بهره‌برداری از شبکه‌های آبیاری و زهکشی دانشگاه شهید چمران در دو دوره اول و دوم قطب‌های علمی بسیار موفق بود و توانست علاوه بر جذب اعتبارات مناسب از دستگاه‌های خارج دانشگاه، اقداماتی در راستای توسعه فیزیکی امکانات آموزشی، پژوهشی و آزمایشگاهی انجام دهد.

عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز بیان کرد: عمده فعالیت‌های اعضا هسته قطب علمی در حوزه منابع آب، تغییر در معیارهای طراحی و زهکشی، باز چرخانی آب، بررسی مشکلات کانال‌های احداث شده، کیفیت آب رودخانه و مشکلات رسوب و سازه‌های است.

شفافی بجستان گفت: برای کاهش هدر رفت آب از زهکش‌ها و بالابردن راندمان آب، این قطب علمی طرح بهینه کردن عمق زهکش‌ها را ارائه داد که اکنون الگویی برای طرح‌های جدید در حال ساخت شده است که این دستاورد علاوه بر کاهش هزینه‌ها، سرعت اجرای شبکه‌ها را نیز افزایش می‌دهد.

مدیر قطب علمی مدیریت بهره‌برداری از شبکه‌های آبیاری و زهکشی دانشگاه شهید چمران اهواز اظهار کرد: به منظور بهره‌وری بیشتر از آب و استفاده مجدد از زه‌آب‌های طرح‌های کشت نیشکر که شوری زیادی دارد، طرح‌هایی در دست اقدام است که بتوان از این زه‌آب‌ها برای کشت محصولات مقاوم به شوری استفاده کرد.

شفافی بجستان گفت: در حال حاضر تعدادی از شبکه‌های مورد بهره‌برداری شده کشاورزی استان، با تخریب پوشش کانال و نیز سازه‌های وابسته همراه هستند که علت اصلی این مشکل ناشی از شرایط ژئوتکنیکی خاک‌های مناطق مختلف استان و یا ناشی از عدم بهره‌برداری صحیح است.

وی عنوان کرد: اصلاح سنتی کانال‌های در حال بهره‌برداری هزینه‌های زیادی برای بهره‌برداران دارد، که در این راستا قطب علمی دانشگاه پیشنهاد داده تا برای ارائه راهکارهای بهینه کردن این بخش، بررسی جامع و علمی از کانال‌های اصلی انجام شود.

عضو هیات علمی دانشگاه شهید چمران اهواز افزود: بررسی کیفیت آب رودخانه‌ها در استان خوزستان به عنوان منبع اصلی آب آشامیدنی، صنعت و کشاورزی استان یکی از دغدغه‌های اعضای هسته قطب مدیریت بهره‌برداری از شبکه‌های آبیاری و زهکشی دانشگاه است، زیرا با افزایش شوری آب مشکلات عدیده‌ای برای بهره‌برداران از شبکه‌ها ایجاد می‌شود.

شفاعی بجنستان در بخش دیگری از صحبت‌های خود با اشاره به اینکه رودخانه‌های کارون و کرخه به زه‌کش‌های اراضی کشاورزی استان تبدیل شده‌اند بیان کرد: یکی از مشکلات بهره‌برداری شبکه‌های آبیاری و زهکشی اراضی موجود در استان خوزستان جریان خروجی از زهکش این شبکه‌ها است.

وی ادامه داد: این شبکه‌ها توسط مشاورینی طراحی شده‌اند که به مسائل و مشکلات بهره‌برداری در استان خوزستان آشنا نبوده و به گونه‌ای طراحی شده که رودخانه کرخه و کارون به عنوان زهکش اصلی منظور است.

عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز ادامه داد: این مسئله باعث تغییر کیفیت آب رودخانه و در نتیجه مشکلات اجتماعی در استان شده است.

وی در پایان اظهار کرد: اعضای هسته قطب علمی مدیریت بهره‌برداری از شبکه‌های آبیاری و زهکشی دانشگاه شهید چمران برای حل این مشکل راه‌حل‌های فوری و میان‌مدت ارائه داده و در حال حاضر هم در این خصوص فعالیت‌هایی در دست انجام است.

همایش «سد گتوند؛ راهکارها و چالش‌ها» در دانشگاه برگزار شد

همایش سد گتوند؛ راهکارها و چالش‌ها، از سوی کانون صنفی اعضای هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز در این دانشگاه برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، در این همایش دکتر مهدی قمشی عضو هیئت علمی دانشکده‌ی علوم آب این دانشگاه در نشست تخصصی اول این همایش، گفت: کاهش شوری (EC) آب خروجی از سد گتوند به یک هزار میکروموس، شوری آب کارون در مقطع اهواز را می‌تواند حدود ۲۹۰ میکروموس (حدود ۳۰ درصد) کاهش دهد.

وی افزود: کنترل پساب‌های کشاورزی و نیشکر در حد فاصل گتوند تا اهواز نیز به کاهش ۲۷۰ میکروموس (۲۸ درصد) آب کارون در مقطع اهواز بینجامد.

قمشی بابیان اینکه در حال حاضر شوری (EC) آب کارون در مقطع اهواز ۲ هزار و ۲۰۰ میکروموس است افزود: در ارونرود و آبادان و خرمشهر وضعیت از این بدتر و شوری بیش از سه هزار میکروموس است که آب را غیرقابل استفاده برای شرب و کشاورزی کرده است.

مشاور استاندار خوزستان در امور آب، کاهش شوری سد گتوند، حذف یا کنترل ورودی رودخانه شور دشت بزرگ، حذف

زهکش‌های کشاورزی از کارون و دز و حذف پساب‌های نیشکر واحد شعبیه را مهم‌ترین راهکارها برای بهبود کیفیت کارون دانست.

وی با اشاره به سهم ۳۰ درصدی سد گتوند در شوری آب کارون اظهار کرد: انحلال نمک از سازند گچساران در سال‌های ابتدایی آبیگری سد گتوند در حدود ۶ میلیون تن در سال بوده که پارسال به حدود ۰,۲ میلیون تن در سال کاهش یافته است.

قمشی افزود: شوری آب خروجی از سد گتوند از سال ۹۵ بهبود چشمگیری یافته و در صورت حفظ این روند می‌توان به بهبود شرایط امیدوار بود اما نمی‌توان مطمئن ش.

دوی اظهار کرد: شوری لایه سطحی آب مخزن که در سال‌های پیش روندی افزایشی نشان می‌داد، در دو سال اخیر روندی کاهش داشته است.

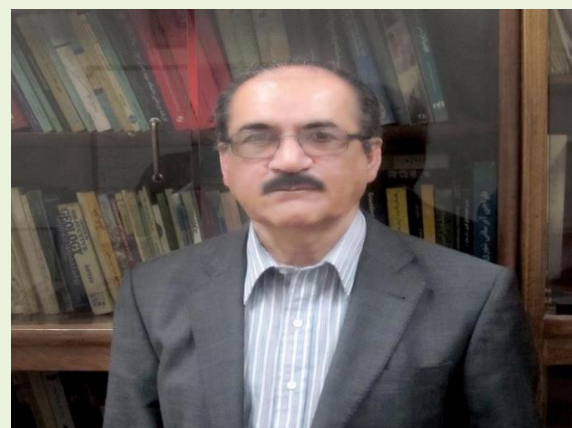
این عضو هیئت‌علمی دانشگاه چمران اهواز با انتقاد از مطالعاتی که توسط مشاوران سد گتوند انجام شده تصریح کرد: در کشورهای خارجی این‌گونه مشاوران برای خطا در کار قطعاً محاکمه می‌شوند و جریمه‌ای چند برابر هزینه سد می‌پردازند اما در کشور ما مدیران دولتی، عضو هیئت‌مدیره شرکت‌های مشاوره و سهامدار هستند به همین دلیل نمی‌توان آن‌ها را محکوم کرد.

قمشی افزود: بر اساس برآوردهای اولیه قرار بود سه سد جریانی در فاصله سد کارون یک و سد شهید عباسپور ساخته شود که متأسفانه تصمیم گرفتند به جای آن یک سد مخزنی (سد گتوند) را بسازند و در جانمایی سد نیز به دلیل طمع بیش‌ازاندازه برای استفاده از سد بدترین مکان انتخاب شد.

عضو هیئت‌علمی گروه علوم زمین دانشگاه شهید چمران اهواز همچنین در نشست تخصصی اول، یکی از مهم‌ترین مشکلات سد گتوند را وجود «فروچاله»هایی در اطراف و درون سد گتوند عنوان کرد.

دکتر منوچهر چیت‌سازان اظهار کرد: «فروچاله»ها مهم‌ترین مسئله‌سازند زمین‌شناسی منطقه سد گتوند به شمار می‌آید زیرا این فروچاله‌ها آب بارندگی را به داخل هدایت کرده و باعث انحلال بیشتر نمک می‌شوند که در راهکار اولیه این فروچاله‌ها را از رس و مصالح پر کردند تا ارتباط دریاچه مخزن را با بخش‌های نمکی قطع شود.

وی با اشاره به وجود سازند نمکی گچساران در مخزن سد گتوند افزود: بخش‌های میانی این سازند کاملاً نمکی است و محل ساخت

سد نیز معدن نمک معروفی به نام «عنبیل» قرار دارد. چیت‌سازان با اشاره به ساخت دیواره حائل یا اصطلاحاً «پتوی رسی» در محل تماس سازند گچساران و آب مخزن اظهار کرد: با وجود هزینه بالا برای ساخت، پتوی رسی سه روز بعد از آبیگری سد شسته شد و مدت کمی بعد نیز حفره‌هایی در آن ایجاد شد.

چیت‌سازان همچنین تأکید کرد: تعداد منابع شورکننده خوزستان زیاد و برخی طبیعی و برخی مصنوعی هستند؛ مثلاً نیشکر آب شور زیادی را به عنوان زهکش وارد منابع آب می‌کند که باید مدنظر قرار گرفته و راهکاری برای آن اجرا شود.

عضو هیئت عملی گروه جامعه‌شناسی دانشگاه شهید چمران اهواز نیز در این نشست نسبت به پیامدهای اجتماعی طرح‌های بزرگ عمرانی هشدار داد و گفت: متأسفانه مسائل اجتماعی به صورت «پسامدی» بررسی می‌شود و بعداً اینکه اتفاق افتاد، به تحقیق درباره آن فکر می‌کنیم.

دکتر عبدالرضا نواح با بیان اینکه مسائل اجتماعی در رابطه با محیط زیست در جوامع جهان سوم در حاشیه قرار دارد، گفت: مهاجرت بزرگ‌ترین مسئله‌ای است که در این زمینه با آن مواجه می‌شویم زیرا مردم به دلیل میسر نبودن شرایط امکان حیات در یک منطقه را از دست می‌دهند.

وی مهاجرت را دارای دو بعد فرهنگی اجتماعی دانست و افزود: به لحاظ فرهنگی وقتی افراد وارد محیطی که با آن بیگانه هستند می‌شوند، این بیگانگی را به نحوه زیست اجتماعی وارد می‌کنند که این مسئله موجب ایجاد گسل‌های فرهنگی، قومیتی، گویشی و زبانی می‌شود.

نواح اظهار کرد: از سوی دیگر با پدیده بیکاری گسترده مواجه می‌شویم که طلاق، اعتیاد، قاچاق و حاشیه‌نشینی پیامدهای آن هستند.

وی همچنین بابیان اینکه پیامدهای اجتماعی سد گتوند بررسی نشده است، از انجام نشدن مطالعات اجتماعی و بی‌توجهی به مسائل اجتماعی در طرح‌های بزرگ عمرانی انتقاد کرد.

نواح خواستار تدریس «اخلاق اجتماعی» در دانشگاه‌ها به فارغ‌التحصیلان رشته‌های فنی و مهندسی شد و گفت: نیاز جدی داریم که به مسئله اخلاق در مسائل فنی توجه کنیم زیرا نگاه

سیستمی کارشناسان فنی به مسائل اجتماعی مشکل‌ساز است به‌طور مثال در ماجرای جانمایی و اجرای سد گتوند، تصمیمات اشتباه در حالی گرفته‌شده که داده‌ها مشخص و دقیق بوده است.

دکتر ناصر کرمی استاد دانشگاه برگن نروژ که سخنرانی خود را به صورت ویدیوکنفرانسی در نشست تخصصی دوم ارائه کرد، تصریح کرد: سد گتوند تنها بانگیزه‌های تجاری و مهندسی ساخته‌شده و به مسائل زیست‌محیطی آن هیچ توجهی نشده است.

وی افزود: با وجود مشکلات این سد در زمان آبیگری، مجریان مدعی بودند که هیچ مشکلی ندارد.

کرمی با اشاره به نشانه‌های مسائل بدخیم در یک جامعه اظهار کرد: با توجه به که این مسائل با گذشت زمان حادث می‌شود؛ مسببان مشکل از بانیان و مجریان هستند؛ اقتدار مرکزی لازم برای حل مشکل وجود ندارد و واکنش‌ها معطوف به حل مسئله در طولانی مدت نیست، می‌توان نتیجه گرفت که مسئله سد گتوند یک مشکل فوق بدخیم است.

وی با انتقاد از آبگیری سد گتوند افزود: بهترین راهکار حذف سد و تبدیل آن به یک موزه عبرت و مرکز گردشگری و یا علمی آموزشی تبدیل می‌شد تا همه دانشجویان و اساتید دانشگاه برای بازدید از آن بروند. مشاور مطالعات علاج بخشی سد گتوند همچنین در نشست تخصصی دوم، با اشاره به مشکل انحلال نمک از سازند گچساران یا اصطلاحاً معادن «عنبلی» در مخزن سد گتوند افزود: در زمان آبگیری سد گتوند، روزانه ۵۰ هزار تن نمک وارد مخزن سد می‌شد که در سال ۹۳ این نمک به چهار هزار تن در روز کاهش یافت.

محمدعلی بنی‌هاشمی با اشاره سهل‌انگاری در مطالعات این سد اظهار کرد: مشاور، مطالعات فاز نخست سد گتوند را تحت عنوان یک نوع تخفیف برای کارفرما انجام داده که به صورت یک کار کتابخانه‌ای و بدون هیچ‌گونه بررسی میدانی اجرا شد به همین دلیل درباره سازند نمکی گچساران تحقیقاتی صورت نگرفته این در حالی است که معادن نمک منطقه آن‌چنان شهرت دارند، که نام خانوادگی بسیاری از مردم منطقه «تمکی» است.

عضو هیئت علمی موسسه آب دانشگاه تهران اظهار کرد: مجریان سد گتوند در پاسخ به مخالفان عنوان، می‌کردند که ۳۰ هزار میلیارد ریال برای ساخت آن هزینه شده و نمی‌توان از آبگیری آن جلوگیری کرد و در نهایت با وجود مخالفت کمیسیون اصل ۹۰ مجلس، سازمان بازرسی کل کشور و سازمان محیط‌زیست این سد در مرداد ۹۰ آبگیری شد.

وی سد گتوند را یک خطای ملی دانست و تصریح کرد: این سد در دنیا همتایی ندارد و هیچ‌کس در دنیا چنین خطایی مرتکب نشده است بنابراین هیچ الگویی برای استفاده نداشتیم.

بنی‌هاشمی با اشاره به واگذاری مطالعات علاج بخشی سد گتوند (فاز شناخت) به دانشگاه تهران در سال ۹۳ افزود: تخلیه و کاهش شوری مخزن، تحویل آن با شوری حداقل به رودخانه و در صورت امکان تلفیق و دستیابی به این دو، اهداف اصلی این مطالعات بوده است.

وی مدیریت مخزن، تخلیه به خلیج فارس و تخلیه در حوضچه‌های تبخیری را بهترین راهکارهای علاج بخشی سد گتوند بر اساس این مطالعات دانست و گفت: بر اساس این مطالعات برچیدن سد (by pass) که ۶۰ هزار میلیارد ریال هزینه‌برمی‌دارد، گزینه مناسبی نبوده و عوارض آن بیش از مزایای آن است و باید بپذیریم این «غده‌ی سرطانی» را نمی‌توانیم از رودخانه‌ی کارون حذف کنیم.

بنی‌هاشمی بابیان اینکه وزارت نیرو در حال حاضر مدعی مدیریت مخزن در سد گتوند است افزود: این روش با راهکاری که در طرح علاج بخشی پیش‌بینی شده متفاوت است زیرا وزارت نیرو بدون استفاده از مدل بهره‌برداری جامع سیستمی در حال کار است.

وی تأکید کرد: مدل مدیریت مخزن سد گتوند بر اساس مصوبه شورای عالی آب باید به تأیید همه ذینفعان برسد اما این مسئله تا کنون انجام نشده است.

بنی‌هاشمی بهترین راهکار از نظر این مطالعات را انتقال آب شور مخزن به محل نزدیک عنوان کرد.

وی تأکید کرد: برای اجرای یکی از راهکارهای علاج بخشی سد گتوند باید مطالعات جدیدی انجام شود که از این مسئله اطلاعی نداریم اما شنیده شده که شرکت «مهتاب قدس» در حال تهیه گزارش مرحله اول است.

رئیس بنیاد نخبگان خوزستان نیز در این نشست گفت: میزان ذخیره معادن نمک در سد گتوند ۲۵۰ میلیون تن برآورد شده است.

دکتر علیرضا زراسوندی افزود: این معادن از باکیفیت ترین نمک‌ها و دارای ید بالاست که در زمان ساخت سد هر تن به مبلغ ۴۰۰ هزار ریال به فروش می‌رفت اما اکنون همه این ذخیره نمک در دریاچه سد قرار گرفته است.

وی با تاکید بر توجه به مطالعات زمین زیست محیطی در طرح‌های بزرگ اظهار کرد: علاوه بر نمک در دریاچه سد گتوند باید مسئله چاه‌های نفت و نفت نشن آنها در مخزن سد نیز مورد توجه قرار گیرد.

مشاور مدیرعامل مناطق نفتخیز جنوب گفت: ایده استفاده از ذخیره نمک در مخزن سد گتوند برای استفاده از پتروشیمی مسجدسلیمان مطرح شده است.

حسن امیری بختیار افزود: در یک سال گذشته این طرح پیگیری شده و می‌توان از این نمک در پتروشیمی در حال ساخت که تنها ۱۴ کیلومتر با سد فاصله دارد، استفاده کرد.

بهنام کرمی متخصص و فعال محیط زیست نیز در این نشست خواستار واگذاری اجرای طرح علاج بخشی سد گتوند به یک نهاد بی طرف شد.

وی افزود: طرح علاج بخشی هم اکنون توسط وزارت نیرو اجرا می‌شود، در حالی که این وزارتخانه مجری سد و جزو ذینفعان استکرمی با انتقاد به راهکار طرح علاج بخشی مبنی بر انتقال آب شور به محل نزدیک گفت:

حوضچه‌های تبخیری پساب نیشکر و تبعات آن هنوز در خوزستان فراموش نشده بنابراین چگونه می‌توان دوباره چنین طرحی اجرا کرد؟

وی با بیان اینکه سازمان حفاظت محیط زیست وقت در مسئله سد گتوند ضعیف عمل کرده گفت: چهار دانشگاه معتمد در این طرح همکاری کردند که تا کنون از عملکرد این دانشگاه‌ها هیچ گزارشی ارائه نشده و پاسخگوی مردم نیستند.

کرمی درخواست فعالان محیط زیست را برچیدن سد گتوند اعلام کرد و افزود: این سد می‌تواند در توریسم مورد استفاده قرار گیرد و نباید برای منافع اقتصادی سلامت و محیط زیست خوزستان را فدا کرد.

سد گتوند علیا، بلندترین سد خاکی کشور و آخرین سد روی رودخانه‌ی کارون است که در ۲۵ کیلومتری گتوند در خوزستان قرار دارد.

آنطور که کارشناسان می‌گویند جانمایی اشتباه این سد باعث شده که سازند نمکی گچساران در مخزن سد قرار گیرد و انحلال نمک این سازند باعث شور شدن آب مخزن و رودخانه‌ی کارون شده است. این سد در سال ۹۱ آبگیری شده است.

شوری (EC) آب دریاچه سد از پنج هزار واحد (میکروموس) تا ۱۶۰ واحد در مخزن سد برآورد شده است.

مطالعات علاج بخشی سد گتوند در سال ۹۴ به موسسه آب دانشگاه تهران واگذار شده و این موسسه گزارش خود را به سازمان مدیریت و برنامه ریزی (کارفرمای مطالعات) ارائه داده اما با گذشت چندین ماه از تصویب مطالعات، تصمیم نهایی در مورد سد گتوند اتخاذ نشده است.

دکتر هوشمند:

مدیریت مصرف آب در بخش کشاورزی ضروری است

مدیر گروه آبیاری و زهکشی دانشکده‌ی مهندسی علوم آب دانشگاه شهید چمران اهواز با تأکید بر مدیریت مصرف آب در بخش کشاورزی گفت: در حال حاضر مدیریت آب در این بخش به یکی از چالش‌های مهم در دنیا تبدیل شده است.

دکتر عبدالرحیم هوشمند در گفت‌وگو با خبرنگار روابط عمومی بیان کرد: به‌طور کلی توجه به مدیریت و صرفه‌جویی مصرف آب در بخش کشاورزی از جمله مسائل روز دنیا است که در این زمینه نیز تجارب جهانی بسیاری وجود دارد.

وی ادامه داد: در کشور ما نیز تحقیقات بسیاری در دانشکده‌ها و گروه‌های مختلف انجام شده که این تحقیقات زمانی می‌توانند مؤثر باشند که عملیاتی شده و مسئولان نیز حمایت‌های لازم را از این تحقیقات انجام دهند.

هوشمند با بیان اینکه بخش کشاورزی در جهان به عنوان بزرگ‌ترین مصرف‌کننده آب شناخته شده است، گفت: آبیاری از نظر علمی تعابیر مختلفی دارد اما به معنای واقعی کلمه، پخش آب روی زمین جهت نفوذ در خاک برای استفاده گیاه و تولید محصول است.

وی اظهار کرد: ۱۵ درصد از زمین‌های کشاورزی دنیا تحت آبیاری قرار دارند و ۸۵ درصد بقیه به‌صورت دیم و بدون آبیاری کشت می‌شوند اما نیمی از تولیدات کشاورزی و غذایی مردم جهان از زمین‌های آبی حاصل می‌شود که این خود نشان‌دهنده اهمیت و نقش آبیاری در بخش کشاورزی است.

مدیر گروه آبیاری و زهکشی دانشگاه شهید چمران اهواز با اشاره به برخی از علل تشدید بحران آب بیان کرد: افزایش جمعیت، تغییر اقلیم، کاهش منابع آب، خشک‌سالی‌های پیوسته اخیر، برداشت بی‌رویه از منابع آبی، تخلیه پساب‌های مختلف خارج از توان خود پالایی منابع پذیرنده باعث بحران شدید در حوزه‌های آبی شده است.

هوشمند عنوان کرد: کمبود شدید آب در سال‌های اخیر موجب شده که توجه مسئولان، محققان، اساتید، دانشجویان و حتی مردم عادی به مدیریت و صرفه‌جویی مصرف آب معطوف شود.

وی ادامه داد: دانشکده‌ی مهندسی و علوم آب دانشگاه شهید چمران اهواز به عنوان اولین دانشکده آب ایران تحقیق و پژوهش در حوزه مدیریت و صرفه‌جویی مصرف آب در بخش آبیاری را جزء اولویت‌های نخست کاری قرار داده و در این زمینه تحقیقات ارزشمندی تحت هدایت اساتید توسط دانشجویان مقاطع تحصیلات تکمیلی انجام شده است.

مدیر گروه آبیاری و زهکشی دانشکده‌ی علوم آب دانشگاه شهید چمران اهواز اظهار کرد: یکی از مؤلفه‌های مهم در بخش کشاورزی که تعیین‌کننده دقیق آن تأثیر چشم‌گیری در کاهش مصرف آب خواهد داشت، تبخیر و تعرق گیاه است.

هوشمند گفت: در تحقیقی که در قالب پایان‌نامه دکتری در دانشکده‌ی مهندسی و علوم آب صورت گرفته تبخیر و تعرق با سه نوع روش مختلف سنجش از دور، مدل آگروهیدرولوژیکی و روش‌های محاسباتی (روش سنتی) صورت گرفت، نتایج نشان داد الگوریتم بیان انرژی سطح زمین قابلیت بالایی در تخمین تبخیر و تعرق دارد؛ این بدین معنا است که با بهره‌گیری از روش نوین و فناوری موجود می‌توان به نتایج مناسب‌تری رسید.

وی عنوان کرد: از دیگر عوامل مؤثر بر کاهش مصرف آب اعمال تنش شوری بر گیاه و استفاده از شاخص‌های مناسب و بررسی تغییر اقلیم (افزایش دما و کاهش نزولات طی سال‌های اخیر و پیش رو) بر کشت گیاهان زراعی می‌باشد. این موضوع بر روی گیاه ذرت در قالب پایان نامه دکتری در دانشکده مورد بررسی قرار گرفت.

عضو هیئت‌علمی دانشکده‌ی مهندسی علوم آب افزود: نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که با افزایش شوری آب آبیاری میزان محصول کاهش و میزان شاخص تنش آبی گیاه افزایش می‌یابد. در این تحقیق بررسی تغییر اقلیم پرداخته و نشان داده شد که تغییر تاریخ کشت در آینده اجتناب‌ناپذیر خواهد بود.

مدیر گروه آبیاری و زهکشی دانشگاه شهید چمران اهواز تأکید کرد: در یک نگاه سطحی ممکن است به دلیل کاهش محصول موضوع اعمال تنش مورد توجه قرار نگیرد، اما با بررسی‌های اقتصادی و مقایسه میزان صرفه‌جویی مصرف آب در مقابل کاهش محصول و استفاده از آب‌های شور بلااستفاده در بخش کشاورزی قطعاً می‌توان به توجیه قابل قبولی رسید که در این مقوله ارزش اکولوژیکی آب مطرح می‌گردد.

هوشمند ادامه داد: یکی از مؤلفه‌های مهم در صرفه‌جویی مصرف آب در بخش کشاورزی استفاده از سیستم آبیاری تحت فشار است که این دستگاه‌ها در صورت طراحی مناسب می‌توانند در این زمینه بسیار مؤثر باشند زیرا تلفات مصرف آب را کاهش می‌دهند.

وی در پایان تأکید کرد: بی‌شک صرفه‌جویی در مصرف آب در بخش‌های مختلف خانگی، صنعتی و کشاورزی مهم‌ترین عامل در حفظ این نعمت خدادادی است.

دکتر ناصری:

دانشکده‌ی علوم آب تنها قطب علمی مدیریت شبکه‌های آبیاری و زهکشی کشور

رئیس مرکز پژوهشی تحقیقات زهکشی دانشگاه شهید چمران اهواز گفت: دانشکده‌ی مهندسی علوم آب این دانشگاه با داشتن اساتید مجرب،

یکی از قطب‌های علمی فعال در زمینه طراحی، اجرا و مدیریت شبکه‌های آبیاری و زهکشی کشور است که ارتباط تنگاتنگی با صنعت آب استان و کشور دارد.

دکتر عبدالعلی ناصری در گفت‌وگو با خبرنگار روابط عمومی دانشگاه بیان کرد: اعضای هیئت علمی این مرکز در بخش‌های علمی و پژوهشی ارتباطی مؤثر با کارشناسان سازمان آب و برق خوزستان، سازمان جهاد کشاورزی استان، شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی و موسسه جهاد نصر دارند.

وی اظهار کرد: این مرکز علمی شرایط لازم برای محققان و دانشجویان تحصیلات تکمیلی را ایجاد کرده و در حال حاضر زمینی به مساحت ۱۳۰ هکتار برای انجام طرح‌های تحقیقاتی آماده بهره‌برداری می‌باشد.

ناصری اظهار کرد: هم چنین امکانات اداری، آزمایشگاهی و ساختمانی مورد نیاز برای محققان فراهم شده و چندین سازمان در استان نیز جهت تأمین اعتبارات اجرای طرح‌های تحقیقاتی اعلام آمادگی کرده‌اند.

رئیس مرکز پژوهشی تحقیقات زهکشی دانشگاه شهید چمران اهواز در بخش دیگری از صحبت‌های خود افزود: اکثر اراضی استان خوزستان دارای سطح ایستابی بالا همراه شوری زیاد بوده که بهره‌برداری از این اراضی را با مشکلات زهکشی شدیدی مواجه کرده است.

ناصری با تأکید بر استفاده از علم و فناوری در اجرای زهکش‌های زیرزمینی اظهار کرد: در راستای اجرای زهکش‌های زیرزمینی و تطبیق آن‌ها با شرایط محلی، باید از علم و فناوری بروز شده استفاده کرد.

وی گفت: تجارب جهانی نشان می‌دهد، که با بروز شدن دانش و فناوری زهکشی می‌توان هزینه‌های اجرایی با روش‌های جدید را به نسبت ۵۰ درصد روش‌های متداول کاهش داد.

رئیس مرکز پژوهشی تحقیقات زهکشی دانشگاه شهید چمران اهواز ادامه داد: با کاهش عمق نصب زهکش‌ها، استفاده از فیلتر مصنوعی و استفاده از ماشین‌آلات زهکشی مناسب، هزینه‌های اجرایی کار کاهش قابل توجهی خواهد داشت و علاوه بر افزایش کارایی زهکش‌ها در زمان بهره‌برداری نسبت به حالت استاندارد، زه‌آب کمتری تولید شده که در جهت حفظ محیط زیست و اکوسیستم‌های آبی گام موثری بوده و افزایش چشمگیری در عملکرد محصولات زراعی ایجاد می‌کند.

وی عنوان کرد: برخی از اراضی استان که قبل از بهره‌برداری از طرح‌های آبیاری، دارای مشکلات زهکش کمتری بودند، بر اثر بهره‌برداری از شبکه‌های آبیاری فاقد شبکه کامل زهکشی، مشکلات زهکشی آن‌ها تشدید شده است.

رئیس مرکز پژوهشی تحقیقات زهکشی دانشگاه شهید چمران اهواز تصریح کرد: برای بهره‌برداری صحیح از شبکه‌های آبیاری و زهکشی ضمن تأکید بر اجرای کامل شبکه آبیاری (اجرای شبکه فرعی و اصلی و در صورت نیاز تسطیح اراضی) برای کاهش تلفات آبیاری و تقلیل مشکلات زهکشی، لازم است که شبکه‌های زهکشی به شکل کامل هم زمان اجرا شوند که برای تحقق این هدف، هماهنگی بین دستگاه‌های اجرایی مختلف ضروری است.

ناصری در پایان بیان کرد: این مرکز پژوهشی آمادگی لازم برای انجام تحقیقات کاربردی در بخش آبیاری و زهکشی برای پروژه‌های مختلف در دست اجرا و بهره‌برداری را دارد.

نشست بررسی تاریخ پیدایش «کشاورزی در جنوب غرب ایران» در دانشگاه برگزار شد

نشست تحلیلی بررسی تاریخ «پیدایش کشاورزی، آبیاری و دامپزشکی در جنوب غرب ایران» با حضور دکتر آلبودویرج در دانشکده‌ی کشاورزی دانشگاه شهید چمران اهواز برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، دکتر آلبودویرج در این نشست با اشاره به موضوع پیدایش کشاورزی در جنوب غرب ایران، گفت: هلال حاصلخیزی که از جنوب سوریه شروع شده و با گذشتن از جنوب ترکیه و کردستان عراق به ایلام و خوزستان و میانرودان منتهی می‌شود، در طول هشت هزار سال قبل تاکنون خواستگاه پرورش دانه‌های خوراکی و مطیع کردن حیوانات اهلی بوده و برای اولین بار در تاریخ بشر در تپه‌های باستانی دهلران، دانه‌های خوراکی کشت شده است.

وی بابیان اینکه برای نخستین بار فرانسوی‌ها در دهه ۱۹۳۰ به مطالعه منطقه دهلران پرداختند، بیان کرد: با وقوع جنگ جهانی اول این مطالعات ناتمام ماند تا اینکه در دهه ۱۹۶۰ آمریکایی‌ها به تحقیقات باستانی در این منطقه دست زدند.

دکتر آلبودویرج ادامه داد: بر اساس مطالعات انجام‌شده مشخص شده که در هشت هزار سال پیش، در تپه‌های علی‌کش در دهلران اولین بذر اصلاح‌شده جو کشت شده است.

وی عنوان کرد: همچنین چوپانی و اهلی کردن حیوانات به منظور تأمین لبنیات، چربی و پروتئین حیوانی، ۱۲ هزار سال پیش در این منطقه آغاز شده است.

این دانش‌آموخته دانشگاه جندی‌شاپور اهواز، در خصوص عوامل زمینه‌ساز این موضوع، گفت: تنوع آب و هوایی، رودخانه‌های پر آب دویرج و میمه و چشمه‌های فراوان از جمله چشمه‌های معدنی آب گرم (سرگرو)، وجود چشمه قیر و خاک حاصلخیز نفوذپذیر و متخلخل، از جمله این عوامل بوده است.

دکتر آلبودویرج، اظهار کرد: در زمان هخامنشیان از قیر چشمه‌های قیر برای قیراندود کردن کشتی‌ها و توسعه ناوگان دریانوردی استفاده می‌شد و همین امر باعث شد تا دهلران در کانون توجه امپراتوری هخامنشی قرار گیرد.

وی عنوان کرد: در تاریخ معاصر نیز همزمان با اکتشاف نفت در ایران، انگلیسی‌ها با ساختن ریل آهن مبادرت به انتقال قیر به بصره و از آنجا به کشور خودشان می‌کردند.

این محقق علوم کشاورزی، افزود: وفور نعمت در دشت دهلران باعث شد تا بسیاری از مردم میانرودان به این خطه مهاجرت کنند و در دوره‌هایی از تاریخ شاهد رشد جمعیت شهرنشین در آن باشیم، به طوری که شهر تاریخی اور در ۶۰ کیلومتری آن واقع بوده است.

دکتر آلبودویرج، ادامه داد: در دهه ۱۹۶۰ میلادی دکتر نیلی و دکتر رایت از امریکا به کاوش‌های باستانی در دشت دهلران پرداختند و مساحت دشت دهلران را بالغ بر ۹۴۰ کیلومتر تخمین زدند.

وی تصریح کرد: طبق نظریه دکتر نیلی و دکتر رایت چون رودخانه‌های فصلی میمه و دویرج در زمستان شیرین و در تابستان شور هستند، این شوری و شیرینی باعث گوناگونی گیاهان و درختان در این منطقه شده است.

این پژوهشگر، گفت: مردم این منطقه در ۵۲۰۰ سال پیش از میلاد کتان، عدس، جو و گندم را می‌کاشتند و گز، کهور و شیرین‌بیان نیز در وسعت زیادی از این منطقه وجود داشته است.

دکتر آلبودویرج، اظهار کرد: این مسئله نشان می‌دهد که ساکنان منطقه از نظام مهندسی آبیاری بهره می‌بردند و با ریاضیات و محاسبات عددی آشنایی داشته‌اند، چراکه این گیاهان نمی‌توانند به صورت دیم کشت شوند.

وی افزود: از دیرباز گزال، گوسفند وحشی، گراز وحشی و بزکوهی هم در این منطقه وجود داشته و اولین نشانه‌های چوپانی و اهلی کردن حیوانات از ۱۰ هزار سال قبل به این سو در این منطقه به‌دست آمده و این نشان می‌دهند که فن نگهداری حیوانات از این ناحیه به بشریت عرضه شده است.

این محقق علوم کشاورزی با اشاره به شکست انقلاب سبز در هند، ادامه داد: این انقلاب شکست خورد زیرا از نظر بذر و تکنولوژی به‌شدت وابسته به کشورهای غربی بود و هند نیز توان پرداخت هزینه‌های بالای جابجایی محصول کشاورزی و انبارداری و نگهداری آن‌ها را نداشت و این مسائل نشان می‌دهد راه توسعه پایدار ایستادن روی پای خود است.

دکتر آلبودویرج، در جمع‌بندی صحبت‌های خود، تصریح کرد: با توجه به پیشینه غنی کشور ایران باید بکوشیم تا با بهره‌برداری از جدیدترین متدهای و روش‌های کشاورزی، به خودکفایی و خوداتکایی بیندیشم و از داشته‌هایمان بهره لازم را ببریم تا بتوانیم در مقابل چالش‌های پیش رو مانند خشک‌سالی، بالا رفتن هزینه‌های انتقال مواد غذایی، کم آبی، گرمایش زمین، گرسنگی و قحطی در امان بمانیم.

وی در پایان بر بومی‌سازی تکنولوژی و استفاده از منابع و سرمایه‌های نهفته داخلی و توجه ویژه به توسعه طبیعی پایدار تأکید کرد.

گفتنی است دکتر آلبودویرج سال ۱۳۵۵ از دانشگاه جندی‌شاپور (شهید چمران اهواز) در رشته ماشین‌های کشاورزی فارغ‌التحصیل شد. پس از آن به امریکا رفت و تحصیل خود را در مقطع کارشناسی ارشد در رشته ماشین‌های کشاورزی و زراعت و مقطع دکتری را نیز در رشته فیزیولوژی میوه‌ها به اتمام رساند. وی پژوهش‌های بسیاری در بخش‌های مختلف علوم کشاورزی دارد.

نظرات اعضای هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز در نشست بررسی مشکلات تنفسی ناشی از اولین بارندگی‌های پاییز

اعضای هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز در نشستی با حضور مسئولان استانی به بیان نظرات خود در خصوص تأثیر درخت کنوکارپوس در تشدید عارضه تنفسی همزمان با بارش‌های پاییزی پرداختند.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، دکتر مهرانگیز چهارزی عضو هیئت دانشکده‌ی کشاورزی این دانشگاه در این نشست که عصر دوشنبه سوم آبان‌ماه در سالن جلسات حوزه ریاست

دانشگاه شهید چمران اهواز برگزار شد، این‌گونه گیاهی را یکی از مشهورترین درختان دریایی در آمریکا و سواحل مکزیک و قسمت‌هایی از غرب آفریقا دانست که همیشه سبز بوده و با ارتفاع متوسط ۶ متر و تاج گسترده، قطر تنه ۲۹ سانتیمتری، پوست خاکستری تا قهوه‌ای، ناهموار و شیاری دارد.

وی افزود: درختچه کنوکارپوس به دلیل سریع‌الرشد بودن و تکثیر راحت، توانسته سرانه فضای سبز شهرهای اهواز را بالا ببرد و برای منطقه نیز بسیار مفید بوده و جزو گیاهان مقاوم به گرما، خشکی و شوری است که این شرایط خاص مناطق گرمسیری می‌باشد.

عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز اظهار کرد: این درختچه به خوبی موجب پاک‌سازی خاک شده و با توجه به مقدار شاخص مقاومت به آلودگی هوای به‌دست‌آمده بین ۱۷ و ۲۹ می‌توان نتیجه گرفت که درختچه کنوکارپوس مقاومت نسبی به آلودگی هوا دارد و جهت پاک‌سازی هوا می‌تواند گزینه مناسبی باشد.

وی افزود: این درختچه یکی از گیاهان عمده حذف آلودگی‌های هوا به ویژه فلزات سنگین و به عنوان زیست ردیاب آلودگی هوا و خاک معرفی شده است.

چهارزی ادامه داد: کنوکارپوس از گیاهانی است که بیش‌ترین توسعه را در عربستان داشته و در تعدادی از کشورها نیز به عنوان گیاه دارویی در طب عمومی جهت درمان بیماری‌های زکام، تب شدید، دیابت و... استفاده می‌شود.

وی در مورد ریشه‌های این گیاه که گفته می‌شود فاضلاب‌ها را اشغال می‌کند بیان کرد: از مزایای این گیاه این است که به دنبال آب‌رفته و آب موردنیاز خود را به دست می‌آورد، بنابراین نباید نزدیک به فاضلاب منازل کاشته شود.

عضو هیئت‌علمی گروه باغبانی دانشگاه شهید چمران اهواز، بیان کرد: همه فرضیات و گمانه‌های منفی در خصوص کنوکارپوس به دانه گرده آن ارتباط داده می‌شود و در حال حاضر با توجه به برنامه دانشگاه قرار است که پروژه مفصلی بر روی دانه گرده کنوکارپوس انجام شود که این موضوع را بررسی کنیم که آیا گرده کنوکارپوس قابلیت انتشار در هوا را دارد یا خیر.

وی بابیان اینکه اگر دانه گرده از حدی سبک‌تر باشد، قابلیت انتشار در هوا را دارد، عنوان کرد: به‌طور مثال دانه‌های گرده درختان کهور و برهان به‌راحتی در هوا معلق می‌شوند، اما در مورد کنوکارپوس با توجه به این که سبک آن یک حالت آبدار دارد هر چه آن را فشار دهید دانه گرده به دست شما نمی‌چسبد، از سوی دیگر وزن دانه گرده آن در حدی سنگین است که در اثر جاذبه به زمین می‌افتد.

چهرازی با اشاره به مطالب مطرح‌شده در مقاله کراچی، خاطرنشان کرد: این مقاله به‌طورکلی درباره تأثیر دانه‌های گرده در آلرژی‌زایی صحبت می‌کند و فقط کنوکارپوس را موردبررسی قرار نداده، از سوی دیگر در جدولی که دانه‌های گرده آزمایش‌شده در آن ذکر شده‌اند، نامی از کنوکارپوس وجود ندارد، بلکه مجموعه‌ای از دانه‌های گرده است.

*رئیس دانشکده‌ی کشاورزی دانشگاه شهید چمران اهواز نیز در این نشست بیان کرد: کنوکارپوس نمی‌تواند تنها عامل ایجاد تنگی نفس باشد بلکه ممکن است عامل آلودگی به کمک دانه گرده موجب بروز این مشکل شود.

دکتر نوراله معلمی با اشاره به اینکه نباید موضوع آلودگی هوا را منتفی کنیم، اظهار کرد: اکنون هرس گسترده‌ای در سطح شهر انجام‌شده و از سوی دیگر دانه گرده بسیار کمی نیز تولید می‌شود و امیدواریم به کمک هم بتوانیم این مشکل را حل کنیم.

*دیگر عضو هیئت‌علمی دانشکده‌ی کشاورزی دانشگاه شهید چمران اهواز، در این نشست بابیان این که سال گذشته در جریان یکی از پروژه‌های دانشجویان کارشناسی ارشد، در فصل پاییز از اولین بارندگی در اهواز نمونه‌برداری انجام شد، گفت: در هیچ‌کدام از ۳۰ منطقه اهواز که نمونه‌گیری صورت گرفت، PH

آب باران در محدوده ۷ یا بالای ۷ نبود، بلکه PH همه نمونه‌ها ۶ یا پایین‌تر بود و حتی در محدوده خیابان نادری نیز PH، ۵٫۶ تا ۵٫۷ را نشان دادند.

دکتر سعید حجتی افزود: در تابستان امسال دو یا سه مورد پدیده گردوغبار اتفاق افتاد و می‌دانیم بسیاری از ذرات گردوغبار در اندازه میکرون بوده و در هوا معلق می‌مانند و شاید یکی از علل بروز این پدیده وجود این ذرات باشد که در نتیجه بارندگی به لایه‌های پایین جو و سطح زمین می‌رسند تا آن‌که بخواهیم تنها دانه گرده کنوکارپوس را مقصر جلوه دهیم.

*دکتر پیمان حسینی دیگر عضو هیئت‌علمی دانشکده‌ی کشاورزی دانشگاه شهید چمران اهواز نیز گفت: دانشکده‌ی کشاورزی قبل از توسعه گیاه کنوکارپوس، موافق کشت گسترده این گیاه با این شدت و وسعت نبوده است.

وی افزود: به دلیل بافت متراکم کنوکارپوس که دید را هنگام رانندگی مختل می‌کند و همچنین رشد ریشه‌های آن که می‌توانست سیستم فاضلاب شهری را دچار اختلال کند، موافق توسعه این گیاه نبودیم.

این عضو هیئت‌علمی دانشکده‌ی کشاورزی، ادامه داد: با این وجود اکنون که این گیاه در سطح شهر توسعه یافته، نمی‌توانیم اهواز را یک روز بدون کنوکارپوس تصور کنیم زیرا عمده فضای سبز اهواز را کنوکارپوس تشکیل می‌دهد که در تمام طول سال سبز است.

وی گفت: میزان دانه گرده این گیاه در بهار بسیار بیشتر از پاییز است، با این وجود اگر بخواهیم علت تنگی نفس را به گرده کنوکارپوس نسبت دهیم، باید بررسی شود چرا این پدیده در فصل بهار رخ نمی‌دهد.

حسینی بابیان این که یک هکتار فضای سبز شهری ۶۷ تن گردوغبار را در خود رسوب می‌دهد، گفت: مسئولان شهرداری اهواز باید شست‌وشوی درختان و معابر را در برنامه خود قرار دهند.

*دکتر الهام رستگرازاده عضو هیئت‌علمی گروه شیمی تجزیه دانشگاه شهید چمران اهواز، نیز بابیان این که PH ملاک خوبی برای تشخیص آلودگی هوا نیست، گفت: شاید لازم باشد گرده‌های گیاه یا وجود آلاینده‌های نفتی در اولین باران‌های پاییزی بررسی و آنالیز شوند.

وی افزود: آنالیزها باید فراتر از سنجش معمول ۶ آلاینده شاخص انجام شود و باید بررسی شود در بررسی محیط‌زیست اثراتی از گرده‌ها در آزمایش‌ها مشخص شده است.

*دکتر محمد کوتی عضو هیئت‌علمی دانشکده‌ی علوم دانشگاه شهید چمران اهواز، گفت: آب باران به‌طور طبیعی با توجه به این که در صدی از گاز SO_2 جو را در خود حل می‌کند مقداری اسیدی است و PH آن به زیر هفت می‌رسد.

وی افزود: از سوی دیگر معمولاً گرده‌های گیاهی در شرایط هوای خشک می‌توانند منتشر شوند و در هوای مرطوب و زمان بارندگی که هوا تلطیف می‌شود، قابلیت پراکندگی ندارد، بنابراین فرضیه کنوکارپوس باید با دقت بیشتری مورد بررسی قرار گیرد.

کوتی بابیان این که انواع و اقسام صنایع در اهواز فعالیت می‌کنند، گفت: صنایع فولاد، سنگ معدن آهن را حرارت داده و از آن آهن استخراج می‌کنند در حالی که سنگ معدن آهن دارای ناخالصی گوگرد است و این گوگرد سپس به‌صورت گاز SO_2 به محیط وارد می‌شود.

وی ادامه داد: همچنین سوزاندن لاستیک‌ها، دود اتومبیل‌ها و... همه گاز SO₂ تولید می‌کنند که این پدیده‌ها به اصطلاح سینترژتیک بوده و همدیگر را تشدید می‌کنند.

*همچنین در این جلسه دکتر محمدرضا سیاهپوش عضو هیئت‌علمی دانشکده‌ی کشاورزی دانشگاه شهید چمران اهواز، با اشاره به گزارش دانشگاه علوم پزشکی از افرادی که با داشتن علائم مشکلات تنفسی به بیمارستان‌ها مراجعه کردند، گفت: از این افراد ۵۳ درصد در خارج از منزل، ۴۳ درصد در منزل با پنجره‌های باز و ۶ درصد نیز در منزل، هنگام بارندگی‌ها دچار مشکلات تنفسی شده بودند، همچنین ۶۵ درصد این افراد بیماری زمینهای آلرژی را داشتند.

این عضو هیئت‌علمی گروه کشاورزی دانشگاه شهید چمران اهواز با اشاره به افزایش تعداد مراجعه‌کنندگان طی سال‌های ۹۲ تا ۹۴ از ۱۷ هزار نفر به ۲۵ هزار نفر، گفت: اولین موضوعی که باید مشخص کنیم، این است که آیا این مسئله یک حادثه غیرمترقبه محسوب می‌شود و معیار و مقیاس فاجعه چقدر است.

وی همچنین بایان این‌که در خصوص ابعاد دانه‌گرده باید بررسی‌هایی انجام شود، توضیح داد: می‌دانیم ذرات ۲,۵PM و ۱۰PM می‌توانند به‌صورت مستقیم ایجاد آلرژی کند. بررسی که در آزمایشگاه انجام دادیم نشان داد که اندازه دانه‌گرده کنوکارپوس ۱۵ میکرون است، بنابراین نمی‌تواند به‌طور مستقیم آلرژی ایجاد کند.

وی ادامه داد: اگر هم بگوییم که این دانه‌سپس شکافته و به ابعاد

کوچک‌تر تقسیم می‌شود، نشان می‌دهد که تنها عامل این پدیده کنوکارپوس نیست و مجموعه پوشش گیاهی استان که تولید کرده می‌کند، می‌تواند در آن دخیل باشد.

گفتنی است این نشست با حضور مسئولان استانی و دستگاه‌های اجرایی استان برگزار شد.

بیانیه‌ی پایانی همایش پیامدهای انتقال آب کارون؛

مخالفت دانشگاهیان خوزستان با انتقال غیرکارشناسانه آب بین‌حوضه‌ای از رودخانه‌های استان

دانشگاه شهید چمران اهواز

اعضای هیئت‌علمی دانشگاه‌ها، پژوهشگران، دانش‌آموختگان، کارشناسان و شرکت‌کنندگان در همایش بررسی پیامدهای انتقال آب کارون در بیانیه‌ای مخالفت خود را با هرگونه اجرای طرح‌های انتقال آب بین‌حوضه‌ای از سرشاخه‌های رودخانه‌های استان خوزستان، بدون انجام مطالعات فنی، اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی و در نظر گرفتن حقوق شرعی و قانونی مصرف‌کنندگان پایین‌دست و

طرح جامع توسعه‌ی پایدار استان خوزستان، اعلام کردند.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، متن بیانیه پایانی همایش «بررسی پیامدهای انتقال آب کارون» که ۱۰ خردادماه از سوی کانون صنفی استادان این دانشگاه برگزار و مقرر شده است به امضای اعضای هیئت‌علمی دانشگاه‌های استان برسد، به شرح زیر است:

مشکلات منابع آب در ایران، به مرزهای خطرناک و بحرانی نزدیک شده است. استحصال بیش از ۸۵ درصد از منابع قابل بهره برداری، خشکی دریاچه‌ها و تالاب‌ها و نشست دشت‌های حاصلخیز، تنها گوشه‌ای از بلایای توسعه‌ی ناپایدار و سازه محور است که آینده‌ی کشور را تهدید می‌کند. غلبه‌ی رویکردهای سازه‌ای در مدیریت آب، نه‌تنها منجر به تخریب توان بوم‌شناختی ایران شده، بلکه خسارات بزرگ‌تر و نگران‌کننده‌تری به وحدت ملی، همبستگی و انسجام اقوام ساکن در فلات ایران زده است؛ خساراتی که بنیان‌های یکی از کهن‌ترین تمدن‌های بشری را به مخاطره‌ی جدی انداخته است. علی‌رغم این مخاطرات بزرگ و بسیار مهم، متأسفانه تداوم حاکمیت مخرب سازه‌ای، موجب مطرح‌شدن مجدد طرح‌های انتقال آب به فلات مرکزی ایران -معروف به طرح بهشت آباد- و اجرای آیین شروع به این کار توسط ریاست محترم جمهوری شده است. این در حالی است که ایشان در اولین سفر استانی خود به مردم خوزستان وعده داده بودند که انتقال آب غیرشرب از سرشاخه‌های رودخانه‌های خوزستان دیگر انجام نخواهد شد.

آغاز پروژه‌ی جنجالی، غیر کارشناسی و غیراقتصادی «بهشت‌آباد» علی‌رغم تمامی وعده‌های دولت‌مردان، نگرانی جدی مردم صبور و رنج‌کشیده‌ی خوزستان را به دنبال داشته است. این مسئله، سبب شد که متخصصان و دانشگاهیان خوزستان با راهبری شورای صنفی استادان دانشگاه شهید چمران اهواز، پیامدهای انتقال آب کارون را در همایشی علمی، بررسی و نکات مهم آن را در قالب این بیانیه برای آگاهی عمومی، اعلام نمایند.

۱. ما اعضای هیئت‌علمی دانشگاه‌ها، پژوهشگران، دانش‌آموختگان، کارشناسان و همگی حضار شرکت‌کننده در این همایش، نه‌تنها مخالفت خود را با هرگونه اجرای طرح‌های انتقال آب بین‌حوضه‌ای از سر شاخه‌های رودخانه‌ها، بدون انجام دادن مطالعات فنی، اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی و بدون در نظر گرفتن حقوق شرعی و قانونی مصرف‌کنندگان پایین‌دست و طرح جامع توسعه‌ی پایدار استان خوزستان، اعلام می‌داریم؛ بلکه با تکیه بر مستندات علمی، اعتقاد داریم با توجه به تغییر اقلیم و تداوم پدیده‌ی ریز گرد‌ها، می‌باید در همه طرح‌های انتقال آبی که در طول چهل سال گذشته انجام شده، تجدیدنظر اساسی به عمل آید و با حذف صنایع و کشت‌های آب بر در فلات مرکزی ایران، زمینه‌ی تأمین آب شرب و بهداشتی سالم برای استان‌های چهارمحال و بختیاری، خوزستان، اصفهان، یزد و کرمان و همچنین تأمین رطوبت خاک استان خوزستان که به‌شدت در معرض تغییر اقلیم است، فراهم گردد. در این راستا لازم است دولت محترم و وزارت نیرو با مصوبه‌ای در شورای عالی آب به صراحت در مورد عدم تعریف و اجرای طرح‌های انتقال آب از این رودخانه‌ها به مردم اطمینان دهند و پرونده‌ی انتقال آب از این رودخانه‌ها را برای همیشه، مختومه نمایند.

۲. شایسته است، مناطق مرکزی ایران برای دستیابی به توسعه‌ی پایدار، کمبود نیازهای آبی خود را از طریق انجام دادن کارهایی همچون مدیریت تقاضا، بالا بردن بازده مصرف آب در بخش‌های مختلف، استفاده‌ی مجدد از آب‌های بازیافتی در بخش‌های صنعت و کشاورزی، جلوگیری از کشت محصولات با آب بری بالا، توسعه‌ی کشت‌های گلخانه‌ای و اجرای اقدامات آبخیزداری و آبخوان داری تأمین نمایند. ذکر این نکته، ضروری است که پرمصرف‌ترین محصولات کشاورزی، نظیر پسته و برنج و نیز آب برترین صنایع،

نظیر صنایع اولیه فلزی، بدون در نظر گرفتن مسئله‌ی کمبود آب در این مناطق، تنها با استدلال صادرات خوب در مورد پسته و نزدیکی به معادن در مورد فلزات، در محدوده‌ی فلات مرکزی ایران ایجاد شده‌اند. این در حالی است که در همه‌ی نقاط دنیا، این صنایع پرمصرف معمولاً در کنار دریا و اقیانوس ساخته شده‌اند و تا حد ممکن، از آب شیرین برای آن‌ها استفاده نمی‌شود.

۳. با توجه به اتمام کار تونل سوم کوه‌رنگ و انتقال سالیانه ۲۵۰ میلیون مترمکعب آب از سر شاخه‌های کارون به زاینده‌رود و انتقال ۹۸ میلیون مترمکعب از زاینده‌رود به استان یزد (در طرح جدید) که مشکل کمبود آب استان اصفهان را برای همیشه مرتفع خواهد کرد، لذا با عنایت به این نکته و با لحاظ نامه‌ی شماره ۹۴/۴۷۶۰۳ مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۱۲ سازمان حفاظت محیط‌زیست کشور به مدیرکل محترم آب و آبیاری وزارت نیرو، انتقال آب جدید از محل «بهشت‌آباد» به اصفهان فاقد توجیه علمی است.

۴. مقدار انتقال آب در نظر گرفته شده برای استان‌های یزد و کرمان بسیار بیشتر از کمبود آب موردنیاز این استان‌ها در نظر گرفته شده و در صورتی که هدف، صرفاً تأمین آب شرب این مناطق باشد، با اطمینان می‌توان مقدار انتقال آب از کارون به این استان‌ها را کمتر از ۲۵۰ میلیون مترمکعب برآورد نمود. (کل آب شرب و بهداشتی موردنیاز برای جمعیت چهارمیلیونی هر دو استان بر مبنای استاندارد جهانی، سرانه ۱۵۰ لیتر در روز برای هر نفر، حدود ۲۲۰ میلیون مترمکعب در سال است). لذا باملاحظه‌ی مسائل زیست‌محیطی و مصارف استان‌های خوزستان و چهارمحال و بختیاری و مصوبه‌ی شورای عالی آب، حتی انتقال این حجم از آب، فاقد توجیه است و اکیداً توصیه می‌شود که از راه‌حل‌های جایگزین یادشده در بند ۲ استفاده گردد.

۵. درحالی‌که دولت درصدد حل مشکل آب شرب و بهداشتی سال‌های آینده‌ی استان‌های فلات مرکزی از طریق انتقال آب از سر شاخه‌های کارون است، مردم بخش‌های زیادی از استان‌های خوزستان و چهارمحال و بختیاری به عنوان استان‌های اصلی حوزه‌ی کارون، سالیان درازی است که از کمبود یا نبود آب سالم، رنج می‌برند و شهرهای بزرگی همچون اهواز، آبادان و خرمشهر، آب شرب را به صورت بشکه‌ای خریداری می‌کنند. لذا از دولت محترم انتظار می‌رود، مطابق وعده‌ی رئیس‌جمهور محترم، در درجه‌ی اول، مشکل آب شرب و بهداشتی مردم این مناطق را موردتوجه قرار دهند و اعتبارات لازم برای رفع مشکل آب شرب و بهداشتی این استان‌ها را تأمین کنند. ذکر این نکته، ضروری است که اعتبارات لازم برای تأمین آب شرب باکیفیت برای این شهرها به مراتب، کمتر از اعتبار سرسام‌آور پروژه‌ی «بهشت‌آباد» است. پروژه‌ای که گفته می‌شود علی‌رغم نصف شدن میزان آب قابل‌انتقال در طرح جدید، از حجم سد و سازه‌های آن چیزی کاسته نشده و این مسئله‌ای است که ابهام‌زدایی از آن، بسیار ضروری به نظر می‌رسد.

۶. کم شدن آورد آب در رودخانه‌های کارون بزرگ و کرخه، سبب به خطر افتادن کیفیت آب رودخانه‌ی کارون، خشک شدن تالاب‌های مهمی همچون تالاب هورالعظیم، از بین رفتن نخلستان‌های اطراف شهرهای آبادان و خرمشهر به واسطه پیشروی آب دریا و شدت گرفتن و دائمی شدن پدیده ریزگردها شده است. این معضلات، زندگی نزدیک به ۵ میلیون انسان را در خوزستان، شدیداً تحت تأثیر قرار می‌دهد و بقای آینده خوزستان را تهدید می‌نماید. یکی از روش‌های کاهش آثار زیان‌بار این معضل ملی، تأمین حقایق زیست‌محیطی برای این رودخانه‌ها و عدم برداشت جدید از سرشاخه‌ها می‌باشد.

۷. سال ۱۳۹۰ در شرایطی مانند امروز، علی‌رغم نظر همه‌ی کارشناسان، سد گتوند توسط وزارت نیرو آنگیبری شد؛ سدی که در ابتدا افتخار ملی به حساب می‌آمد، اما اکنون می‌توان آن را نمادی از یک فاجعه‌ی ملی دانست که تفکر سازه محور بر پیکره‌ی منابع بسیار کم آب شیرین ایران وارد کرده است. وجود بیش از ۹ میلیون تن نمک در آب ذخیره‌شده در پشت سد، به سان یک بمب ساعتی، آینده‌ی جلگه‌ی خوزستان را تهدید می‌کند. لذا ضروری‌تر از هر طرح انتقال آبی، تسریع در تأمین اعتبار و شروع عملیات

علاج بخشی این سد است. اهمیت این موضوع، زمانی بیشتر می‌شود که بدانیم در صورت اجرایی شدن طرح‌های انتقال و کم شدن آورد آب کارون، بر شوری آب، بیش از پیش افزوده خواهد شد.

۸. کیفیت آب رودخانه‌های کشور و خوزستان به دلیل ورود پساب‌های مختلف در خطر جدی قرار گرفته است؛ لذا توجه به مسائل زیست‌محیطی رودخانه‌ها و احداث و نوسازی تصفیه‌خانه‌های فاضلاب‌های کشاورزی و صنعتی از مهم‌ترین ضروریات حوزه منابع آب کشور و کارون بزرگ می‌باشد.

۹. با توجه به پیچیدگی مسائل و مشکلات آب در کشور، ایجاد وزارت آب و منابع طبیعی برای تصمیم‌گیری در تمامی امور آب، حوضه‌های آبخیز و محیط‌زیست و ایجاد مدیریت یکپارچه بر حوضه‌ی آبریز رودخانه‌ها پیشنهاد می‌گردد.

۱۰. دانشگاهیان و متخصصان حوزه‌های مختلف مرتبط با آب استان خوزستان، رسماً اعلام می‌دارند حاضر هستند در هر مکان و زمانی که دولت محترم و یا وزارت نیرو صلاح بدانند در مناظره‌ای کاملاً علمی و کارشناسی که با حضور سایر متخصصان و در پیشگاه مردم شریف ایران انجام شود، حضور یابند و مدارک و مستندات علمی خود را در خصوص غیرضروری، غیرکارشناسانه و غیراقتصادی بودن طرح «بهشت‌آباد» بیان کنند و قضاوت را در این خصوص به مردم شریف ایران واگذار نمایند.

/ به مناسبت روز جهانی محیط زیست /

دکتر کاشفی پور: استان خوزستان به لحاظ مسائل زیست‌محیطی در شرایط بحرانی است

استان خوزستان به عنوان یکی از استان‌های استراتژیک کشور، همواره نقشی اساسی در بخش‌های مختلف صنعتی، اقتصادی و کشاورزی داشته است. اما وجود تمامی این ظرفیت‌ها در استان خوزستان که هر کدام زیرشاخه‌های فراوانی را پوشش می‌دهند، به لحاظ زیست‌محیطی در سال‌های اخیر بنا به دلایلی برخی مشکلات را برای این استان به وجود آورده است. مشکلاتی که نپرداختن و انباشته شدن آن‌ها بر روی یکدیگر امروز به معضلی برای خوزستان و مردم این استان تبدیل شده که بی‌شک حل این مشکلات تنها با حمایت‌های لازم از سوی دولت قابل حل خواهد بود.

از این رو به مناسبت ۱۵ خردادماه روز جهانی محیط‌زیست و با توجه به اهمیت حوزه‌های آبی و زیست‌محیطی استان خوزستان، دکتر سید محمود کاشفی پور عضو هیئت‌علمی دانشکده‌ی مهندسی علوم آب دانشگاه شهید چمران اهواز در گفت‌وگو با خبرنگار روابط عمومی این دانشگاه، بیان کرد: استان خوزستان به لحاظ صنعتی و اقتصادی جایگاه ویژه‌ای دارد و در تقسیم‌بندی‌ها جزو سه

استان برتر کشور محسوب می‌شود؛ همچنین در بخش کشاورزی نیز رتبه نخست را دارد و به‌طور طبیعی علاوه بر امتیازات این ویژگی برای کشور، در نبود بخش‌های نظارتی مضراتی نیز برای محیط‌زیست استان دارند.

*ورود فاضلاب‌های شهری و صنعتی به رودخانه‌ی کارون

وی افزود: به‌طور مثال فاضلاب‌های صنعتی و غیر صنعتی که غالباً در رودخانه‌ی کارون و سایر رودخانه‌ها وارد می‌شود، موجب کاهش کیفیت آب رودخانه‌ها گردیده است.

این عضو هیئت‌علمی دانشگاه شهید چمران اهواز ادامه داد: از سوی دیگر کشاورزی وسیع در شمال و جنوب استان موجب می‌شود زه‌آب‌ها به بدنه آبی استان وارد شود؛ در این وضعیت انتظار می‌رود درباره شرایط زیست‌محیطی استان خوزستان اعلام خطر داشته باشیم و بگوییم که در شرایط خوبی قرار نداریم. ورود زه‌آب و فاضلاب و در نتیجه افزایش شوری آب رودخانه‌ی کارون به واسطه سد گتوند متأسفانه مشکلات زیادی را برای استان ایجاد کرده است. همچنین فاضلاب‌های شهری نیز در افزایش آلودگی و کاهش کیفیت آب رودخانه‌ی کارون تأثیر بسیاری داشته‌اند.

کاشفی پور بیان کرد: در حال حاضر باید به دنبال این مسئله باشیم که تمامی کارخانه‌هایی که فاضلاب‌های خود را به رودخانه وارد می‌کنند، حتماً فاضلاب‌ها را تصفیه و باز چرخانی نمایند. در این زمینه طرح تحقیقاتی ارزیابی کیفیت خروجی فاضلاب کارخانه‌های محدوده شهر اهواز در حال اجرا است و نتایج حاصله به این کارخانه‌ها اطلاع داده می‌شود.

*حل مشکل ریزگردها به زمان و اعتبارات کافی نیاز دارد

وی تصریح کرد: یکی از مشکلات دیگر استان در حوزه محیط‌زیست مسئله ریزگردها با منبع داخلی و خارجی است که بخشی از آن به سوء مدیریت سالیان دراز بازمی‌گردد.

عضو هیئت‌علمی دانشکده‌ی مهندسی علوم آب اضافه کرد: این مسئله در سال‌های اخیر و با توجه به تشدید خشک‌سالی‌ها مردم استان را با مشکلات بسیاری روبرو کرده است و دامنه آن تا استان‌های دیگر نیز کشیده شده است.

کاشفی پور گفت: حل مشکل ریزگردها در بخش کشاورزی به زمان و اعتبارات کافی نیاز دارد؛ هرچند در بخش مالچ پاشی پروژه با سرعت بیشتری نسبت به گذشته در حال انجام است.

وی اظهار کرد: در این خصوص کارهای خوبی نیز انجام شده است هرچند به دلیل عجله اشتباهاتی نیز مانند ساخت کانال انتقال آب

به کانون‌های ریز گرد صورت گرفته و اگر مشورت بیشتری خصوصا با اعضای هیئت‌علمی می‌شد شاید مسئولان امر می‌توانستند در این رابطه عملکرد بهتری داشته باشند.

این عضو هیئت‌علمی دانشگاه شهید چمران اهواز با اشاره به اینکه در مجموع بیش از ۴۰ هزار هکتار کانون ریز گرد در جنوب شرق اهواز شناسایی شده است تصریح کرد: در سال‌های اخیر منابع طبیعی طرح‌های خوبی را اجرایی کرده و توانسته با کاشت درختان شور پسند و مقاوم در مقابل خشکی، بخشی از این اراضی را پوشش دهد. همچنین مالچ پاشی یکی دیگر از طرح‌هایی است که اجرا شده اما این پروژه‌ها برای رسیدن به نتایج موردنظر به زمان نیاز دارند.

کاشفی پور درباره سوزاندن اراضی نیشکر نیز گفت: نیاز است در این زمینه نظارت‌های جدی صورت گیرد؛ شاید انجام طرح‌های علمی‌تر برای نیشکر هزینه‌هایی را در برداشته باشد اما با نظارت‌های لازم باید از خسارت‌های بیشتر به محیط‌زیست جلوگیری کرد.

*ساختن گازهای فلر

وی اظهار کرد: خوشبختانه در زمینه جمع‌آوری گازهای همراه با نفت طرح‌های ضربتی در حال اجرا است تا بتوان از سوختن این گازها جلوگیری کرد.

عضو هیئت‌علمی دانشگاه شهید چمران اهواز بیان کرد: این طرح‌ها تاکنون در دو تا سه ایستگاه اجرایی شده هرچند ادامه کار به سرمایه‌گذاری و زمان نیاز دارد تا بتوان گازهای جمع‌آوری شده را بار دیگر برای استفاده، تبدیل کرد.

*صرف ۹۰ درصد آب استان در بخش کشاورزی

کاشفی پور بابیان اینکه مشکل خشک‌سالی در بیشتر استان‌های کشور وجود دارد، اظهار کرد: در سال‌های اخیر بارندگی و آورد رودخانه‌ها کاهش بسیاری یافته است و اصلی‌ترین راه برای مقابله با این مسئله مدیریت منابع آب است.

وی گفت: در حال حاضر با توجه به پتانسیل کشاورزی استان ۹۰ درصد آب استان در این بخش صرف می‌شود؛ با وجود دو میلیون هکتار اراضی کشاورزی که یک میلیون هکتار آن کشت می‌شود و طرح ۵۵۰ هزار هکتاری مقام معظم رهبری که زیرساخت‌های آن شامل زه‌کشی‌های و... در حال انجام است، اگر بتوانیم در مصرف آب صرفه‌جویی کرده و بر منابع آبی نیز مدیریت داشته باشیم، می‌توان بخشی از مشکلات را حل کرد.

عضو هیئت‌علمی دانشگاه شهید چمران اهواز افزود: متوسط راندمان آبیاری در کل کشور ۳۰ تا ۴۰ درصد است که این میزان بسیار کم است. با توجه به اینکه سرمایه‌گذاری در بخش سیستم‌های تحت فشار مانند آبیاری بارانی یا قطره‌ای یا آبیاری که مناسب استان باشد،

نیازمند اعتبارات بسیار زیادی است، دولت باید در این زمینه به مردم کمک کند که در این خصوص نیز اقداماتی صورت گرفته است.

وی ادامه داد: زمانی که ای‌سی‌آب زیاد شود نیاز آبی برای آب شویی نیز بیشتر می‌شود و نیاز آبی برای شستن خاک نیز افزایش می‌یابد.

*مخالفت با انتقال آب برای مصارف کشاورزی

این کارشناس حوزه علوم آب اذعان کرد: یکی از مشکلاتی حال حاضر استان خوزستان که به توجه ویژه‌ای نیاز دارد، مسئله انتقال آب از سر شاخه‌های رودخانه‌ی کارون است. این طرح‌ها سال‌ها است که اجرای می‌شود و موافقان و مخالفانی نیز دارد.

کاشفی پور اظهار کرد: در این زمینه باید تجربه کشورهای دیگر را مورد ارزیابی قرار دهیم. یکی از این کشورها روسیه است که در طرح انتقال آب شکست بزرگی خورد؛ در استان خوزستان هیچ‌گاه با انتقال آب برای تأمین کمبود آب آشامیدنی و در بخشی نیز صنعت مخالفتی نشده است که این میزان کمبود آب نیز حداکثر ۱۰ تا ۱۵ درصد نیاز آبی استان‌های مقصد است.

وی عنوان کرد: در طرح‌های انتقال آب بیان شده که این طرح‌ها برای تأمین کمبود آب آشامیدنی یا صنعت قابل تأمین است یعنی در حال حاضر منابع آبی لازم در استان‌های مقصد برای مصرف وجود دارد و کمبود نیاز در بخش شرب و یا صنعت تأمین شود؛ اما

اینکه آب انتقال یافته صرف مصارف کشاورزی شود این مسئله به هیچ‌وجه توجیه ندارد زیرا استان خوزستان در بخش کشاورزی رتبه نخست کشور را دارد و از هر منطقه‌ای برای این امر مستعدتر است.

عضو هیئت علمی دانشکده‌ی مهندسی علوم آب بیان کرد: معتمد انتقال آب برای مصارف کشاورزی موجب نابودی مناطق پایین دست و افزایش توقعات در بالادست می‌شود. وقتی آب مورد نیاز برای کشاورزی تأمین و اراضی افزایش یافت، کشت باغی نیز انجام می‌شود و باید آب مورد نیاز آن تأمین شود و ممکن است با شرایطی مواجه شویم که هم کشاورزی استان مبدأ انتقال آب و هم استان مقصد نابود شود.

کاشفی پور اضافه کرد: اگر این انتقال صورت گیرد بهترین آب باکیفیت بالا از سرچشمه‌ها انتقال داده می‌شود و موجب کاهش کیفیت در پایین دست می‌گردد. از سوی دیگر موجب کاهش تولید انرژی برق آبی می‌شود؛ وقتی آبی را از سرچشمه‌ها به شهری انتقال دهیم که ۱۵۰۰ متر نسبت به سطح دریا اختلاف ارتفاع دارد نسبت به خوزستان با ۱۵ متر اختلاف نسبت به سطح دریا، حدوداً ۱۵۰۰ متر انرژی را از دست می‌دهیم. در شرایط خشک‌سالی انتقال آب از سر شاخه‌های کارون مشکلات استان خوزستان را چندین برابر خواهد کرد.

*سدسازی‌های بی‌رویه در کشور

وی با اشاره به اینکه ایجاد سد برای نگهداری آب از جمله طرح‌های مؤثر است تأکید کرد: اما سدسازی‌های بی‌رویه می‌تواند بر مسائل زیست‌محیطی و کیفیت و کمیت آب تأثیرگذار باشد.

عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز اظهار کرد: به‌عنوان مثال سد سیمره در استان ایلام بر روی یکی از جریان‌های آبی رودخانه کرخه ساخته شده است. از سوی دیگر یکی از اهداف ساخت سد کرخه تأمین منابع آب و تغذیه آب‌های زیرزمینی بود که با ساخت سد سیمره در بالادست مقدار آب ورودی به سد کرخه کم می‌گردد و برای

همین این سد با مشکل کم آبی مواجه شده و هیچوقت ذخیره آن تأمین نشده است.

کاشفی پور با تاکید بر اینکه این مسئله توقعات کشاورزان بالادست را که کشت آن‌ها به صورت دیم بوده را نیز افزایش داده است افزود: اگر تاکنون گندم را به صورت دیم با برداشت حدود سه تن در هکتار کشت می‌شد اکنون برای افزایش یک تن بیشتر به آب نیاز است که باید در هر شرایطی تأمین شود.

*تالاب‌ها در استان خوزستان

وی درباره وضعیت تالاب‌های استان خوزستان نیز اظهار کرد: در استان خوزستان دو تالاب شادگان و هورالعظیم منابع اقتصادی مهمی برای مردم منطقه هستند اما به واسطه اجرای طرح‌های صنعتی صدمات جبران‌ناپذیری به این تالاب‌ها خصوصاً تالاب هورالعظیم وارد شده است.

عضو هیئت‌علمی دانشگاه شهید چمران اهواز، گفت: در سال‌های اخیر با فشارهای وارده از سوی مردم، انجمن‌های مردم نهاد و دولت به مدیران این پروژه بخش‌هایی از تالاب هورالعظیم آگیری شد. اما خشک بودن زمین‌های این تالاب طی سال‌ها موجب شده نمک فراوانی سطح زمین را فراگرفته و زمین را غیرقابل کشت می‌کند و با وزش کوچک‌ترین باد این نمک‌ها در هوا

پراکنده می‌شود که مشکلات بسیاری را برای سلامت انسان ایجاد می‌کند.

*جذب اعتبارات از سوی استانداری خوزستان برای حل مشکلات زیست‌محیطی

کاشفی پور اظهار کرد: خوشبختانه در دو سال گذشته استانداری خوزستان اعتبارات خوبی را برای حل مشکلات زیست‌محیطی خوزستان جذب کرده است که امیدواریم شرایطی ایجاد شود تا بتوانیم مانند بسیاری از کشورهای دیگر در کنار کارهای صنعتی و رونق کارخانه‌ها از محیط‌زیستمان نیز با حضور دستگاه‌های نظارتی حفاظت کنیم.

وی در پایان با اشاره به اینکه فعالیت‌های محیطی خصوصاً در حوزه ریزگردها و در بخش کشاورزی در بازه زمانی کوتاه مدت قابل‌اجرا نیست، تاکید کرد: اگر مشارکت مردمی در این بخش فعال شود بسیار مؤثرتر خواهد بود. امیدواریم در بخش زیست‌محیطی توجه بیشتری به استان خوزستان شود زیرا ظرفیت‌های فراوانی در این استان وجود دارد که هر کدام می‌توانند در روند توسعه استان و کشور مؤثر باشد.

برگزاری سمینار «نقش زهکشی در چشم‌انداز تاریخی و چالش‌های پیش‌رو» در دانشگاه

سمینار نقش زهکشی در چشم‌انداز تاریخی و چالش‌های پیش‌رو با همکاری مرکز منطقه‌ای برنامه تحقیقات آبیاری و زهکشی و دانشگاه شهید چمران اهواز، در این دانشگاه برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، در این همایش استاد توسعه آب و زمین مؤسسه آموزش علوم آبی وابسته به یونسکو در هلند درباره کیفیت بد زهکشی آب در خوزستان و ارتباط آن با مزارع نیشکر، گفت: فکر می‌کنم لازم نباشد که الگوی کشت تغییر کند؛ به نظرم باید بیشتر به مصرف کود و سم توجه کرد، زیرا به‌طور مثال درباره باغ سیب وقتی دما پایین می‌آید، پذیرش کود و سم در گیاه کمتر است و زارع نباید در پاییز از کود و سم استفاده کند، چراکه به زه‌آب می‌رود.

پروفسور بارت شولتز (Bart Schultz) با بیان اینکه قدمت استفاده از زهکش به تاریخ سومری‌ها در حدود پنج هزار سال پیش در مرز پوتامیا برمی‌گردد، به بیان تعریف زهکشی پرداخت و اظهار کرد: زهکشی به معنای حذف حجمی از آب‌های سطحی یا زیرزمینی از یک ناحیه است که می‌تواند به‌طور طبیعی یا از طریق کانال‌های زیرسطحی یا سطحی مصنوعی انجام شود.

وی زهکشی از نواحی پایین‌دست، شور شدن در نواحی زهکشی، کیفیت آب زهکشی، بازیابی یا انباشت آب زهکشی، زهکشی نواحی شهری یا صنعتی و اثرات زیست‌محیطی زهکشی را از مسائل و چالش‌های عمده این حوزه دانست و به بیان نقش شاخص توسعه انسانی و رشد جمعیت بر مدیریت منابع آب در سطح دنیا پرداخت و گفت: از این نظر همه کشورهای آفریقا، پنج کشور آسیایی، یک کشور در آمریکای مرکزی و یک کشور در اقیانوسیه دارای شاخص پایین توسعه انسانی هستند.

این استاد دانشگاه دلف هلند افزود: همچنین همه کشورهای اروپای غربی به‌علاوه روسیه، اغلب کشورهای آمریکای جنوبی و مرکزی و در آسیا کشورهای چین، هند و اندونزی و بنگلادش و چندین کشور در آفریقا در رده شاخص متوسط و بالا قرار می‌گیرند. اغلب کشورهای اروپای غربی و مرکزی، آمریکای شمالی، چندین کشور در آمریکای جنوبی و مرکزی، همچنین برخی کشورها در آسیا و کشورهای بزرگ‌تر در اقیانوسیه از این نظر دارای شاخص بسیار بالا هستند؛ ایران نیز در رده متوسط تا بالا قرار می‌گیرد.

شولتز با بیان اینکه از سال ۱۹۹۰ جمعیت روستایی در ایران نسبت به جمعیت شهری رو به کاهش نهاده است و این روند همچنان تا سال ۲۰۵۰ پیش‌بینی می‌شود، گفت: در مناطق پست و ساحلی، جمعیت جهان در حال افزایش است و به نظر می‌رسد این رویه تغییر نمی‌کند. بهبود کشاورزی، افزایش قیمت محصولات، و توسعه امکانات و زیرساخت‌های آب نیز در سطح جهان رو به گسترش است.

وی خاطرنشان کرد: در حال حاضر ۸۰ تا ۹۰ درصد شهرسازی‌ها در دنیا، در مناطق پست و ساحلی اتفاق می‌افتند که مستعد سیلاب هستند. از این نظر تا سال ۱۹۵۰ شهرهای با بیش از پنج میلیون نفر جمعیت در دنیا، هشت شهر بودند که این رقم در

سال ۲۰۱۵ به ۴۰ شهر افزایش یافته است. از سوی دیگر این شهرها اغلب در نقاط ساحلی و بالادست سدها واقع شده‌اند که نشان می‌دهد تمام این افزایش شهرنشینی‌ها در نقاط کم ارتفاع رخ داده است.

این استاد توسعه آب و زمین مؤسسه آموزش علوم آبی وابسته به یونسکو در هلند تصریح کرد: برای شهرنشینی‌های جدید، انسان‌ها را مجبور می‌کنیم که به زمین‌های پست و کم ارتفاع بروند و این امر تأثیر بسیار مهمی بر مدیریت منابع آب دارد. سالانه کنفرانس‌های جهانی درباره تغییر آب‌وهوا و اقلیم برگزار و در زمینه تأثیر تغییرات آب‌وهوا بر منابع آبی، افزایش سطح آب دریا، بارندگی‌ها و سیلاب‌ها بسیار صحبت می‌شود.

شولتز ادامه داد: این در حالی است که سالانه سه میلی‌متر سطح آب دریا افزایش می‌یابد و در بدترین حالت پیش‌بینی درباره تغییر اقلیم و آب‌وهوا، این رقم به یک سانتی‌متر در سال می‌رسد. با وجود اینکه نشست زمین به‌طور میانگین یک سانتی‌متر در سال و در بعضی مناطق بسیار شدیدتر است و تا ۲۰ سانتی‌متر در سال می‌رسد. اما هیچ‌کس درباره نشست زمین صحبت نمی‌کند که یک مشکل جدی در سطح جهان و بسیار مهم‌تر از افزایش سطح آب دریا است.

وی بایان اینکه در بدترین حالت سطح آب دریا در هر صدسال یک متر بالا می‌آید، گفت: با این وجود، در همین بازه زمانی نشست زمین حداقل به اندازه پنج متر اتفاق می‌افتد. این در حالی است که شهرسازی در بیشتر مناطق ساحلی و دلتا در حال گسترش است. به عبارت دیگر، زمین در حال پایین‌تر رفتن است؛ بنابراین دیگر نمی‌توانیم از نیروی گرانش زمین برای سیستم‌های مدیریت آب استفاده کنیم و باید از پمپ استفاده کرد.

این عضو آکادمی بین‌المللی آب در نروژ با اشاره به اینکه ارتفاع خانه وی در هلند ۳٫۵ متر زیر سطح آب دریا است، گفت: به همین دلیل همواره پمپاژ باید روشن باشد، اگر نه خانه مرا هم آب می‌برد. دغدغه دیگر سطح ایمنی به معنای احتمال از بین رفتن یا شکست سیستم محافظت در برابر سیلاب است. به‌طور مثال، شهر داکا در بنگلادش با جمعیت ۱۰ میلیون نفر در پشت یک کانال آب واقع شده که احتمال شکست آن یک‌بار در ۵۰ سال است و اگر این اتفاق رخ دهد، جمعیت ۱۰ میلیون نفری داکا جایی برای فرار ندارند و یک مصیبت بزرگ اتفاق می‌افتد.

شولتز افزود: همه مهندس‌های بنگلادش نیز این مسئله را می‌دانند اما می‌گویند نمی‌توانیم کاری انجام دهیم. ولی در کشوری مانند چین، خیلی خوب از سیل‌هایی که اتفاق افتاد، تجربه کسب کرده‌اند و اکنون سطح ایمنی در شهرهای بزرگ چین، ۲۰۰ سال، شهرهای کوچک ۱۰۰ سال و مناطق روستایی ۲۰ سال است. در هلند هر ۱۰ هزار سال یک‌بار این اتفاق می‌تواند رخ دهد. زیرا می‌دانیم اگر در کشور ما یک کانال خراب شود، نیمی از جمعیت منقرض خواهد شد؛ به همین دلیل سطح ایمنی را بسیار بالا برده‌ایم.

وی خاطرنشان کرد: البته معتقدم دیر یا زود، همه کشورها مانند هلند نسبت به ایمنی تأسیسات خود اقدام خواهند کرد، اما وضعیت داکا با ۱۰ میلیون نفر جمعیت بدترین حالت است که در هر ۵۰ سال یک‌بار با شکست مواجه می‌شود. به‌طور متوسط سالانه ۲۴ هزار نفر در اثر سیلاب کشته می‌شوند. تعداد آوارگان ناشی از سیلاب ۲۰ میلیون نفر در سال است و ۳۰ میلیارد دلار سالانه خسارت در اثر سیلاب وارد می‌شود و دولت‌ها از جیب خود به خاطر این خسارت‌ها پول می‌دهند. این استاد توسعه آب و زمین مؤسسه آموزش علوم آبی وابسته به یونسکو در هلند، با مقایسه تغییر اقلیم و تأثیر فعالیت‌های انسانی در افزایش سطح دریا، تغییر سطح رودخانه‌ها و... گفت: اثر تغییر اقلیم بر مدیریت منابع آب ۱۰ تا ۴۵ درصد در یک قرن است، اما فعالیت‌های انسانی ۱۰۰ تا هزار درصد تأثیر بر مدیریت منابع آب تأثیر دارند. بنابراین باید نگران کارهای بشر باشیم.

شولتز بایان اینکه من نمی‌گویم که تغییر اقلیم وجود ندارد، گفت: آب‌وهوا در حال تغییر است اما تأثیر آن بسیار کمتر از اقداماتی است که بشر انجام می‌دهد، سال گذشته در پاریس، توافق‌نامه تغییرات آب‌وهوایی کره زمین با حضور بسیاری از کشورها به امضاء رسید. اما نتیجه‌چندانی نداشته است.

وی با اشاره به اهداف توسعه پایدار سازمان ملل متحد در حوزه مدیریت آب و کشاورزی، اظهار کرد: با هدایت پروفیسور نوروزی در کمیسیون بین‌المللی آبیاری و زهکشی (ICID) یک برنامه اقدام برای ایفای نقش در تحقق این اهداف، تدوین‌شده که مشتمل بر برنامه‌هایی جهت افزایش بهره‌وری در تولید محصولات کشاورزی، تأثیر تبادل اطلاعات دانش و فناوری، مؤثر کردن تحقیقات بین‌رشته‌ای، تأثیر توسعه ظرفیت و... است.

این استاد دانشگاه دلف هلند بایان اینکه این برنامه برای اولین بار در سال ۲۰۱۵ معرفی شد، گفت: در حال حاضر این برنامه در حال نهایی شدن است و امیدواریم بتوان برنامه نهایی را در کنگره مکزیکی تصویب و فعالیت‌ها را بر اساس آن ساماندهی کرد.

شولتز عنوان کرد: در حال حاضر تولید مواد غذایی در جهان آن قدر کافی است که مشکلی ایجاد نکند، اما چالش اصلی این است که می‌خواهیم طی ۲۵ تا ۳۰ سال، میزان تولید مواد غذایی در جهان را دو برابر کنیم. این مسئله مستلزم بهبود مدیریت آب به خصوص در کشورهایی با شاخص توسعه انسانی متوسط رو به پایین است که در این کشورها آبیاری و زهکشی، نقش بیشتری ایفاء می‌کند.

وی گفت: شهرنشینی و نشست زمین بسیار سریع‌تر از تغییر اقلیم در حال وقوع است و اثرگذاری آن نیز بیشتر است. از سوی دیگر، اقداماتی که در این زمینه انجام می‌شود اصلاً کافی نیستند. با رشد شهرنشینی در مناطق ساحلی، مدیریت سیلاب و حفاظت در برابر سیلاب باید تقویت شود. باید قبل از بحران، جلوی تلفات و خسارات را بگیریم، اما به نظر می‌رسد جوانان ما نمی‌توانند به‌موقع تصمیم لازم را اتخاذ و اجرایی کنند.

این استاد توسعه آب و زمین مؤسسه آموزش علوم آبی وابسته به یونسکو در هلند، همچنین در بخش دیگری از این سمینار، پاسخگوی سؤالات حاضران بود.

یکی از حضار سؤال خود را این‌گونه مطرح کرد که در دشت خوزستان، به‌عنوان یکی از زمین‌های پست با ارتفاع ۱۰ متر از سطح دریا حدود ۱۵ سال است که مشکل خشک‌سالی داریم، به‌طوری‌که در این منطقه طوفان‌هایی رخ می‌دهد و آرزو داریم که سیل ببینیم تا طوفان گردوغبار. تفسیر شما درباره این ۲ موضوع کاملاً متضاد در زمین‌های پست خوزستان که بیشتر با مشکل خشک‌سالی مواجه است تا سیلاب، چیست؟

شولتز گفت: به من اطلاع داده‌شده که در این منطقه سالانه ۲۰۰ تا ۳۰۰ میلی‌متر بارندگی رخ می‌دهد. اگر بگذاریم این چرخه به‌طور طبیعی جریان داشته باشد، مشکلی ایجاد نخواهد شد، زمانی مشکل ایجاد می‌شود که بخواهید برداشت و استفاده‌های دیگری داشته باشید؛ اگر بخواهید کشاورزی انجام دهید، نیاز به آبیاری دارید، و بدین طریق تعادل آب را برهم می‌زنید. زیرا وقتی آبیاری انجام می‌شود، به دنبال آن تبخیر آب به جو، انباشت نمک در ریشه گیاهان و درنهایت بالا آمدن سطح آب زیرزمینی اتفاق می‌افتد.

وی ادامه داد: در این حالت سطح آب زیرزمینی بسیار کم‌عمق خواهد بود؛ بنابراین برای حل این مشکل باید نسبت به میزان آبی که در آبیاری استفاده می‌کنید، حساس باشید. زیرا حتی اگر زهکشی‌تان عمیق نباشد، آب شور زیرزمینی را هم بالا می‌برد که

مشکل دو تا می‌شود. بنابراین باید در استفاده بهینه از منابع آب، دقت کنید. از سوی دیگر، تفاوت زیادی میان یک یا ۲ متر ارتفاع وجود دارد. پس باید بر اساس توپوگرافی منطقه، بهترین حالت تلفیقی را اجرا کنید. بدون زهکشی هم نمی‌توانید آبیاری داشته باشید. در غیر این صورت آب شور را بالا می‌آورید که مشکل ایجاد می‌کند.

این استاد دانشگاه دلف هلند خاطرنشان کرد: من موارد بسیار زیادی را دیده‌ام که پس از خشک‌سالی چندساله، باران شدید و سیل بزرگی اتفاق افتاده است. به‌طور مثال در استرالیا ۶ سال باران نبارید و بعد سیل تمام منطقه را فراگرفت. در کالیفرنیا و پاکستان نیز چنین اتفاقی رخ داده است. به‌طوری‌که در دلتای پاکستان پس از چندین سال خشک‌سالی در سال ۲۰۰۵ سیل بزرگی آمد و کل منطقه زیر آب رفت که موجب تغذیه خوب آب‌های زیرزمینی شد. خشک‌سالی مشکل ایجاد می‌کند، اما باید در بخش آبیاری و زهکشی، مشکل را مدیریت کنید.

شولتز همچنین در پاسخ به سؤال دیگری که آیا تغییر اقلیم و آب‌وهوای کره زمین یک نقطه‌ضعف یا قوت برای خوزستان محسوب می‌شود، توضیح داد: همیشه می‌گویند که تغییر اقلیم بد است، اما من نمی‌گویم که این قدر بد است. شما اکنون سالانه ۳۰۰ میلی‌متر بارندگی دارید. فرض کنید که این بارندگی به ۳۵ میلی‌متر برسد، تنها تفاوت آن این است که آبیاری کمتر می‌شود. به‌طور کلی تغییر اقلیم برای مناطق بیابانی و نیمه‌بیابانی، اگر سیستم مدیریت آبیاری داشته باشند، تأثیر منفی ندارد.

وی تصریح کرد: تغییر آب‌وهوای کره زمین لزوماً منفی نیست، اگر مدیریت و اقدامات لازم در خصوص آن انجام شود. ما از تغییر اقلیم در هلند بسیار ناراحت هستیم. به همین دلیل دایک‌ها و کانال‌های آب را هر پنج سال بازسازی می‌کنیم و با توجه به بالا آمدن سطح دریا، ۲۵ سانتی‌متر بالا می‌آوریم. باید تغییر اقلیم را بپذیریم و برآورد کنیم که چه تأثیری روی ما می‌گذارد و وقتی که می‌خواهیم سیستم آبیاری و زهکشی را مدرن کنیم، آن برآورد را در طراحی‌ها بیاوریم. پس از آن بهره‌برداری و نگهداری نیز با توجه به تغییر اقلیم، اصلاح کنیم. من نگران تغییر اقلیم نیستم، اگر مدیریت آب قوی داشته باشیم.

این استاد دانشگاه دلف هلند همچنین در پاسخ به این سؤال که یکی از بزرگ‌ترین مشکلات در سیستم‌های زهکشی استان خوزستان ورود آب از کانال‌های فرعی به اصلی است و در این شرایط سیستم گردش و زهکشی برعکس عمل می‌کند، گفت: در اینجا رودخانه‌ها جریان دارند و دامنه جزر و مد دریا سه متر است، من پرسیدم که آیا در دهانه کانال که آب وارد دریا می‌شود، سازه‌ای دارید، که گفتند خیر.

شولتز افزود: اگر در دهانه کانال، سازه‌ای احداث شود، و در زمان جزر دریاچه آن باز و در زمان مد، بسته باشد، سطح آب در کانال اصلی پایین خواهد ماند و دو متر زیر سطح دریا خواهد بود. و اگر نشست زمین هم نداشته باشید، تا سالیان متمادی می‌توانید با استفاده از همین دریاچه‌ها سطح آب را کنترل کنید. اما اگر در دهانه کانال اصلی، سازه‌ای نباشد، آب بر اساس جزر و مد، بالا و پایین می‌شود و به همین دلیل از کانال‌های سطح ۲ به کانال اصلی آب می‌ریزد. به نظر من از سوی دیگر هم آبیاری زیادی می‌شود و همه این آب اضافی باید زهکش شود و بیرون آید. بنابراین باید ببینید که حالت بهینه آبیاری به چه میزان است.

وی همچنین در پاسخ به این پرسش که با توجه به اینکه مناطق روستایی در اثر سیل از بین می‌روند و یک نمونه آن در کشور هلند است کدام راهکار در کشور شما کافی بوده است و چه کاری باید انجام شود که بتوان در آینده از وقوع سیل‌ها جلوگیری کرد، گفت: همواره افزایش سطح آب دریا را داشته‌ایم و این موضوع، پدیده جدیدی نیست. هلند یک تالاب ساحلی و وضعیت آن کاملاً استثنایی است.

این استاد دانشگاه دلف هلند، افزود: وقتی که زمین نشست می‌کند، سطح آب هم کم‌کم بالاتر می‌آید، نیاکان ما ابتدا، کوه‌های مصنوعی را برای جلوگیری از سیلاب احداث کردند. پس‌از آن دایک‌ها را ساختند که زهکشی از طریق نیروی گرانش و جاذبه انجام شود. پس‌از آنکه زمین آن‌چنان نشست کرد که دیگر نیروی جاذبه جواب نمی‌داد، در قرن ۱۵ آسیاب‌های بادی را احداث کردند و تا ۳۵۰ سال این آسیاب‌ها پمپاژ آب را انجام می‌دادند.

شولتز ادامه داد: پس‌از آن سیستم پمپاژ بخار ابداع شد و متوجه شدیم در زمستان که محصولی در زمین نیست، آب حالت ماندابی پیدا می‌کند و به همین دلیل با سیستم پمپاژ بخار توانستیم زهکشی را در زمستان هم مدیریت کنیم. در قرن ۱۹ به پمپاژ در زمستان رسیدیم. پس‌از آن پمپاژ برقی مورد استفاده قرار گرفت و بعد از جنگ جهانی اول که به خاطر شهرنشینی و صنعتی شدن جوامع، آلودگی‌های آب مطرح شد در سال ۱۹۷۰ قانونی برای آلودگی آب تصویب شد که می‌گوید، تمام فاضلاب‌ها باید قبل از تخلیه در آب‌های سطحی باید تصفیه شود.

وی ادامه داد: این راهکاری است که ما در پیش گرفته‌ایم، اما شما خودتان باید تصمیم بگیرید، زیرا تفاوت زیادی میان کشورها وجود دارد و نمی‌توان برای همه یک فرمول واحد اجرا کرد. شما می‌توانید اطلاعات را از دیگران جمع‌آوری کنید و بعد تصمیم‌گیری کنید. آنچه بسیار خوب است دستورالعمل چارچوب مسائل آب اروپا است. که در سایت اتحادیه اروپا وجود دارد.

این استاد توسعه آب و زمین مؤسسه آموزش علوم آبی وابسته به یونسکو در هلند، همچنین درباره این سؤال که در یک زمین با شوری بالا و نفوذ پایین که در عمق ۱۵ سانتی‌متری اشباع شده است، چگونه می‌توان زمین را برای فعالیت کشاورزی آماده کرد، گفت: البته باید اول پروفیل خاک را درآوریم. اما در هر صورت اگر آب داشته باشید، می‌توان مشکل را حل و زمین را احیا کرد. باید هرازچندگاه زمین را شخم بزنید اما حواستان باشد که ساختار را از بین نبرید و ابتدا در آزمایشگاه این کار را انجام داده و در صورت حصول نتیجه آن را در مزرعه پیاده کنید.

شولتز در این خصوص که آیا سطح آب محدودیتی برای رشد گیاه ایجاد نمی‌کند و موجب تخریب زهکش‌های روباز نمی‌شود، همچنین تجمع آب بارندگی در شهرها با توجه به پایین بودن بارندگی و فواصل زیاد بارش، باعث حالت ماندابی و بوی تعفن می‌شود آیا در کشور هلند نیز این‌گونه است، اظهار داشت: باید این را بگویم که شرایط هلند کاملاً با شرایط اینجا متفاوت است. در هلند در دوسوم مساحت کشور، آب را به بیرون پمپاژ می‌کنند، اما بارندگی بسیار شدید نداریم و نوسان سطح آب کمتر از ۵ سانتی‌متر است. همچنین سطح آب را کاملاً کنترل می‌کنیم.

شولتز ادامه داد: وقتی سطح آب در زهکش‌ها سطحی ثابت باشد، سطح آب زیرزمینی هم ثابت نگه‌داشته می‌شود و می‌توانیم این مسئله را مدیریت کنیم. اما به‌طور مثال در مزارع گل لاله، اگر درجایی خاک مناسب برای رشد گیاه نباشد، خاک را کاملاً عوض می‌کنند و خاک جدید می‌ریزند، زیرا صاحبان آن‌ها بسیار ثروتمند هستند. البته این کار برای مزارع غلات و گندم هم امکان‌پذیر است.

وی درباره اظهار یکی از حضار مبنی بر اینکه در خوزستان کیفیت بد زهکشی آب وجود دارد و برخی آن را به مزارع نیشکر مربوط می‌دانند و پیشنهاد تغییر الگوی کشت می‌دهند، گفت: فکر می‌کنم لازم نباشد که الگوی کشت تغییر کند. البته من متخصص کشاورزی و نیشکر نیستم، اما به نظر من باید بیشتر به مصرف کود و سم توجه کنید. زیرا به‌طور مثال درباره باغ سیب فهمیده‌ایم که وقتی دما پایین می‌آید، پذیرش کود و سم در گیاه کمتر است و زارع نباید در پاییز از کود و سم استفاده کند، چراکه به زه‌آب می‌رود.

شولتز خاطرنشان کرد: ما برای این مسئله یک قانون بسیار قوی محیط‌زیستی داریم، در خصوص نیشکر هم به نظرم راهکار استفاده بهینه از کود و سم است؛ زیرا کارخانه‌های نیشکر بسیاری در کشورهای مختلف دیده‌ام که در مدیریت آب بسیار خوب عمل کرده‌اند.

با حضور اعضای هیئت‌علمی و نماینده مردم استان در مجلس؛ نشست بررسی وضعیت آب در کشور برگزار شد

نشست اتاق فکر استان خوزستان با حضور دکتر غلامحسین خواجه رئیس دانشگاه شهید چمران اهواز، دکتر همایون یوسفی نماینده مردم اهواز، حمیدیه، باوی و کارون و اعضای هیئت‌علمی این دانشگاه با موضوع بررسی وضعیت آب در کشور و با اکران مستند «مادرکشی»، در این دانشگاه برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، در این نشست که امروز ۲۲ خردادماه در آمفی‌تئاتر دانشکده‌ی کشاورزی برگزار شد، در ابتدا مستند مادرکشی به کارگردانی کمیل سوهانی، محصولی از مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری با نگاهی آسیب‌شناسانه به وضعیت حکمرانی آب در ایران به نمایش درآمد.

پس از پایان نمایش این مستند دکتر مرتضی آفقه عضو هیئت‌علمی دانشگاه شهید چمران اهواز، با اشاره به توسعه‌نیافتگی کشور در برخی بخش‌ها، اظهار کرد: کشور در برخی از موارد مانند مسائل زیست‌محیطی با عدم توسعه‌یافتگی مواجه است.

وی افزود: یکی از مسائل مهم در حوزه محیط‌زیست مسئله مدیریت است که امروز به چالشی اساسی تبدیل شده است.

عضو هیئت‌علمی دانشگاه شهید چمران اهواز بیان کرد: در دوره‌ای تمامی نخبگان کشور را به سمت تحصیل در رشته‌های علوم تجربی و ریاضی سوق دادیم درحالی‌که اکنون جهان با تکیه بر رشته‌های انسانی و مدیریتی اداره می‌شود.

همچنین دکتر عبدالرضا نواح دیگر عضو هیئت‌علمی دانشگاه شهید چمران اهواز با اشاره به مستند مادرکشی، گفت: متأسفانه جامعه ما حساسیتی نسبت به مسائل محیط زیستی ندارد و نتیجه این مسئله را اکنون در بروز مشکلات کمبود آب، ریزگردها، خشک شدن تالاب‌ها و دریاچه‌ها و... شاهد هستیم.

وی افزود: مسائل زیست‌محیطی می‌تواند چهار پیامد مشکلات جمعیتی، مهاجرت، معضلات اجتماعی و فرهنگی را به دنبال داشته باشد که برای جلوگیری از تبدیل شدن این پیامدها به بحران باید چاره‌ای اندیشیده شود.

دکتر مهدی قمشی، عضو هیئت‌علمی دانشگاه شهید چمران اهواز نیز در ادامه این نشست بابیان اینکه سیاست‌گذاری‌های انجام‌شده در حوزه آب بر اساس کار کارشناسی نیست، گفت: بخش قابل‌توجهی از مدیریت آب‌های کشور داخلی است و اگر مشکلی در این زمینه وجود دارد ناشی از عدم مدیریت صحیح است.

وی افزود: متأسفانه تصمیم‌گیری‌های در این بخش عوامانه است این مسئله موجب شده تاکنون در زمینه ذخیره منابع آبی، مسائل زیست‌محیطی و... کار کارشناسی انجام نشود.

عضو هیئت‌علمی دانشگاه شهید چمران اهواز با اشاره به برخی از تصمیمات گذشته بیان کرد: در دوره‌ای مقرر شد به بیش از ۲۰۰ هزار حلقه چاه غیرمجاز مجوز داده شود درحالی‌که تعداد این چاه‌های غیرمجاز بیش از ذخایر آب‌های زیرزمینی است و اکنون حتی اگر ذخیره این آب‌ها به اتمام برسد دولت باید آب موردنیاز کشاورزان را تأمین کند.

قمشی با اشاره به وضعیت سد گتوند، افزود: زمانی که مسئولان این سد پذیرفتند که سد ساخته‌شده در مسیر گنبد‌های نمکی است، تصمیم گرفته شد این مشکل با ایجاد پتویی رسی حل شود که عملاً کاری بدون نتیجه بود و تنها منجر به هدر رفت منابع مالی کشور شد.

وی در خصوص وضعیت طرح‌های انتقال آب بین‌حوضه‌ای، اظهار کرد: از ابتدای اجرای پروژه‌های انتقال آب از سرشاخه‌های کارون هیچ‌گاه کار کارشناسی در این مسئله انجام نشد حال آنکه با وضعیت کمبود آب در کشور و خشک‌سالی‌های مکرر در استان خوزستان، آب مازادی برای انتقال در استان وجود ندارد.

در ادامه این نشست دکتر همایون یوسفی نماینده‌ی مردم اهواز، باوی، حمیدیه و کارون در مجلس شورای اسلامی بیان کرد: متأسفانه استفاده از علم و دانش در اخذ تصمیمات کلان مغفول مانده است.

وی افزود: بی‌شک مجمع نمایندگان استان خوزستان در ادامه کار از تجربیات تمامی اعضای هیئت‌علمی دانشگاه شهید چمران اهواز و سایر دانشگاه‌های استان در بخش‌های مختلف استفاده خواهد کرد تا به تعداد کمیسیون‌های مجلس کارگروه‌هایی در مجمع تشکیل شود.

گفتنی است در پایان این نشست اعضای هیئت‌علمی دانشگاه شهید چمران اهواز به بیان نظرات خود در خصوص وضعیت منابع آبی کشور و استان خوزستان پرداختند.

مطالبات دانشگاهیان شهید چمران از وزارت علوم:

تجدیدنظر در واگذاری پروژه‌های کلان، نگاه استراتژیک به دانشگاه، ایجاد ردیف‌های استخدامی و...

معاون پژوهش و فناوری دانشگاه شهید چمران اهواز با اشاره به پتانسیل‌های این دانشگاه در حوزه‌های نفت و آب و همچنین ریزگردها خواستار تجدیدنظر در واگذاری پروژه‌های کلان در این زمینه‌ها به دانشگاه‌ها بر اساس آمایش سرزمین و حمایت از تحقیقات و فعالیت‌های دانشگاه در این بخش‌ها ردیف بودجه برای مراکز تحقیقاتی شد.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، دکتر ابراهیم حاجی‌دولو در نشست شورای دانشگاه که

امروز ۲۲ اسفند با حضور وزیر علوم، تحقیقات و فناوری در سالن جلسات حوزه ریاست برگزار شد، با بیان این‌که سعی کردیم تمام مراکز تحقیقاتی دانشگاه تقاضامحور باشد و بودجه‌ای به وزارت تحمیل نکنند، اظهار کرد: در حوزه نفت سه مرکز تحقیقاتی فعال شامل مرکز زمین‌شناسی نفت، حفاری و گاز وجود دارد که تاکنون بیش از ۳۵ پروژه بزرگ با حوزه نفت در مرکز تحقیقات زمین‌شناسی دانشگاه انجام شده و از این تعداد ۱۱ پروژه مربوط به مخازن نفتی است.

وی با اشاره به این‌که دانشگاه شهید چمران اهواز تنها دانشگاه مجری دوره دکتری در رشته زمین‌شناسی نفت است، خاطرنشان کرد: این رشته یکی از اساسی‌ترین رشته‌های تخصصی در حوزه مطالعات ازدیاد برداشت است. همچنین پروژه‌های منحصر به فرد بسیاری توسط اساتید دانشگاه در این زمینه انجام شده و از نظر تجهیزات آزمایشگاهی نفت نیز دانشگاه دارای تجهیزات کمیابی است.

معاون پژوهش و فناوری دانشگاه شهید چمران اهواز با اشاره به وجود دو گروه پژوهشی در مرکز تحقیقات گاز این دانشگاه، تصریح کرد: در حال حاضر حدود ۹ پروژه تمام‌شده و ۱۷ پروژه تحصیلات تکمیلی در این مرکز وجود دارد؛ همچنین تنها نرم‌افزار حفاظت کاتودیک شبکه‌های گاز و نرم‌افزار محاسبه هدررفت گاز به‌صورت کلان‌پروژه در این مرکز طراحی و تولید شده و تنها آزمایشگاه تخصصی گاز کشور که یک آزمایشگاه بی‌سابقه و بومی است در این مرکز راه‌اندازی شده است.

حاجی‌دولو در خصوص پتانسیل‌های مرکز تحقیقات حفاری نیز گفت: در این مرکز ۱۸ پروژه مستقل و حدود ۵۰ پروژه دکتری و کارشناسی‌ارشد همچنین کلان‌پروژه شبیه‌سازی جریان در مخازن نفتی و در زمینه فناوری نیز ساخت تجهیزات و دستگاه‌های درون‌چاهی انجام شده است. آخرین پروژه این مرکز نیز طراحی و تولید دانش فنی پمپ‌های درون‌چاهی برای وزارت نفت است که دانشگاه شهید چمران تنها دانشگاهی است که در حوزه فناوری موفق به انعقاد این قرارداد شد.

وی با بیان این‌که ۹۵ درصد مخازن نفتی کشور در این منطقه واقع شده است، اظهار کرد: این در حالی است که پروژه‌های ازدیاد برداشت به دانشگاه‌های منطقه واگذار نشده است. تعریف پروژه‌های کلان یکی از آرزوهای دانشگاه‌ها بوده که استادان بتوانند

برنامه‌های پژوهشی و پروژه‌های تحصیلات تکمیلی خود را حول آن تعریف کنند اما متأسفانه واگذاری این پروژه‌ها بر اساس آمایش سرزمین دیده نشده است.

معاون پژوهش و فناوری دانشگاه شهید چمران اهواز افزود: تنها ۱۰ درصد از این پروژه‌ها به دانشگاه‌های سطح استان واگذار شده که لازم است با توجه به ظرفیت‌های عظیم دانشگاه شهید چمران در حوزه زمین‌شناسی نفت در این زمینه تجدید نظر شود.

حاجی‌دولو همچنین با اشاره به این که دو سوم آبهای سطح کشور در حوزه‌آبریز جلگه خوزستان واقع است، گفت: با توجه به این موضوع دانشگاه شهید چمران، دانشکده‌ی علوم آب را طراحی کرده که یک دانشکده منحصر به فرد است و با داشتن اساتید نمونه و مجرب پروژه‌های متعددی را با سازمان آب و برق منعقد و اجرا کرده است.

وی با ابراز امیدواری از این که در پروژه‌های وزارت نیرو سهم دانشگاه شهید چمران اهواز دیده شود، یادآور شد: با آن که پروژه علاج‌یابی سد گتوند در حوزه‌آبریز خوزستان واقع و قرار بر این بود که دانشگاه شهید چمران مجری این پروژه باشد اما در نهایت به دانشگاه تهران واگذار و باعث رنجش زیاد استادان دانشگاه شد که این موضوع با آمایش سرزمین نیز در منافات است.

معاون پژوهش و فناوری دانشگاه شهید چمران اهواز در موضوع ریزگردها نیز با اشاره به این که قسمت اعظم و حدود ۸۰ درصد شدت آماري ریزگردها در منطقه خوزستان وجود دارد، تصریح کرد: حدود سه، چهار سال پیش با وزارتخانه این موضوع مطرح و کنسرسیومی متشکل از ۱۰ دانشگاه کشور در این حوزه تشکیل شد و قرار بود که این مسئله به صورت طرح کلان ملی اجرا شود اما بعدها مسکوت ماند و اکنون دانشگاه از این نظر تحت فشار است.

حاجی‌دولو افزود: اگرچه دانشگاه با بودجه داخلی خود به صورت دو، سه برابری تحقیقات ریزگردها را حمایت می‌کند اما این کافی نیست و باید برنامه‌ریزی بیشتری انجام شود. سازمان حفاظت از محیط‌زیست از تحقیقات ریزگردها حمایت نمی‌کند و معتقد است که تحقیقات وظیفه این سازمان نیست بلکه محیط‌زیست، نظارت، پایش و کنترل این پدیده را بر عهده دارد.

وی با بیان این که ۱۱ مرکز تحقیقاتی دانشگاه شهید چمران فاقد ردیف بودجه هستند، خواستار تعریف حداقل یک طرح کلان ملی برای این مراکز یا تخصیص ردیف بودجه به آن‌ها شد که بتوان فعالیت‌های علمی استادان در این مراکز را حمایت کرد و گفت: تقریباً با دست خالی اولین کنفرانس بین‌المللی ریزگردها را برگزار کردیم که انتظار داریم وزارتخانه در این خصوص از دانشگاه حمایت کند.

معاون پژوهش و فناوری دانشگاه شهید چمران اهواز با اشاره به لزوم فعال‌سازی پژوهشی تصریح کرد: در حال حاضر بسیاری از دستگاه‌های اجرایی فاقد شورای تحقیقات هستند و یا اگر شورای تحقیقات داشته باشند نیز عضویت استادان دانشگاه در این شوراها الزامی نیست. پیشنهادمان این است که اگر از مرکز یا سازمان برنامه و بودجه یک تأکید یا الزام در این خصوص ایجاد شود، می‌تواند به فعال‌سازی تحقیقاتی کمک کند.

حاجی‌دولو همچنین در خصوص وضعیت دوره‌های دکتری پژوهش‌محور و کاربردی تصریح کرد: آئین‌نامه فعلی هیچ جاذبه‌ای برای صنایع و سازمان‌ها ندارد. در این زمینه با توجه به صنعتی‌بودن استان خوزستان و وجود کارشناسان بسیار توانمند و مجرب در حوزه‌های صنعتی خواستار تغییر این آئین‌نامه هستیم به نحوی که منجر به ایجاد یک جاذبه برای سازمان و شرکت‌ها شود و دانشگاه نیز بتواند در پروژه‌های مطالعاتی و امکان‌سنجی همکاری داشته باشند.

همچنین در این مراسم، دکتر محمود کاشفی پور معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز، با اشاره به روی کار آمدن دولت تدبیر و امید و وزارت دکتر فرجی دانا اظهار کرد: در این وزارت اولین موضوعی که مطرح شد کیفیت کار و جایگزین کردن کیفیت به جای کمیت بود؛ روی این اصل دانشگاه چمران حداکثر توانش را به ویژه در بخش تحصیلات تکمیلی به کار برد تا پذیرش بی رویه در بسیاری از رشته‌های کارشناسی ارشد و دکتری را کاهش دهد.

وی افزود: حتی پذیرش دانشجویان دکتری در سال ۹۴ - ۹۵ یک سوم سال ۹۲ بوده است اما نمی‌توانیم از گسترش رشته‌ها بر اساس نیاز منطقه جلوگیری کنیم. در خصوص تحصیلات تکمیلی متأسفانه کارشناسان در بخش کارشناسی وزارتخانه سسخت‌گیری بسیاری دارند و گاهی آن رشته حتی به بخش اظهار نظر مدیریتی نیز نمی‌رسد.

معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز با بیان این که استان خوزستان مشکلات زیادی دارد، گفت: ما رشته‌ی کارشناسی ارشد حفاری و بهره‌برداری مخازن نفتی در این دانشگاه نداریم در حالی که یک مرکز تحقیقاتی حفاری با امکانات زیاد در این بخش در این دانشگاه وجود دارد.

کاشفی پور ادامه داد: ممکن است در یک گرایش مشکل داشته باشیم ولی این اشکال تا آن حد نیست که در بخش کارشناسی وزارتخانه حذف شود. درخواست من از وزارتخانه این است که نگاهی بر این بخش به ویژه در خصوص تحصیلات تکمیلی داشته باشد.

وی با اشاره به دیگر مشکلات دانشگاه گفت: جذب هیئت علمی از دیگر مشکلات موجود است؛ شرایط استان به گونه‌ای است که به قدر کافی باعث فرار مغزها می‌شود و جذب نیروی انسانی را با مشکل مواجه کرده است.

معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز خاطرنشان کرد: علی‌رغم این که در سال ۹۴ وزارتخانه همکاری نسبتاً خوبی داشته است اما در هیئت اجرایی جذب یکی از مشکلات موجود این بود که ردیف برای استخدام هنوز تعریف نشده است؛ در این خصوص باید روند جذب تسریع و واگذاری ردیف‌های استخدامی نیز باید بازنگری شود. امیدواریم وزارتخانه با توجه به شرایط خاص و مشکلات این استان به این موضوع توجه ویژه‌ای کند.

همچنین در این مراسم دکتر مهدی قمشی عضو کمیسیون دائمی هیئت امنای دانشگاه شهید چمران اهواز خواستار روشن‌تر شدن جایگاه دانشگاه شهید چمران و نقش آن در منطقه جنوب غرب کشور از نظر وزارت علوم شد.

وی با بیان این که دانشگاه شهید چمران از گذشته دارای مأموریت‌هایی بوده است اما اکنون از آن وضعیت خارج شده و جایگاه مطلوبی ندارد، گفت: متأسفانه از نظر جذب هیئت علمی مطلوب و دارای رده خوب در همه رشته‌ها با مشکل مواجه هستیم و حتی فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌های منطقه نیز به خاطر دافعه‌های آن چندان تمایل به جذب ندارند.

عضو کمیسیون دائمی هیئت امنای دانشگاه شهید چمران اهواز تصریح کرد: در هر صورت دانشگاه شهید چمران متحمل هزینه‌های مازادی شده است که این هزینه‌ها تا حدودی دست دانشگاه را بسته و مانع از آن شده است که بتواند جاذبه‌ای برای منطقه ایجاد کند به همین دلیل انتظار از وزارت این است که نقش دانشگاه را در منطقه جنوب غرب پررنگ‌تر و روشن کنیم که بتواند جایگاه خود را آن گونه که شایسته آن است پیدا کند و در حوزه بین‌الملل و انجام کارهای پژوهشی مشترک با کشورهای منطقه نیز نقش خوبی داشته باشد.

قمشی با اشاره به توانمندی‌های دانشگاه تصریح کرد: دانشگاه شهید چمران هم محوریت در زمینه تحقیقات آب را دارد و هم قطب علمی آب و دارای اساتید توانمند در این حوزه است اما متأسفانه پروژه‌هایی که تعریف می‌شود، به دانشگاه‌های دیگر واگذار می‌شود. بنابراین انتظار می‌رود که فعالیت‌های دانشگاه در این حوزه حمایت و تقویت شود که از پرتو آن دانشگاه نیز جان بگیرد و مسائل بودجه‌ای و تنگناهای دانشگاه تا حدودی رفع شود.

وی همچنین با بیان این که در دوره جدید فضای جدید در حوزه مسائل اجتماعی، فرهنگی و سیاسی ایجاد و دانشگاه‌ها از حالت تک‌قطبی خارج شده‌اند، اظهار کرد: علی‌رغم فشارهای ارگان‌های بیرون توفیقاتی خوبی حاصل و سلاقی مختلف در دانشگاه نظم و نسق گرفته‌اند. اما به هر صورت جنجال‌آفرینی‌ها هنوز ادامه دارد که انتظار می‌رود با تصویب مواد روشن در جهت تقویت هیئت نظارت از فعالیت تشکل‌ها حمایت و تغییری در ساختار فرهنگی سیاسی دانشگاه‌ها ایجاد شود که از فشار دستگاه‌های بیرونی غیردانشگاهی نیز جلوگیری شود.

همچنین در این مراسم دکتر یدالله مهرعلی‌زاده عضو هیئت‌علمی دانشگاه شهید چمران اهواز با اشاره به شعار دکتر فرهادی مبنی بر ایجاد یک نگاه استراتژیک در توسعه آموزش عالی، اظهار کرد: حجم عظیمی از سرمایه‌گذاری‌های کشور در خوزستان است و ۷۵ درصد از درآمدهای کشور از خوزستان استحصال می‌شود اما از سوی دیگر فشار شدیدی از کشورهای همسایه به استان وارد می‌شود که نیاز است پایه‌های امنیت را در خوزستان تقویت کرد.

وی با انتقاد از سه طرح در برنامه توسعه ششم افزود: یک طرح سند آمایش آموزش عالی کشور است که هفته گذشته در شورای عالی انقلاب فرهنگی مصوب شد و در این طرح بسیاری از مسائل استان خوزستان دیده نشده است. دوم موضوع رتبه‌بندی دانشگاه‌ها و سوم تعیین ۱۰ دانشگاه برتر کشور صرفاً با نگاه علمی است. که گویا قرار است به گونه‌ای معیارها مشخص شود که به‌طور عمده دانشگاه‌های تهران در این فهرست قرار گیرند در حالی که در برنامه‌ریزی آموزش عالی باید نگاه سیاسی هم لحاظ شود زیرا صرفاً شاخص‌های آکادمیک نیست که یک دانشگاه را دانشگاه می‌کند.

عضو هیئت‌علمی دانشگاه شهید چمران اهواز با بیان این که این نوع رتبه‌بندی دانشگاه‌هایی مانند دانشگاه شهید چمران را از بین می‌برد و تضعیف می‌کند، خواستار بازنگری در این سیستم با توجه به موقعیت سیاسی و امنیتی خوزستان شد و گفت: بر این اساس دانشگاه شهید چمران باید با توجه به جایگاه استراتژیک آن در منطقه در فهرست ۱۰ دانشگاه برتر قرار می‌گرفت اما با توجه به آن که در وزارت افرادی که این رتبه‌بندی را انجام داده‌اند، آن نگاه استراتژیک را ندارند از بار سیاسی امنیتی که دانشگاه شهید چمران اهواز به‌دوش می‌کشد غفلت کرده‌اند. در حالی که اگر این موضوع مورد توجه قرار گیرد، بسیاری از مشکلات دانشگاه نیز تحت آن نگاه استراتژیک رفع می‌شود.

همچنین در این نشست دکتر حمیدرضا غفوری رئیس دانشکده‌ی مهندسی دانشگاه شهید چمران اهواز با اشاره به مسئولیت خود در کمیته جذب اعضای هیئت‌علمی اظهار کرد: دانشگاه از نظر توانمندی‌ها و ساختار موجود خود می‌تواند به راحتی جزو دانشگاه‌های توسعه‌یافته کشور به‌شمار آید اما در عین حال بعضی مشکلات آن در حوزه نیروی انسانی دانشگاه را با برخی دانشگاه‌های نوپیا معادل می‌کند.

وی با بیان این که دانشگاه همواره از نظر جذب هیئت‌علمی با مشکل مواجه بوده است گفت: این مشکل عمدتاً ناظر به فرایند جذب بوده و اگرچه در دوره جدید سعی شد این فرایند تسریع و تسهیل شود اما معضل جدیدی به‌وجود آمده که مسئله ردیف‌های استخدامی است.

رئیس دانشکده‌ی مهندسی دانشگاه شهید چمران اهواز افزود: مشکل دیگری که وجود دارد موضوع بورسیه‌ها است. دانشگاه شهید چمران بسیاری از اعضای هیئت‌علمی خود را از طریق بورسیه‌ها جذب و نیروی انسانی مورد نیاز را تأمین کرده است اما متأسفانه سال گذشته این ظرفیت برای دانشگاه صفر شد و از این بابت ضربه شدیدی به دانشگاه وارد آمد که در رشته‌های فنی و مهندسی این مسئله حادث‌تر است و در ۵ سال گذشته حتی یک نفر متقاضی دکتری برای رشته‌های کامپیوتر یا معماری نداشته‌ایم و جذب تنها از طریق بورسیه انجام شده است.

غفوری با بیان این‌که سعی شد در رشته‌هایی که کمبود نیرو وجود داشت این مشکل با جذب مربی رفع و سپس امکان ادامه تحصیل در دوره‌های دکتری فراهم شود، خاطرنشان کرد: متأسفانه اخیراً نیز با سخت‌گیری‌هایی که در هیئت امنا می‌شود، این امکان هم سلب شده است که امیدوارم مسئله جذب نیروی انسانی دانشگاه که بار اعتباری برزرگی نیز به دانشگاه یا وزارت تحمیل نمی‌کند، مورد رسیدگی فوری قرار گیرد و تصمیم عاجل برای آن گرفته شود.

همچنین در این مراسم دکتر امیدعلی شهنی کرمزاده عضو هیئت‌امنا و رئیس دانشکده‌ی ریاضی و علوم کامپیوتر دانشگاه شهید چمران اهواز با بیان این‌که استاد در مملکت ما جایگاهی ندارد، گفت: دانشجو و استاد هیچ ارزش معنوی در جامعه ندارد در حالی‌که پیش از انقلاب سخن یک معلم از اهمیت بالایی برخوردار بود اما اکنون تمام استادان هم یک موضوع را مطرح کنند هیچ‌کس اهمیتی نمی‌دهد که معنی آن این است که استاد جایگاه خود را در جامعه از دست داده است.

وی با بیان این‌که بخش زیادی از این مسئله تقصیر استاد و بخشی هم ناشی از سیاست‌های آموزش عالی است، تصریح کرد: انتظار می‌رفت وزارت علوم برای آموزش عالی تصمیمات آکادمیک اتخاذ کند نه آن‌که صرفاً به ابلاغ بخشنامه‌هایی بسنده کند که تنها نشان می‌دهد که دانشگاه‌ها بالغ نیستند و باید برای آن‌ها تصمیم گرفت.

این چهره ماندگار ریاضی کشور با طرح این سؤال که چرا وزارتخانه برای دانشگاه تعیین تکلیف می‌کند، گفت: وقتی وزارت آئین‌نامه‌ای را ابلاغ می‌کند که به‌طور مثال در یک مقاله اسم چه کسی باید نوشته شود و یا ترتیب اسامی چگونه باشد چنین مواردی باعث می‌شود که جامعه، استاد و دانشگاه را به سخره بگیرد.

کرمزاده با بیان این‌که دانشگاه باید به جایگاه واقعی خود برگردد و استاد شأن واقعی خود را در جامعه پیدا کند، تصریح کرد: این میزان اصرار به پژوهش و مقاله تنها فساد و تقلب به بار آورده است. این معیارها در هیچ جای دنیا ارزشی ندارد و باید به محتوای مقاله اهمیت داد و تخصص را به متخصصان واگذار کرد؛ نمی‌شود با یک آئین‌نامه برای همه رشته‌ها و دانشگاه‌ها نسخه پیچید.

در گفت‌وگو با دکتر آینه‌بند بررسی شد؛

نظام کشاورزی خوزستان؛ متاثر از خشک‌سالی، شلتوک‌کاری یا مدیریت نادرست منابع آبی

تغییرات اقلیمی، کاهش بارش‌ها و خشک‌سالی؛ آنچه امسال از آن‌ها به‌عنوان عوامل اصلی کمبود آب در حوزه‌ی کشاورزی استان خوزستان نام‌برده می‌شود. در دو دهه‌ی گذشته بروز خشک‌سالی‌های پی‌درپی بر اثر کاهش بارندگی‌ها صنعت کشاورزی و اقتصاد و زیست‌طبقه‌ی کشاورزان را خوزستان به‌شدت متأثر کرده است. پس از سیل سال ۱۳۹۸ بسیاری از مسئولان استانی و کشوری بر این باور بودند که با افزایش سطح آب ذخیره‌شده در سدها، این استان شاید برای مدتی با مشکلات پیشین در حوزه‌های آبی مواجه نخواهد شد؛ اما ترسالی آن دوره نیز نتوانست به حل مشکل کاهش آورد رودخانه‌های این استان کمک کند.

خشک‌سالی، افزایش کشت شلتوک یا عدم مدیریت صحیح منابع آبی؛ امسال کدام‌یک از این موارد عامل اصلی کمبود آب در استان خوزستان بوده است. برای پاسخ به این پرسش گفت‌وگویی کردیم با دکتر امیر آینه‌بند، استاد گروه مهندسی تولید و ژنتیک گیاهی دانشکده‌ی کشاورزی دانشگاه شهید چمران اهواز که در ادامه می‌خوانید.

*گفت‌وگو را با این پرسش آغاز کنیم که از عوامل بسیاری به‌عنوان دلیل کاهش و کمبود آب حوزه‌های کشاورزی در استان خوزستان نام برده می‌شود. به نظر شما خشک‌سالی یا عدم مدیریت صحیح منابع آبی، کدام‌یک تأثیر بیشتری دارد؟

- ابتدا باید به این موضوع اشاره کنم که مسئله خشک‌سالی یا سیل در خوزستان موضوعی جدید یا عجیب نیست؛ بررسی وضعیت اقلیمی استان در ۵۰ تا ۶۰ سال گذشته نشان می‌دهد در برخی سال‌ها هم با سیل و هم با خشک‌سالی مواجه شده‌ایم؛ اما در حال حاضر، مسئله‌ی اصلی شدت این رخدادها است. خشک‌سالی با شدت کنونی در استان خوزستان از سال ۱۳۸۶ آغاز شده است. بر اساس آمار ابتدای دهه‌ی ۸۰ میزان بارش‌ها در کشور ۸۶ میلیارد مترمکعب بود که این میزان سال ۱۳۹۹ به ۴۵ میلیارد مترمکعب رسیده است؛ یعنی میانگین بارش از ۲۵۰ میلی‌متر به ۲۰۵ میلی‌متر رسیده که آمار خوبی نیست؛ از دید اکولوژی این مسئله دو دلیل اصلی دارد. دلیل نخست پدیده‌ی تغییر اقلیم است که بیشتر موضوعی جهانی است و دلیل دوم در ارتباط با فعالیت‌های انسانی است که بیشتر با عوامل داخل کشور مرتبط بوده و به تعبیر دیگر با عدم مدیریت صحیح منابع آبی در ارتباط است که هر دو نیز از ارکان اساسی در حوزه‌ی صنعت کشاورزی هستند.

*آیا مدیریت عرضه و توزیع آب با مدیریت منابع آب متفاوت است؟

- بله. آنچه اکنون در حوزه‌ی منابع آبی انجام می‌شود، بیشتر مدیریت عرضه و توزیع آب است که با مدیریت منابع آبی تفاوت دارد؛ یعنی هر جا خواستند آب‌رسانی را انجام می‌دهند و هر جا هم نخواستند این کار صورت نمی‌گیرد. برای مثال در کشور هندوستان برای تبخیر کمتر آب بر روی کانال‌هایی که از آن سد خارج می‌شد سرپوش گذاشته و پنل‌های خورشیدی نصب

کرده‌اند که هم تبخیر را کاهش می‌دهد هم و برق روستاهای اطراف سد از این محل تأمین می‌شود. ساخت سدهای بالادستی، کشاورزی غیراصولی و غیرعلمی، افزایش و پراکنش جمعیت و نیازهای آبی، سیاست‌های خودکفایی در بخش کشاورزی، انتقال آب از سرچشمه‌ها به سایر استان‌ها، ساخت صنایع آب‌بر و... همگی مسائلی هستند که در تشدید مشکل پیش آمده در خوزستان تأثیرگذار بوده است. شاید بتوان گفت برنامه‌ریزی نادرست دلیل اصلی تنش‌های آبی است؛ در مجموعه‌ی استانداری بخشی با نام مدیریت بحران فعال است در حالی که این مدیریت باید به مدیریت پیشگیری از بحران تبدیل شود؛ یعنی باید پیش از بروز مشکلات برای آن‌ها راه‌کار داشته باشیم؛ امروزه مدل‌های هواشناسی وضعیت آب‌وهوا و میزان بارش‌ها یا خشک‌سالی در سال‌های آینده را نشان می‌دهد، بنابراین می‌توان به گونه‌ای مدیریت کرد که برای سال‌های آینده برنامه‌ریزی دقیقی صورت گیرد.

*به موضوع سدسازی در خوزستان و بالادست استان اشاره کردید. برخی کارشناسان حوزه‌های آب و کشاورزی بر این باورند که برخی سدهای ساخته شده برای استان سودی نداشته است؛ نظر شما در این باره چیست؟

- استان خوزستان جزو مناطقی است که به دلیل منابع آبی، سدهای زیادی در آن ساخته شده است؛ در ۳۰ سال گذشته ۱۵ سد

بزرگ در این استان به بهره‌برداری رسیده که برخی برای استان مؤثر بوده‌اند، برخی غیرضروری و برخی نیز مانند سد گتوند به فاجعه تبدیل شده‌اند؛ سدها در زمان وقوع سیل یا خشک‌سالی، کنترل سیلاب، تغذیه‌ی آب‌های زیرزمینی، پرورش ماهی، تولید انرژی، رونق گردشگری مفید هستند، اما ساخت افسارگسیخته‌ی سد با نگاه سیاسی به جای نگاه علمی موجب می‌شود سدسازی کارایی خود را از دست بدهد.

*حدافل در دو دهه‌ی گذشته همواره شاهد نارضایتی کشاورزان استان از تخصیص آب بوده‌ایم که این مسئله امسال در حوزه‌ی سد کرخه نمود بیشتری داشته است، چه راهکارهایی برای کاهش این تنش‌ها وجود دارد؟

- ابتدا باید به این نکته اشاره کنم که در کشور ما سهم مصرف آب در بخش کشاورزی ۹۰ درصد است؛ اما مدیران این حوزه هیچ‌گاه جزو تصمیم‌گیرندگان این حوزه نبوده‌اند و تمامی تصمیمات در وزارت نیرو گرفته می‌شود؛ حتی مسئولان استانی و مدیران ارشد نیز تأثیری در این حوزه ندارند. نکته مهم درباره‌ی سد کرخه این است که حجم مفید این سد که امسال تأمین آب کشاورزی آن با مشکلات بسیاری مواجه شده است، سه تا چهار میلیارد متر مکعب است. آخرین اطلاعات نشان می‌دهد که ۷۰ درصد حجم این سد خالی است و حدود ۴۰۰ تا ۸۰۰ میلیون متر مکعب آب در این سد وجود دارد. در حالی که امسال در حوزه‌ی کرخه ۱۶ هزار هکتار زمین زیر کشت شلتوک رفته است و در چهارماه آینده نیاز آبی این اراضی ۶۰۰ میلیون مترمکعب است؛ یعنی آب مورد نیاز بخش کشاورزی این حوزه از آب موجود در سد بیشتر است و در این میان

باید آب آشامیدنی و صنایع نیز تامین شود.

در سیل سال ۱۳۹۸ به علت ورود آب زیاد به استان و پر شدن حجم سدها، استاندار وقت و مدیریت استان تصمیم گرفتند که آب مورد نیاز ۲۰۰ هزار هکتار شلتوک کاری در حوزهی کرخه را تأمین کنند. از سوی دیگر می‌دانیم که درآمد کشت برنج بیش از کشت گندم است، بنابراین کشاورزان نمی‌خواهد این درآمد را از دست بدهند. بنابراین تصمیم گرفته‌شده در آن دوره، امروز مشکل‌آفرین شده است؛ از سوی دیگر در پایین‌دست حوزهی کرخه، هورالعظیم وجود دارد که ۱۰۰ هزار هکتار آن در کشور ایران است که برای سیراب‌شدن آن باید یک میلیارد مترمکعب آب وارد هور شود و اکنون ۲۵۰ تا ۳۰۰ میلیون مترمکعب آن یعنی یک‌چهارم نیاز واقعی تالاب تأمین شده است؛ خشک شدن هور برای استخراج نفت نیز بر مشکلات افزود و بیکاری مردم، مشکلات زیست‌محیطی و ریزگردها را به دنبال داشته است؛ پس در حال حاضر مسئولان به این نتیجه رسیده‌اند که شلتوک کاری را متوقف کنند! در اکولوژی و کشاورزی پایدار موضوعی با عنوان حذف کشت وجود ندارد، بلکه باید راهکارهایی مانند کاهش سطح زیر کشت و یا کشت جایگزین ارائه شود. پس نمی‌توان یک نوع کشت را در منطقه‌ای ممنوع کرد؛ زیرا موجب نارضایتی مردم می‌شود و این سؤال پیش می‌آید که چرا در استان‌های مجاور که از سرچشمه آب می‌برند (مانند اصفهان) سطح زیر کشت شلتوک افزایش می‌یابد ولی در خوزستان به کشاورز می‌گویند شلتوک نکارد چون آب کم است.

***به اصلاح الگوی کشت اشاره کردید؛ این موضوع علمی در کشور ما تا چه میزان کاربرد دارد و لحاظ می‌شود؟**

- در حقیقت در کشورمان چیزی به‌عنوان الگوی کشت وجود ندارد؛ حتی وزارت جهاد کشاورزی هم تاکنون برنامه‌ای مدون به‌عنوان الگوی کشت ارائه نداده است. دلیل این مسئله نداشتن برنامه‌ریزی اصولی و نتیجه‌ی آن نیز توسعه‌ی نامتوازن یا توسعه‌ی ناپایدار است؛ یعنی ممکن است با تولید یک محصول خسارات جبران‌ناپذیری به محیط زیست وارد شود؛ بنابراین، الگوی کشت به معنای برنامه‌ریزی صحیح و علمی بر اساس اصول کشاورزی پایدار است و چون این اصول را نداریم کشاورزی ما به‌شدت آسیب‌دیده است. در گذشته تمدن‌ها بر اساس کشاورزی بنیان نهاده می‌شدند (کشاورزی محور) و حیات و یا نابودی آن‌ها بر مبنای الگوی کشت بوده است. هر تمدنی که می‌توانست از کشاورزی به خوبی استفاده کند و آب‌و‌خاک خود را حفظ کند آن تمدن حفظ می‌شد و در غیر این صورت آن تمدن از بین می‌رفت؛ برای داشتن الگوی کشت باید طراحی مناسب الگوی کشت، آمایش سرزمین و آمارهای دقیق برای تجزیه و تحلیل داشته باشیم.

***با توجه به کمبود منابع آبی کشور آیا می‌توان در خوزستان با برنامه‌ریزی نسبت به تغییر الگوی کشت اقدام کرد؟**

- هر منطقه‌ای به یک الگوی کشت نیاز دارد؛ کشاورزی در استان خوزستان با سایر مناطق کشور متفاوت است؛ بنابراین لازم است با تشکیل کارگروهی متشکل از حوزه‌ی کشاورزی، استانداری و دانشگاه برای این صنعت مهم برنامه‌ریزی کرد؛ مسئله‌ی دیگر در تغییر الگوی کشت انجام تدریجی آن است تا به لحاظ اقتصادی خسارتی به کشاورزان وارد نشود. همچنین صنایع جانبی هم در الگوی کشت و تغییر آن اهمیت بسیاری دارند. تغییر الگوی کشت باید با تغییر الگوی مصرف نیز همراه باشد تا بتوان ضایعات کشاورزی را کاهش داد؛ اما نکته مهم در بحث تغییر الگوی کشت این است که باید دیدگاه کشاورزی دانش‌بنیان نیز داشته باشیم. تا زمانی که میان وزارت جهاد کشاورزی، استانداری و دانشگاه فاصله وجود داشته باشد و تصمیم‌گیری‌ها نیز در مرکز انجام شود، نمی‌توان توقع داشت مشکلات این حوزه حل شود. در این میان آمایش سرزمین و شناسایی ظرفیت‌ها و توانمندی محیط و زمین کشاورزی اهمیت بسیاری دارد؛ در حال حاضر کشت در زمین‌های نامرغوب، متوسط و مرغوب به یک شکل انجام می‌شود و این جزو ضعف‌های حوزه‌ی کشاورزی استان خوزستان است.

*به عقیده برخی مسئولان کشت جایگزین برای شلتوک می‌تواند تا حدودی به حل مشکل کمبود آب در استان کمک کند؛ نظر شما در این باره چیست.

- آمارها نشان می‌دهد در سال‌های عادی، ورودی آب استان بین ۳۰ تا ۳۱ میلیارد مکعب بوده است که حداقل ۲۱ میلیارد مترمکعب آن در پشت سدها ذخیره می‌شود؛ اما در دو سال گذشته میزان ورودی آب به ۲۵ میلیارد مکعب رسیده است؛ از سوی دیگر خوزستان دارای یک میلیون و چهارصد هزار هکتار زمین کشاورزی است که این میزان آب ورودی به استان خوزستان برای مصارف کشاورزی کافی نیست. بر اساس متوسط کشوری برای هر هکتار کشت برنج به هفت هزار و ۸۰۰ مترمکعب آب نیاز است، این میزان در کشت گندم حدود چهار هزار مترمکعب در کشت ذرت شش هزار و ۵۰۰ مترمکعب و در کشت نیشکر حدود ۱۶۶۰۰ هزار مترمکعب در هر هکتار است.

در کشاورزی شاخصی به نام بهره‌وری فیزیکی آب وجود دارد که درصد کل تولیدات آبی به کل آب مصرفی را بررسی می‌کند؛ در کشت گندم متوسط بهره‌وری فیزیکی آب در کشور ۷۵ صدم و در خوزستان ۹۰ صدم است. در کشت برنج متوسط کشوری ۲۴ صدم و در استان ۱۳ صدم و در کشت ذرت نیز شاخص کشوری ۶۰ صدم و در استان ۶۱ صدم است. بنابراین در کشت گندم و جو فاصله‌ای با میانگین کشوری نداریم اما در کشت برنج به دلیل استفاده از ارقام محلی (برخلاف شمال کشور که ارقام اصلاح شده و پر محصول استفاده می‌کنند) و تبخیر آب بر اثر گرمای هوا، شاهد کاهش بهره‌وری فیزیکی آب هستیم، بنابراین با میانگین کشوری فاصله داریم.

* به‌عنوان سخن پایانی؛ آیا برای برون‌رفت از مشکل کم‌آبی در حوزه کشاورزی استان راهکاری وجود دارد؟

- بله؛ برای حل این مشکلات راهکارهای کوتاه‌مدت و بلندمدتی مانند استفاده از روش‌های زراعی مناسب و تکنولوژی بهره‌وری آب، استفاده از گیاهان و ارقام مناسب با تنش خشکی، محدود کردن کشت در تابستان و پرداخت پول کشت نکردن یا کاهش سطح زیر کشت یک گیاه به کشاورزان، استفاده از روش‌های آبیاری متناسب و بهره‌گیری از آب‌های لب‌شور و زه‌کش‌ها، پیش‌گیری از تلفات آب و افزایش راندمان انتقال آب از سد تا مزرعه، کشت محصولات تابستانه در تاریخ‌های جدید (اوایل بهار) برای کاهش مصرف آب، کاهش ضایعات محصولات کشاورزی، توجه به کشت‌های گلخانه‌ای، انجام تحقیقات علمی و اصولی درباره‌ی تنش‌های محیطی و توجه به اصول کشاورزی پایدار وجود دارد که می‌تواند در حل مشکل کمبود آب مؤثر باشد.

عضو هیات علمی دانشگاه شهید چمران اهواز؛

خسارت سالانه فرسایش خاک در ایران بالغ بر ۵۰ میلیارد دلار است

عضو هیات علمی دانشگاه شهید چمران اهواز، گفت: برآوردهای وزارت کشاورزی آمریکا نشان می‌دهد به ازای هر تن فرسایش خاک، حدود ۲۸ دلار خسارت در ابعاد مختلف به آن کشور وارد می‌شود که بر این اساس، خسارت سالانه فرسایش خاک در ایران (حدود دو میلیارد تن) بالغ بر ۵۰ میلیارد دلار می‌باشد که متأسفانه این مساله به‌شدت مورد غفلت قرار گرفته است.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، دکتر احمد

لندی در سمینار "منابع خاک ایران؛ فرصت‌ها و تهدیدات" که در سالن آمفی تئاتر دانشکده کشاورزی این دانشگاه برگزار شد، اظهار کرد: امنیت غذایی، اثر امنیت غذایی بر امنیت ملی و اثر امنیت غذایی بر استقلال کشور از اهمیت بسیاری برخوردار است زیرا بیش از ۹۵ درصد مواد غذایی ما از خاک تهیه می‌گردد.

وی افزود: رمزی کلارک وزیر سابق دادگستری آمریکا می‌گوید، یکی از سیاست‌های ثابت ما وابسته کردن کشورهای دیگر از نظر غذایی به خودمان بوده؛ اولین بار این کار را در مورد ایران که بیش از ۲۰۰۰ سال غذای مردم خود را تامین می‌کرد انجام دادیم و این اقدام به قدری موفقیت آمیز بود که بعداً در مورد ۲۲ کشور عربی نیز آن را به اجرا درآوردیم.

عضو هیات علمی دانشگاه شهید چمران اهواز، ادامه داد: بر اساس آمار سال ۹۱ سهم سرانه هر ایرانی از کل اراضی کشاورزی کمتر از ۲/۰ هکتار است که با سرعت زیاد در حال کاهش است. براساس اعلام سازمان غذا و کشاورزی (FAO) حد بحرانی سهم سرانه اراضی کشاورزی حدود ۱۴/۰ هکتار می‌باشد؛ بسیاری از تمدن‌ها در اثر تخریب اراضی از بین رفته‌اند از جمله سومریان که ۳۰۰۰ سال قبل از میلاد مسیح به علت آبیاری زیاد و کشت بی رویه به زوال رفته‌اند.

لندی با اشاره به سیمای کشاورزی استان خوزستان، عنوان کرد: مساحت اراضی مستعد استان در حدود ۲/۳ میلیون هکتار تقریباً ۳۴ درصد مساحت کل استان است، همچنین جمعیت روستایی استان ۱/۴۲ میلیون نفر برابر با ۳۳ درصد کل استان و تعداد بهره برداران بخش کشاورزی ۱۹۰۰۰۰ نفر است.

وی اضافه کرد: تعداد ارقام محصولات کشاورزی زراعی و باغی ۶۵ رقم، مساحت اراضی و باغی ۱/۳ میلیون هکتار (آبی و دیم) و جمعیت دامی استان ۸/۷۲ میلیون واحد است. همچنین وضعیت اقلیم استان خوزستان نشان می‌دهد متوسط بارندگی ۲۵۵ میلیمتر در سال و متوسط تبخیر ۲۱۰۰ میلیمتر در سال یعنی هشت و نیم برابر بارندگی است؛ متوسط درجه حرارت در دوره گرم سال ۳۱ درجه و حداکثر مطلق آن ۵۴ درجه سانتیگراد می‌باشد.

این عضو هیات علمی دانشکده کشاورزی دانشگاه شهید چمران اهواز، در خصوص برنامه‌های پیشنهادی برای رفع مشکلات خاک و کاهش بحران آب کشور عنوان کرد: تقویت تشکیلات اجرایی متولی مدیریت پایدار خاک، تصویب و اجرای قانون حفاظت از خاک در ساماندهی مسایل قانونی و حقوقی، مطالعه و شناسایی خاک‌ها و تهیه نقشه با مقیاس مدیریت پذیر (۱:۲۵۰۰۰) و اجرای برنامه پایش مستمر کیفیت منابع خاک در راه اندازی بانک اطلاعات خاک کشور می‌تواند در حل بخشی از مشکلات موثر باشد.

گفتنی است سمینار "منابع خاک ایران؛ فرصت و تهدیدات" با حضور دکتر کامبیز بازرگان رئیس موسسه تحقیقات کشاورزی آب و خاک کشور برگزار شد.

رئیس انجمن علوم خاک کشور:

سالانه بیش از ۲۰ هزار هکتار از اراضی حاصلخیز کشور تخریب و یا تبدیل می‌شود

رئیس انجمن علوم خاک کشور بابیان اینکه سالانه بیش از ۲۰ هزار هکتار از اراضی کشور تخریب و یا تبدیل می‌شود گفت: این اراضی کشاورزی با تغییر کاربری به اراضی شهری و یا صنایع کلان تبدیل می‌شوند.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، دکتر منوچهر گرجی در نشستی که امروز دوشنبه ۲۳ آذر، به مناسب هفته پژوهش و فناوری و گرامی داشت سال جهانی خاک در دانشکده کشاورزی این دانشگاه برگزار شد بیان کرد: قدیمی‌ترین

آثار کشاورزی مربوط به ۱۲ هزار سال قبل توسط کاوشگران در کشورمان کشف شده است اما امروز استفاده‌های غیراصولی از منابع خاک موجب شده بسیاری از صاحب‌نظران در این حوزه نسبت به آینده کشور در حوزه خاک نگران باشند.

وی اظهار کرد: از ۱۶۵ میلیون هکتار مساحت کشور، ۱۸ و نیم میلیون هکتار آن اراضی کشاورزی تحت کشت است که از این میزان نیز یک و نیم میلیون هکتار قابلیت کشت ندارد و باید از بخش کشاورزی خارج شود.

رئیس انجمن علوم خاک کشور گفت: ۶۰ درصد از ۱۸ و نیم میلیون هکتار اراضی کشاورزی کشور اراضی دیم و ۴۰ درصد اراضی آبی است که بیش از یک میلیون هکتار از این اراضی در کلاس یک قرار دارد و سالانه به دلایل مختلف بخش قابل توجهی از این اراضی نیز تحت آیش (نکاشت) قرار می‌گیرد.

گرچی عنوان کرد: سرانه اراضی نسبت به افراد در سال ۱۳۴۵، شش صدم درصد بوده که بر اساس بررسی‌های علمی انجام شده با توجه به اینکه بسیاری از اراضی حاصلخیز در کنار شهرها قرار گرفته و به سرعت تغییر کاربری داده و به ساختمان تبدیل می‌شود، در سال ۱۴۰۰ این میزان به ۱۶ صدم درصد می‌رسد.

وی با اشاره به اهمیت مسئله امنیت غذایی در کشور گفت: امنیت غذایی یکی از مؤلفه‌های امنیت ملی در هر کشور است که خدشه دار شدن این امنیت می‌تواند مشکلات بسیاری را ایجاد کند.

رئیس انجمن علوم خاک کشور گفت: خاک خدمات عمده‌ای مانند تولید محصول و تأمین امنیت غذایی، تولید مواد اولیه و تعادل بخشی به محیط را انجام می‌دهد.

وی افزود: بسیاری از مشکلات مانند بروز گرد و غبارها در استان خوزستان و سایر استان‌های کشور ناشی از درست استفاده نکردن از منابع خاکی است.

گفتنی است این نشست با حضور دانشجویان و اعضای هیئت علمی دانشکده کشاورزی دانشگاه شهید چمران اهواز برگزار شد.

عضو هیات علمی دانشگاه؛

سدسازی و توسعه کشاورزی از عوامل بحران آب در حوضه آبریز مارون- جراحی است

عضو هیئت علمی دانشکده مهندسی علوم آب دانشگاه شهید چمران اهواز، گفت: سدسازی، توسعه کشاورزی و الگوی کشت نامناسب از عوامل ایجاد بحران آب در حوضه آبریز مارون - جراحی است و این وضعیت باعث شده تا پهنه تالاب شادگان کاهش یابد.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، دکتر حیدر زارعی در نشست "بررسی عوامل بحران آب از بختگان تا شادگان" که دوشنبه ۲۸ آبان ماه در تالار دانشکده کشاورزی برگزار شد، اظهار کرد: اگر تاکنون پهنه این تالاب به طور کامل از بین نرفته به دلیل پساب کشت و صنعت‌های توسعه نیشکر در خوزستان است که وارد تالاب شادگان می‌شود.

عضو هیئت‌علمی دانشگاه شهید چمران اهواز با اشاره به توسعه مزارع پرورش ماهی و نیز ورود پساب ناشی از فعالیت آن‌ها به داخل تالاب، بیان کرد: رودخانه جراحی با مشکلات زیادی از جمله وجود دو سد مخزنی با ظرفیت ۱,۲ میلیارد مترمکعب در مسیر آن و خشک شدن و تبدیل به کانون گرد و غبار روبه‌رو است.

زارعی ادامه داد: اکنون یک هزار حلقه چاه ویژه زمین‌های کشاورزی در این حوضه آبی وجود دارد که بیشتر آن‌ها در بهبهان و رامهرمز حفر شده و بر کاهش پهنه آبی تالاب شادگان تأثیرگذار بوده است.

وی راهکارهای مؤثر در کاهش اثرات ناشی از وضعیت موجود را برنامه‌ریزی صحیح منابع آب، تغذیه مصنوعی، تغییر الگوی کشت و سیستم‌های آبیاری دانست.

عضو هیئت‌علمی دانشکده مهندسی علوم آب همچنین به ناپودی تالاب بختگان در استان فارس اشاره کرد و گفت: برداشت صورت گرفته توسط ۴۰ هزار حلقه چاه در مسیر رودخانه تأمین‌کننده آب تالاب و خشکاندن آن باعث ناپودی تالاب شد.

زارعی افزود: معیشت ساکنان اطراف رودخانه کر که منبع اصلی تأمین آب مزارع کشاورزی و تالاب بوده به دلیل برداشت بی‌رویه از منابع زیرزمینی کاملاً خشک شده است.

وی یادآور شد: پهنه آبی این تالاب امروز به محلی برای کشت گندم و برنج تبدیل شده و این وضعیت را نمی‌توان ناشی از خشک‌سالی دانست به این خاطر که در گذشته این شرایط طبیعی هم وجود داشته است.

عضو هیئت‌علمی دانشگاه شهید چمران اهواز خاطر نشان کرد: ناپودی پهنه آبی این تالاب و خشکی رودخانه کر به دلیل سو مدیریت‌ها در سال‌های گذشته تأثیر زیادی داشته است.

در ادامه این نشست عضو انجمن مهندسان آب خوزستان، افزود: برای مدیریت منابع آبی و حفظ محیط‌زیست، ساخت سد آخرین راهکار ممکن است و نباید بی‌دلیل نسبت به اجرای چنین پروژه‌هایی اقدام کرد.

حمیدرضا خدابخشی بیان کرد: در خیلی از مناطق کشور باید سدسازی اتفاق می‌افتاد اما در عمل بیشتر این سدها در جاهایی بنا شدند که نیازی به وجود آن‌ها نبود.

وی گفت: در سال‌های گذشته به جای اینکه کشاورزی به‌روزرسانی شوند، منابع کشور صرف برخی صنایع رانتهی و بی‌خاصیت شد.

رئیس نظام صنفی کشاورزی استان خوزستان نیز اذعان کرد: به دلیل مشکلات زیست‌محیطی و کمبود آب کشور ما و تمدن ایرانی در خطر است و این نه یک بحث غیرواقعی بلکه یک واقعیت در حال اتفاق است.

مسعود اسدی، گفت: جمعیت کشور با رشد بسیار زیادی همراه بود و به دلیل نیاز افراد به شغل، بخش عمده‌ای از اشتغال در حوزه کشاورزی به وجود آمد و زمین‌های کشاورزی گسترش بیشتری پیدا کردند.

رئیس نظام صنفی کشاورزی استان خوزستان با اشاره قدیمی بودن برخی سیستم‌های آبیاری در کشور، بیان کرد: امروز کشاورزی ایران به کشت معیشتی تبدیل شده و اگر آبی وجود داشته باشد شاید کشاورز بتواند با کشت در آن برای یک فصل هزینه خود را تأمین کند.

گفتنی است این نشست به همت انجمن علمی دانشجوی علوم و مهندسی آب دانشگاه شهید چمران اهواز، برگزار شد.

رئیس دانشگاه شهید چمران اهواز:

دانشگاه ظرفیت برآورده کردن نیازهای بخش صنعت و کشاورزی استان را دارد

دکتر خواجه رئیس دانشگاه شهید چمران اهواز چمران اهواز امروز هشتم خردادماه در دیدار با دکتر سید حمیدرضا طیبی رئیس جهاد دانشگاهی کشور در دفتر ریاست دانشگاه، بر لزوم همکاری‌های مشترک تأکید کرد و گفت: دانشگاه شهید چمران اهواز ظرفیت برآورده کردن نیازهای بخش صنعت و کشاورزی استان خوزستان را دارد.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، در این نشست دکتر خواجه بیان کرد: دانشگاه شهید چمران اهواز در هشت سال دفاع مقدس محل حضور رزمندگان بود و به همین دلیل تمامی کارهای عمرانی و تجهیز فضاهای آموزش و پژوهشی در این دانشگاه متوقف شد و این مسئله، خسارت‌های بسیاری به دانشگاه وارد کرد.

وی افزود: پس از جنگ نیز به نحوی که باید به مشکلات رسیدگی نشد و این مسئله موجب گردید دانشگاه به لحاظ توسعه آموزشی، پژوهشی و ارتباط با صنعت مشکلات بسیاری داشته باشد و اکنون نیاز است توجه ویژه‌ای به کل استان و دانشگاه شهید چمران اهواز شود.

رئیس دانشگاه شهید چمران اهواز، اظهار کرد: دانشگاه این ظرفیت را دارد که نیازهای پژوهشی استان در بخش‌های کشاورزی و صنعت را برآورده کند. خوزستان قطب تولیدات نفتی و گاز و پتروشیمی است و اکنون با حمایت وزارت نفت دانشکده‌های مربوط به این صنایع در دانشگاه در حال ساخت است.

خواجه افزود: همچنین مقرر شد دانشکده هنر با حمایت منطقه آزاد اروند در آبادان ساخته شود که این مسئله متأسفانه هنوز به نتیجه نرسیده است.

وی با تأکید بر اینکه در مرکز باید توجه بیشتری به استان خوزستان شود، اظهار کرد: هرچند زمان زیادی از جنگ گذشته است اما می‌شود با برخی از حمایت‌ها عقب‌ماندگی‌ها را جبران کرد و حیف است که استان خوزستان با وجود تمامی ظرفیت‌های علمی، فرهنگی و ... با مشکلاتی مواجه باشد.

در ادامه دکتر طیبی نیز گفت: در جهاد دانشگاهی تلاش شد که ارتباط با بخش صنعت به خوبی برقرار شود و با توجه به محدودیت درآمدهای دولتی درآمدهای جهاد را از راه ارزش افزوده تأمین کرد.

وی افزود: صنعت ما باید به سراغ دانشگاه‌ها بیاید و تولید علم و فناوری داشته باشد. برای نسل آینده فناوری و تکنولوژی‌های جدید باید از دل دانشگاه بیرون بیاید.

گفتنی است در این نشست دکتر حاجی دولو معاون پژوهشی و فناوری دانشگاه، دکتر قنبرزاده مسئول دفتر ارتباط با صنعت دانشگاه، اعضای هیئت علمی و دکتر محمدرضا پورمحمدی معاون پژوهشی جهاد دانشگاهی کشور، رامین قلمبر مدیر پشتیبانی ساخت و تأمین کالا نفت ایران و سید علیرضا علوی سرپرست سازمان جهاد دانشگاهی استان خوزستان حضور داشتند.

در نشست مشترک مسئولان سه بخش تأکید شد:

ایجاد سند سه جانبه همکاری میان دانشگاه شهید چمران، بخش اجرا و تحقیقات کشاورزی استان

نشست مسئولان و مدیران گروه های دانشکده کشاورزی دانشگاه شهید چمران اهواز و مدیران سازمان جهاد کشاورزی، اداره کل شیلات و مراکز تحقیقات کشاورزی و آبی پروری استان با بررسی امکان سنجی استفاده از ظرفیت این دانشکده برای حل معضلات کشاورزی استان، امروز چهارشنبه ۲۳ دی ماه در سالن سمینار این دانشکده برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، دکتر نوراله معلمی رییس دانشکده کشاورزی دانشگاه در نشست مشترک مسئولان حوزه های اجرایی، تحقیقاتی و دانشگاهی بخش کشاورزی استان، با اشاره به سابقه ارتباط و همکاری های دانشکده

کشاورزی و سازمان جهاد کشاورزی استان در دوره‌های قبل، اظهار کرد: این ارتباطات به‌ویژه در سال گذشته که قرار بود طرح‌ها و نقطه‌نظرات گروه‌های آموزشی و مراکز تحقیقاتی به تهران ارسال و جمع‌بندی شود، بیشتر نمود داشته است.

وی با بیان این‌که این دانشکده در قالب پنج گروه خاک‌شناسی، باغبانی، زراعت، گیاه‌پزشکی و ماشین‌آلات کشاورزی فعالیت می‌کند، گفت: ما می‌توانیم با جهاد کشاورزی و مراکز تحقیقات همکاری و از تجارب و امکانات یکدیگر به‌صورت مشترک استفاده کنیم.

رییس دانشکده کشاورزی دانشگاه شهید چمران اهواز بر لزوم مطرح‌شدن دو موضوع حیاتی خرما و گلخانه‌ها در نوزدهمین کنگره همکاری‌های دولت، دانشگاه و صنعت تأکید کرد و افزود: باید سهم بخش کشاورزی از حوزه صنعت در این کنگره تبیین و برای آن برنامه‌ریزی شود؛ همچنین لازم است ظرفیت‌های دانشکده کشاورزی برای حل مشکلات بخش اجرایی در کشاورزی شناسانده شود.

معلمی همچنین با بیان این‌که دفتر ارتباط با صنعت دانشگاه صرفاً برای ارتباط با بخش صنعت نیست، اظهار کرد: در این دفتر ارتباطاتی میان دانشگاه با بخش صنعتی کشاوری برقرار و حتی طرح‌های تحقیقاتی در خصوص بخش کشاورزی در صنایع مختلف از این طریق انجام شده است.

وی در خصوص مشخص‌نشدن سهم بخش کشاورزی و صنایع کشاورزی در نوزدهمین کنگره همکاری‌های دولت، دانشگاه و صنعت، تصریح کرد: ممکن است عنوان عمومی صنعت متولیان برگزاری این کنگره را به اشتباه انداخته باشد که تنها قرار است به صنعت پرداخته شود و از سوی دیگر باتوجه به این‌که متولی اصلی این کنگره یک دانشگاه صنعتی در تهران (امیرکبیر) است که فاقد بخش کشاورزی است و تنها بخش کوچکی از صنایع غذایی در این دانشگاه به کشاورزی اختصاص دارد، چندان متوجه اهمیت موضوع نبوده‌اند.

رییس دانشکده کشاورزی دانشگاه شهید چمران اهواز با تأکید بر ضرورت نهادینه‌شدن حوزه کشاورزی به‌عنوان یکی از زیربخش‌های صنعت در اذهان مسئولان، افزود: تولیدات کشاورزی محرک بخش‌های صنعتی مختلف است و چه از نظر سطح زیرکشت و میزان تولید محصولات کشاورزی نه تنها در خوزستان که قطب تولید در کشور محسوب می‌شود، این موضوع در استان‌های دیگر نیز حائز اهمیت است.

همچنین در این جلسه دکتر احمد نادری رییس مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان با اشاره به برگزاری نوزدهمین کنگره همکاری‌های دولت، دانشگاه و صنعت در اهواز، در قالب سخنرانی‌های کلیدی و برگزاری سه پانل تخصصی برای بحث و تبادل‌نظر و تبیین سهم دانشگاه و مجموعه تحقیقات در ارتباط با دولت و صنعت (به معنای عام آن)، گفت: در این کنگره اگر از نمایندگان بخش کشاورزی برای حضور در پانل‌ها دعوت شده است نیز این دعوت با بخش صلب صنعت (صنعتی کشاوری) ارتباط مستقیم دارد که این موضوع مورد اعتراض است.

وی یک بخش از این مشکل را متوجه مدیران پژوهشی در دانشگاه‌ها دانست و افزود: وقتی بحث تحقیق و پژوهش در دانشگاه‌ها مطرح می‌شود بیشتر به مسائل ساخت و تولید قطعات و محصولات صنعتی توجه می‌شود و بخش‌هایی مانند صنعت مرغداری، گردشگری یا صنعت پوشاک چندان در اذهان مدیران دانشگاه جایی ندارد.

رئیس مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان ادامه داد: از سوی دیگر به دلیل آن که متولی این کنگره یک دانشگاه صنعتی در تهران است، از ابتدا بیشتر بخش صنعت مورد نظر بوده است اما در طول سال‌ها برگزاری آن، به حوزه‌های کشاورزی و خدمات نیز تعمیم پیدا کرد و اکنون تنها بحث صلب صنعت مدنظر نیست بلکه صنعت به‌عنوان یک لفظ عام مورد توجه قرار می‌گیرد.

نادری با بیان این‌که این کنگره تنها در یک روز و در قالب سخنرانی‌های کلیدی و بحث و تبادل نظر برگزار خواهد شد، گفت: لازم است بخش تحقیقات و اجرا اقدامات انجام‌داده و ظرفیت‌های خود را ارائه دهند و سهم خود را از متولیان برگزاری این کنگره مطالبه کنند.

وی همچنین در بخش دیگری از این جلسه با اشاره به دستور کار دوم نشست در خصوص امکان‌سنجی ارتباط میان دانشگاه و بخش تحقیقات برای حل معضلات حوزه کشاورزی استان، تصریح کرد: امکان استفاده از ظرفیت‌های دانشکده کشاورزی دانشگاه برای حل مشکلات باید به‌صورت جدی مورد بررسی قرار گیرد.

رئیس مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان افزود: امکان ارتباط پژوهشی و تحقیقاتی دانشگاه با مجموعه بخش تولید کشاورزی شاید از اوایل دهه ۸۰ مطرح شد اما آن زمان نتیجه مشخصی در خصوص همکاری‌های مشترک حاصل نشد.

نادری با بیان این‌که سال گذشته چند استان در طرح پایلوت امکان‌سنجی ارتباط میان مراکز تحقیقات، بخش کشاورزی و دانشگاه در جهت حل مشکلات بر اساس ظرفیت‌های بخش کشاورزی و دانشگاهی معرفی شدند که خوزستان جزو این استان‌ها است، ادامه داد: در جلسه اول شورای تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی و منابع طبیعی استان بر ظرفیت‌های دانشکده کشاورزی دانشگاه شهید چمران از نظر اعضای هیئت علمی و دانشجویان برای رفع بخشی از مشکلات تولید در حوزه کشاورزی در قالب پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی تأکید و در این خصوص اعلام آمادگی شد.

وی تحقیقات مورد انتظار بخش اجرا از دانشگاه را تحقیقات کاربردی منجر به ارائه یافته‌های تحقیقاتی برای تدوین توصیه‌نامه، روش اجرایی، نشریه تحقیق و ترویج و یا دستورالعمل عنوان کرد و افزود: تفاهات خوبی از نظر کلیات امکان این همکاری ایجاد شد اما درصدد هستیم با توجه به استخراج عناوین مشکلات و چالش‌های تولید، این همکاری به‌طور جدی‌تر و عملی‌تر شکل بگیرد.

رئیس مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان همچنین با اشاره به ماده ۲۱ قانون افزایش بهره‌وری در ایجاد تکلیف برای بخش‌های اجرایی برای بازخوانی و بازتعریف برخی سرفصل‌های درسی دانشگاه‌ها، گفت: با استناد به این قانون می‌توانیم بعضی سرفصل‌های آموزشی را در مشارکت با دانشکده کشاورزی دانشگاه شهید چمران در استان تدوین کنیم.

همچنین در این نشست مهندس کیخسرو چنگلوایی رئیس سازمان جهاد کشاورزی خوزستان با تأکید بر لزوم همکاری‌های دوجانبه میان بخش اجرا، تحقیقات و دانشگاه‌ها در حوزه کشاورزی، اظهار کرد: هدف از برگزاری این نشست‌ها این است که فاصله‌ای که به دلایل مختلف میان سه ضلع تحقیقات، اجرا و دانشگاه ایجاد شده است، کمتر شود.

وی با اشاره به نیاز بخش اجرا به تحقیقات و دانشگاه، تصریح کرد: خوزستان در بخش کشاورزی قطب تولید کشور است و سطح زیرکشت، وی با بیان این که در بخش اجرا، شاید نیاز ما به تحقیقات و دانشگاه بیشتر از نیاز تحقیقات و دانشگاه به اجرا باشد، به ظرفیت‌های خوزستان در حوزه کشاورزی اشاره و تصریح کرد: خواه از نظر کیفیت، تنوع، میزان تولید و زیرساخت‌های ایجاد شده و در حال ایجاد، استان خوزستان با استان‌های دیگر قابل مقایسه نیست.

چنگلویی عنوان کرد: حداقل ۲۰۰ هزار بهره‌بردار فقط در بخش کشاورزی استان وجود دارد؛ گردش مالی سالانه در این بخش بیش از ۲۷۰ هزار میلیارد ریال است که رقم کوچکی نیست و نقش مهمی در اقتصاد استان و کشور می‌تواند ایفا کند اما به همین نسبت مشکلات و چالش‌های بخش کشاورزی در استان بزرگ‌تر و متنوع‌تر است.

وی با بیان این که بخش کشاورزی استان متأثر از شرایط اقلیمی، مسائل آب، خاک، عوامل زیان‌رسان شناخته و ناشناخته هر لحظه ممکن است با یک پدیده و چالش جدید مواجه می‌شود، افزود:

مشکلات ریزگردها تا چند سال پیش در استان وجود نداشت؛ باتوجه به مجموعه مشکلات چه در گذشته و آینده دست یاری به سوی مراکز تحقیقاتی و دانشگاه‌ها دراز می‌کنیم و معتقدیم این همکاری می‌تواند در همین جلسات توسعه یابد.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان خوزستان با اشاره به ظرفیت دانشگاه شهید چمران و سابقه آن، اظهار کرد: وجود این دانشگاه ظرفیتی است که شاید بسیاری از استان‌های دیگر چنین ظرفیتی را نداشته باشند؛ پنج مرکز تحقیقاتی بسیار مهم و تأثیرگذار در سطح ملی و ۱۰۰ محقق ممیزی‌شده در وزارت علوم در حوزه کشاورزی در استان وجود دارد که توانمندی‌های علمی بسیاری ایجاد می‌کند.

چنگلویی اکثر مسئولان بخش اجرا و تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی را دانش‌آموخته همین دانشگاه عنوان کرد و ادامه داد: این عوامل و مسائل‌های دیگر، ما را به این سمت می‌برد که از ظرفیت‌ها و علاقه‌مندی دانشگاه برای رفع مشکلات بخش کشاورزی بهره بگیریم.

وی با طرح این پیشنهاد که برای اجتناب از پراکنده‌کاری یک سند همکاری سه‌جانبه میان سه بخش اجرا، تحقیقات و دانشکده کشاورزی دانشگاه شهید چمران در سطح استان تدوین شود، گفت: در این سند باید شرح وظایف هر بخش و الزامات اجرا مشخص و سپس به‌صورت دوره‌ای پیش شود.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی خوزستان خاطرنشان کرد: لازم است سه نفر به نمایندگی از سه مجموعه انتخاب شوند و با نظرخواهی از همه بخش‌ها مواردی را که می‌تواند در سند همکاری گنجانده شود، جمع‌بندی کنند؛ نباید تنها پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد یا رساله‌های دکتری مبنای همکاری قرار گیرد.

چنگلویی با اشاره به فاصله بین تولیدکننده برتر بخش کشاورزی با متوسط تولید در هر هکتار، تصریح کرد: امسال رکورد تولید میگوی استان در واحد سطح ۱۲ تن اما متوسط تولید در هر هکتار ۳/۵ بوده است؛ باید بررسی شود که چگونه چنین چیزی ممکن است در حالی که همه در یک سایت و یک مجموعه اقلیمی فعالیت می‌کنند. عملکرد در واحد سطح چغندر قند نیز به‌طور متوسط ۶۸ تن در هکتار اما در اندیمشک تا ۱۵۰ تن در هکتار نیز بوده است.

وی با بیان این‌که این موارد آلام‌ها و کدهایی است که مسئولان در بخش اجرا برای رفع مشکل به دنبال کار تحقیقاتی باشند، گفت: تا زمانی که یک نظام و چارچوب مشخص برای این همکاری‌ها تعریف و براساس آن شرح وظایف هر بخش تدوین نشود، برگزاری این جلسات نیز نتیجه‌ای در بر نخواهد داشت.

چنگلویی همچنین با اشاره به اعتبارات پژوهشی این سازمان، تصریح کرد: بر اساس قانون مکلف هستیم که این اعتبارات را برای اجرای پروژه‌های پژوهشی و تحقیقاتی هزینه کنیم اما متأسفانه پروپوزالی به سازمان ارائه نمی‌شود. در هر حال هنوز هم تا یک‌ماه دیگر برای ارائه پروپوزال‌ها فرصت وجود دارد.

همچنین در این نشست نبی‌الله خون میرزایی مدیرکل شیلات خوزستان با اشاره به سهم برجسته کشاورزی در تولید ناخالص ملی و جایگاه خوزستان در کشاورزی کشور، بر لزوم تبیین و شناساندن سهم صنعت در توسعه کشاورزی و جایگاه صنعت در توسعه کشاورزی در کنگره همکاری‌های دولت، دانشگاه و صنعت تأکید کرد.

وی با بیان این‌که در موضوع امکان‌سنجی استفاده از ظرفیت دانشکده کشاورزی دانشگاه شهید چمران برای حل مشکلات بخش کشاورزی و منابع طبیعی استان، در حال حاضر ارتباط خوبی بین سازمان کشاورزی و مدیریت ترویج شیلات به‌ویژه در حوزه آموزش‌های تطبیقی این بخش برقرار شده است، گفت: پژوهشکده آبی‌پروری به‌عنوان یک قطب علمی در کشور در سال‌های گذشته در پیشبرد برنامه‌های شیلاتی نقش برجسته‌ای را ایفا کرده است اما با توجه به پتانسیل‌های بسیار بالای کشاورزی و صنعت در خوزستان پتانسیل شیلات مورد غفلت واقع می‌شود.

مدیرکل شیلات خوزستان گفت: به دنبال ایجاد یک ارتباط منسجم و تفاهم کلی با دانشگاه شهید چمران اهواز هستیم؛ با توجه به مسایل خشکسالی و مشکلات زیست‌محیطی ضرورت استفاده بهینه از منابع آب ایجاب می‌کند که به سمت استفاده تطبیقی از آب در بخش‌های کشاورزی و شیلات حرکت کنیم.

خون میرزایی پرورش ماهی در استخرهای بتنی، پرورش متراکم ماهی، نیازهای آموزشی بهره‌برداران زیربخش شیلات در طرح احیای اراضی ۵۵۰ هزار هکتاری مقام معظم رهبری، بازدیدهای ترویجی و تهیه نشریه‌های ترویجی، پرورش ماهی در مجاورت کانال‌های آب و امکان‌سنجی پرورش ماهی با استفاده از پساب‌های مزارع را از جمله

محورها و رویکردهای اداره کل شیلات برای همکاری تحقیقاتی با دانشگاه شهید چمران اهواز عنوان کرد .

وی افزود: همچنین در موضوع مکانیزاسیون نیز با توجه به برنامه پنج ساله شیلات و همچنین شرایط کنونی کشور توسعه مکانیزاسیون در حوزه شیلات برای افزایش ظرفیت تولید ضروری است و در این خصوص باید یک کارگروه نیز تشکیل شود؛ همچنین دانشکده علوم آب دانشگاه شهید چمران می‌تواند در این حوزه همکاری‌های بسیاری داشته باشد .

مدیر کل شیلات خوزستان با بیان این‌که زمینه‌های همکاری در حوزه‌های مختلف با دانشکده کشاورزی و دیگر بخش‌های دانشگاه شهید چمران اهواز وجود دارد، نسبت به شکل‌گیری این همکاری‌ها ابراز امیدواری کرد .

همچنین در این نشست دکتر احمد لندی عضو هیئت علمی گروه خاک‌شناسی دانشگاه شهید چمران اهواز با بیان این‌که شاید در بخش کشاورزی سرمایه‌گذاری چندان مستقیم در برگزاری کنگره‌ها مانند بخش صنعت انجام نمی‌شود، گفت: با توجه به حمایت بخش‌های صنعتی از کنگره همکاری‌های دولت، دانشگاه و صنعت پررنگ‌بودن بخش صنعت در این کنگره امری طبیعی است البته ما به دنبال آن نیستیم که بخش صنعت را کم‌رنگ کنیم بلکه می‌خواهیم حوزه کشاورزی در کنگره پررنگ‌تر دیده شود .

وی با بیان این‌که در حوزه ارتباط میان دانشگاه و بخش اجرایی کشاورزی سه بستر ارتباطی وجود دارد، اظهار کرد: تعریف طرح‌های تحقیقاتی در قالب تفاهم‌نامه میان اساتید و بخش‌های اجرایی حوزه کشاورزی و منابع طبیعی و تعریف و اجرای پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و دکتری به‌صورت مشترک سه روش ایجاد این ارتباط است .

این استاد دانشگاه شهید چمران اهواز همچنین به امکان گنجاندن موارد مدنظر بخش‌های اجرایی کشاورزی استان در سرفصل‌های آموزشی تا ۲۰ درصد واحدهای درسی اشاره کرد و گفت: حتی اگر دانشگاه نتواند واحدهای مجزایی برای سرفصل‌های مدنظر بخش‌های اجرا و تحقیقات ارائه دهد می‌توان این موارد را در درس‌هایی مانند روش تحقیق گنجانده و حتی دانشکده می‌تواند در زمینه تبیین خط مشی کشاورزی در استان به‌صورت تعیین‌کننده عمل کند .

همچنین در این نشست دکتر جاسم غفله مرمزی رییس پژوهشکده آبی‌پروری جنوب کشور، با اشاره به لزوم توسعه آبی‌پروری و شیلات با استفاده از بعضی از ظرفیت‌ها در بخش کشاورزی بر ضرورت توجه به همکاری دانشگاه و بخش شیلات تأکید و اظهار کرد: موضوعاتی وجود دارد که در مسایل پژوهشی نقطه تلاقی کار حوزه آبی‌پروری و شیلات با دانشگاه است .

وی با اشاره به این‌که امروز با محدودیت استفاده از منابع آب شیرین مواجه هستیم، گفت: چالش‌ها و ضرورت استفاده بهینه از منابع آب شیرین، چالش‌های زیست‌محیطی در موضوع توسعه آبی‌پروری با توجه به افزایش روزافزون تولید پساب‌های صنایع و برخی از حوزه‌های کشاورزی مانند نیشکر که می‌تواند در حوزه آبی‌پروری مورد استفاده قرار گیرد، کشت توأم ماهی با بعضی محصولات زراعی و مباحث آکواپونیک از موارد تلاقی همکاری شیلات و کشاورزی است که می‌تواند در موضوعات پژوهشی دانشگاه مد نظر قرار گیرد .

رییس پژوهشکده آبی‌پروری جنوب کشور خاطرنشان کرد: می‌توان در پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی روی مباحث آکواپونیک کار کرد؛ همچنین ارائه راه‌حل برای رفع چالش‌های کمبود آب و استفاده از پساب‌ها برای افزایش راندمان تولید از دیگر موضوعاتی است که می‌توان در این همکاری‌ها به آن توجه کرد. این موارد البته باید به نوعی در سرفصل‌های آموزشی نیز دیده شود که ابتدا از نظر تئوریک یک ذهنیت برای دانشجویان ایجاد و سپس زمینه انجام پایان‌نامه‌های پژوهشی در این حوزه فراهم شود .

همچنین در این نشست دکتر مسعود لطیفیان رییس مؤسسه تحقیقات خرما و میوه‌های گرمسیری با بیان این‌که برای حل معضلات بخش خرما و میوه‌های گرمسیری در حوزه‌های مختلف بر اساس برنامه جامع پنج ساله مرکز ۶۰۰ پروژه تحقیقاتی کاربردی تعریف شد، اظهار کرد: از این تعداد تا پایان برنامه پنجم حدود ۱۸۰ پروژه در کل کشور انجام شد که درصد عمده آن مربوط به خوزستان بوده است.

وی درصد پیشرفت این کار را حدود ۳۰ درصد عنوان کرد و افزود: کمتر از پنج درصد این پروژه‌ها به‌صورت مشترک با دانشگاه‌های مختلف اجرا شده و عمده آن نیز در قالب پایان‌نامه کارشناسی ارشد و دکتری بوده است.

رییس مؤسسه تحقیقات خرما و میوه‌های گرمسیری با بیان این‌که با توجه به ظرفیت علمی موجود در سراسر کشور برای اجرای پروژه‌های تحقیقاتی، پیش‌بینی شده است که در افق ۱۴۰۴ نیازهای اساسی فناوری محصول خرما رفع شود گفت: با توجه به ظرفیت‌های نیروهای تحقیقاتی شاغل در بخش تحقیقات این حوزه به‌جز با بهره‌برداری از کل ظرفیت علمی کشور این هدفگذاری محقق نمی‌شود.

لطیفیان با تصریح بر این‌که ظرفیت‌های بسیاری برای همکاری‌های مشترک با دانشگاه وجود دارد، به ظرفیت‌های مختلف آزمایشگاهی، باغات مادری و ... اشاره و خاطرنشان کرد: در حال حاضر این مؤسسه دارای پنج آزمایشگاه مجهز در حوزه‌های مختلف تخصصی کشاورزی و ۴۵۰ هکتار باغات مادری در سراسر کشور به‌عنوان بستری مؤثر برای اجرای پروژه‌های تحقیقاتی است که ۴۰ هکتار آن در خوزستان است؛ همچنین ۲ کلکسیون شامل ۱۲۰ رقم مختلف برتر خرما در مؤسسه وجود دارد که از این تعداد ۱۲ رقم از ارقام برتر دنیا محسوب می‌شود.

وی با بیان این‌که این ظرفیت‌ها بسترهای مناسبی برای انجام کارهای تحقیقاتی و ترویجی در حوزه خرما و میوه‌های گرمسیری ایجاد می‌کند، اظهار داشت: معتقدیم اهداف کلی که به‌عنوان معضلات تحقیقاتی خرما کشور معرفی می‌شود، قابل تفکیک به موضوعات جزئی‌تر در قالب پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی است که از ظرفیت علمی دانشگاه‌ها به نحو مؤثری استفاده شود. این مؤسسه آمادگی دارد در هر زمینه با دانشگاه برای حل این مشکلات همکاری کند.

همچنین در این نشست رحیم اسلامی‌زاده رییس مرکز تحقیقات کشاورزی صفی‌آباد دزفول، برگزاری این نشست را سرآغازی برای تحکیم ارتباطات میان دانشگاه و حوزه‌های اجرا و تحقیقات برای رفع مشکلات در زمان کوتاه‌تر عنوان کرد و گفت: با توجه به این‌که همه مشکلات و گره‌های بخش کشاورزی شناسایی شده است برگزاری این جلسه این امیدواری را ایجاد می‌کند که با اجتناب با موازی‌کاری، هم‌افزایی ظرفیت‌ها در مسیر رفع نیازهای بخش کشاورزی انجام شود.

همچنین در این نشست محمد مشکورزاده معاون امور دام سازمان جهاد کشاورزی خوزستان با اشاره به چالش‌های حوزه امور دام اظهار کرد: در ارتباط با بخش تخصصی حوزه دام ارتباط مستقیمی میان این سازمان با دانشگاه کشاورزی رامین در زمینه اصلاح

نژادی و سیستم پرورش برقرار شده است اما در پرورش دام سنگین و سبک ۷۰ درصد هزینه‌ها مربوط به خوراک دام است که در بخش کشاورزی تولید می‌شود.

وی به افزایش قیمت ارقام علوفه‌ای در سال‌های اخیر اشاره و تصریح کرد: با توجه به شرایط خشکسالی گاهی مواقع قیمت کاه تا دو سوم قیمت جو نیز رسیده است که این موارد نیاز به بررسی بیشتر در حوزه‌های پژوهشی دانشکده کشاورزی دارد؛ همچنین در زمینه مراتع نیز دانشکده کشاورزی می‌تواند روی احیای مراتع دشت غیزانیه کارهای تحقیقاتی انجام دهد.

همچنین در این نشست مرتضوی مدیر گروه باغبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه شهید چمران اهواز با اشاره به روال همکاری بخش کشاورزی و دانشگاه، اظهار کرد: تاکنون همکاری‌ها به صورت موردی و برای رفع مشکلات پیش‌آمده انجام شده است که این روند به مرور و براساس تجربه ایجاد شده و به نظر می‌رسد تغییر آن به سادگی امکان‌پذیر نیست.

وی با طرح این پرسش که آیا سند چشم‌انداز بلندمدت برای بخش کشاورزی استان وجود دارد یا خیر، خاطرنشان کرد: اگر چنین سندی وجود دارد، چرا ارائه نمی‌شود و اگر موجود نیست چرا هنوز ایجاد نشده است و قرار است چه زمانی و توسط چه کسانی تدوین شود. معتقدم اگر چنین سندی وجود ندارد در گام اول باید بر اساس ظرفیت‌های موجود در بخش منابع و نیروی انسانی، اهداف مشخص و تعریف شود.

مرتضوی با بیان این‌که اکنون در بسیاری از زمینه‌ها دانش کشاورز از بخش اجرا و تحقیقات جلوتر است، افزود: اکنون به یک برنامه جامع در حوزه کشاورزی استان نیاز است که دانشگاه بدانند روی چه حوزه‌هایی باید سرمایه‌گذاری کند.

همچنین در این نشست دکتر پیمان حسینی مدیر گروه زراعت و اصلاح نباتات دانشکده کشاورزی دانشگاه شهید چمران اهواز، یکی از عوامل عدم موفقیت در ارتباط مؤثر میان دانشگاه و بخش‌های تحقیقات و اجرا را نگاه مقاله‌محور و دانشجوی ارشد و دکتری‌محور به این ارتباط دانست و گفت: باید نگاه کلان به این موضوع شکل بگیرد.

وی با بیان این‌که هر سال شکاف میان عملکرد واقعی با پتانسیل‌های موجود عمیق و عمیق‌تر می‌شود، خاطرنشان کرد: باید این مسأله در سطح کلان نگاه شود و هدف از ایجاد این ارتباط تنها تولید مقاله و فارغ‌التحصیل شدن دانشجویان نباشد.

معاون وزیر کشاورزی تأکید کرد؛

لزوم تشکیل کارگروه حل مشکلات کشاورزی استان با حضور اعضای هیئت‌علمی دانشگاه

معاون وزیر و رئیس سازمان ترویج، آموزش و تحقیقات کشاورزی کشور، امروز چهارشنبه پنجم مهرماه در نشستی با حضور اعضای هیئت‌علمی دانشکده کشاورزی دانشگاه شهید چمران اهواز، خواستار تشکیل کارگروهی برای حل مشکلات این بخش در استان شد.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، در این نشست که در دانشکده کشاورزی برگزار شد، دکتر اسکندر زندی افزود: در این کارگروه اعضای هیئت‌علمی این دانشگاه و اعضای مراکز تحقیقات استان می‌توانند همکاری‌ها مؤثری در حوزه کشاورزی داشته باشند.

در ادامه این نشست دکتر نوراله معلمی رئیس دانشکده کشاورزی نیز آمادگی این دانشکده برای همکاری‌های مشترک با مرکز تحقیقات کشاورزی را اعلام کرد.

گفتنی است این نشست با حضور اعضای هیئت علمی دانشکده کشاورزی دانشگاه شهید چمران اهواز برگزار شد.

اختتامیه کنگره علوم خاک ایران با تقدیر از گروه های خاکشناسی برتر و صدور قطعنامه سیزدهمین کنگره علوم خاک ایران با صدور قطعنامه پایانی و تقدیر از گروه های خاکشناسی برتر دانشگاه ها پس از سه روز برگزاری به کار خود پایان داد.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، کنگره علوم خاک ایران که با حضور اندیشمندان، صاحب نظران و دانشجویان این رشته از ۸ تا ۱۰ بهمن ماه به میزبانی این دانشگاه برگزار شده بود، در سومین روز برگزاری خود، پس از ارائه حدود ۱۲۵۰ مقاله پایان یافت.

در مراسم اختتامیه این کنگره که در آمفی تئاتر دانشکده کشاورزی برگزار گردید، دکتر احمد لندی دبیر کنگره گزارشی از نحوه برگزاری این رویداد علمی ارائه داد.

وی با اشاره به حضور میهمانان خارجی از کشورهای ایتالیا، استرالیا، کانادا و ترکیه در این کنگره برای ارائه مقالات و یافته های علمی در حوزه تخصصی خاک، تصریح کرد: برای نخستین بار از ۲۲ سخنران کلیدی در این همایش دعوت شد که حضور و سخنرانی آنها تاثیر بسیاری در هرچه پربارتر شدن کنگره داشت.

دکتر لندی در خاتمه از حامیان، اعضای انجمن علوم خاک و دانشجویان در برگزاری و تبادل نظر جهت هرچه بهتر برگزار شدن کنگره قدردانی نمود.

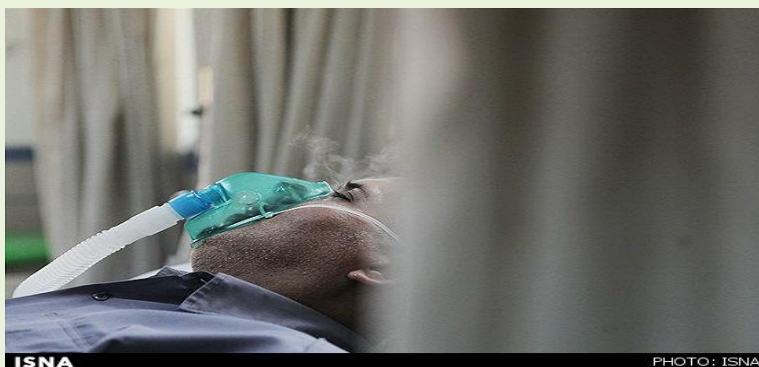
در ادامه برنامه، لوح تقدیری به پاس خدمات و تلاش های بی شائبه دکتر محمدرضا نیشابوری رئیس انجمن علوم خاک ایران به ایشان اهدا گردید.

همچنین از دکتر کریمیان از گروه خاکشناسی دانشگاه شیراز، دکتر فتوت گروه خاکشناسی دانشگاه فردوسی مشهد و دکتر اسدی از گروه خاکشناسی دانشگاه گیلان نیز با اهدای لوح سپاس تجلیل به عمل آمد.

در بخش دیگری از مراسم اختتامیه کنگره علوم خاک ایران، قطعنامه ای در ۱۰ بند، توسط دکتر فلاح قرائت گردید.

اجتناب از رویکرد بخشی نگری و پراکنده کاری و ضرورت وجود تفکر جامع و فراگیر در حوزه خاک، توجه بیشتر مدیران و قانونگذاران در سه قوه به حفاظت و مدیریت پایدار خاک ها و حوزه های آبی کشور، تصویب قانون جامع خاک و استفاده از انجمن علوم خاک به عنوان بالاترین مرجع علمی در این حوزه در تصویب قانون مذکور، محدود نکردن مباحث خاک به حوزه کشاورزی، رعایت کاربری های خاک و توانمندی تولید آن، توجه به مباحث جدید مرتبط مانند اجتماعی، فرهنگی و اخلاقی در کنار تحقیقات خاک، اتخاذ راهکارهای اطمینان بخشی نسبت به تولید غذای سالم، تبدیل علم به فناوری و اشتغال دانش آموختگان خاک، اولویت بخشیدن به تحقیقات در خصوص موضوعات ریزگردها، چالش های زیست محیطی خاک، شوری خاک و تغییرات و کاربری های نامناسب، ایجاد پایگاه اطلاعات جامع و بهنگام خاک و از جمله مفاد مهم این قطعنامه بود که با تایید حاضران همراه شد.

همایش "چالش باران‌های اسیدی" در دانشگاه برگزار شد

همایش "چالش باران‌های اسیدی" از سوی کانون محیط‌زیست مدیریت امور اجتماعی دانشگاه شهید چمران اهواز، ظهر امروز دهم آبان در دانشکده ادبیات و علوم انسانی این دانشگاه برگزار شد

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، دکتر قائدی عضو هیئت‌علمی گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری این دانشگاه، در این نشست ابتدا به تأثیر باران‌های اسیدی بر گیاهان اشاره کرد و گفت: هرچه آب اسیدی‌تر باشد، موجب کندی رشد گیاه، کاهش میزان محصول و افت سرسبزی و شادابی آن خواهد شد.

وی افزود: تأثیرگذاری بارش‌های اسیدی بر روی انسان‌ها به دو صورت مستقیم و غیرمستقیم است؛ تأثیر مستقیم آن در کوتاه مدت به شکل سوزش چشم و مشکلات پوستی نمایان می‌شود و در درازمدت حتی منجر به سرطان پوست خواهد شد. همچنین تأثیرات غیرمستقیم آن به صورت استفاده ما از گیاهان و حیواناتی است که در معرض بارش‌های اسیدی بوده‌اند.

عضو هیئت‌علمی گروه جغرافیای دانشگاه شهید چمران اظهار کرد: آنچه در خوزستان بیش از همه باعث آلودگی می‌شود، صنایع نفتی است، از دیگر منابع آلودگی در این استان مزارع نیشکر و آتش‌سوزی آن‌ها است.

قائدی ادامه داد: سومین منبع مهم آلوده‌کننده در استان خوزستان ریزگردها هستند که به علت فضاها و ساختمان‌های شهری، امکان خروج از شهر را نداشته و به صورت معلق در هوا باقی می‌مانند و با اولین بارش پاییز به زمین رسیده، موجب بروز بیماری‌های متعدد می‌شوند.

وی وجود زباله‌های پراکنده و گاهی آتش زدن آن‌ها در حومه شهر را عامل دیگری برای آلودگی هوا و ایجاد آلرژی و حساسیت‌های پوستی دانست و گفت: مجموعه عواملی که نام‌برده شد، سناریوهای مطرح‌شده برای علت‌یابی آلودگی هوای این استان هستند که باید برای مشخص شدن دلیل اصلی، تحقیقات جامع‌تر صورت گیرد

دکتر قائدی نقش گونه گیاهی "کونوکارپوس" در آلودگی هوای استان را مردود عنوان کرد و اظهار داشت: در بیان نقش این‌گونه‌ی گیاهی در آلودگی هوا، استناد سازمان محیط‌زیست به مقاله‌ای درج‌شده در یکی از نشریات پاکستانی است که از لحاظ درجه علمی، قابل اعتبار نیست؛ بنابراین از لحاظ علمی این فرضیه مردود است.

وی در پایان، نتیجه‌گیری در خصوص مشخص شدن عامل اصلی بیماری‌های آلرژیک، تنفسی و حساسیت‌های پوستی ناشی از بارش‌های پاییزی را نیازمند همفکری همه مجموعه‌های مرتبط، همچون بهداشت و درمان و محیط‌زیست دانست.

نامه جمعی از اعضای هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز به استاندار خوزستان

جمعی از اعضای هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز در نامه‌ای به استاندار خوزستان خواستار پاسخگویی دکتر شریعتی به برخی سؤالات درباره مشکلات شهر اهواز به‌ویژه مشکل فاضلاب این شهر در پی بارش‌های اخیر، شدند.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، در این نامه آمده است:

بسم الله الرحمن الرحيم

از سوی مراجع ذی‌ربط و جناب‌عالی بارها اعلام‌شده است که برای بهسازی و نوسازی فاضلاب اهواز، وامی به ارزش ۱۴۹ میلیون دلار از بانک جهانی دریافت شده که متأسفانه باگذشت زمانی طولانی پس از دریافت این وام، تاکنون اقدام مؤثر و ملموسی جهت رفع معضلات شهروندان عزیز که با انواع و اقسام مشکلات از قبیل آلودگی هوا با ذرات صنعتی، ریزگردها، سیل، حاشیه‌نشینی و مانند آن دست‌به‌گریبان هستند، صورت نگرفته و مشکل همچنان باقی است.

از سویی، طی سال‌های اخیر و پس از بارندگی‌های شدید، مردم شهر دچار مشکلات عدیده‌ای شده‌اند که بر اثر شیوع ویروس کرونا، بیشتر از هر زمان دیگری مورد بی‌اعتنایی قرار گرفته است. با توجه به اینکه وظیفه ذاتی مدیریت عالی استان، نظارت بر سازمان‌های مستقر در استان و هزینه‌کرد منابع مالی است؛ این‌جانبان، اعضای هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز، از آن مقام مسئول، خواهان پاسخگویی شفاف به پرسش‌های زیر هستیم:

(الف) مبلغ، تاریخ و منبع مالی کمک‌های دریافتی، چقدر، چه و چه کس یا چه ارگانی بوده است؟

(ب) این کمک‌ها در اختیار چه سازمان‌هایی در استان قرار گرفته است؟

(ج) اعتبارات طرح در چه زمینه‌هایی و توسط چه شرکت‌هایی هزینه شده و میزان پیشرفت آن تاکنون چقدر بوده است؟

(د) عوارض آلودگی، صرف کنترل و کاهش کدام آلاینده‌ها شده است؟

(ه) بودجه اختصاصی مهار ریزگردها که از صندوق توسعه ملی اهدا شده بود، کجا هزینه شده است؟

علاوه بر روشن‌گری درباره پرسش‌های فوق، امضاکنندگان این نامه خواستار تسریع در بهسازی روند جمع‌آوری آب‌های سطحی در شهرهایی نظیر اهواز و دیگر شهرهای مرکزی و جنوبی استان هستند؛ زیرا زینبند استان خوزستان و به‌ویژه کلان‌شهر اهواز نیست که با یک بارندگی در روان‌آب و فوران فاضلاب غرق شود و شرمندگی دست‌اندرکاران را فراهم آورد؛ لذا تا کی باید نظاره‌گر چنان مناظر رنج‌آوری بود؟

امروزه، از سوی مراکز تحقیقات پزشکی جهان، آلودگی هوای شهرهای بزرگ به‌عنوان عامل زمینه‌ای بیماری‌های تنفسی، ریوی، قلبی، عروقی، سرطان ریه و خون شناخته‌شده و عوامل و عناصر آلاینده آن شامل دی‌اکسید سولفور، دی‌اکسید ازت، منواکسید کربن و ذرات ناشی از سوخت‌های فسیلی وسایط نقلیه فرسوده و دودزا، همچنین دود حاصل از فلر صنایع نفتی و فلزی و سوزاندن بقایای محصولات کشاورزی اطراف شهرها نیز همگی شناخته شده‌اند. از نظر میزان انتشار این عناصر آلاینده، شهر اهواز در مقایسه با همه شهرهای ایران و جهان (به استناد آمار ایستگاه‌های اندازه‌گیری آلاینده‌ها) در صدر شهرهای آلوده قرار دارد و در برخی از مواقع، از نظر آلودگی در دنیا منحصر به فرد است. این نیز موضوع دیگری است که جان شهروندان را به شدت تهدید می‌کند؛ بنابراین از آن مقام عالی، انتظار داریم که در جهت حل این معضلات و پیشگیری از وقوع مجدد آن‌ها، سازمان‌های مسئول را مأمور به اقدام سریع و لازم در کنترل آن‌ها نمایند و به جبران زیان وارده به شهروندان، ملزم کنند.

رونوشت:

۱. ریاست محترم جمهور جناب آقای دکتر روحانی جهت استحضار و دستور پیگیری

۲. ریاست محترم مجلس شورای اسلامی جناب آقای دکتر قالیباف جهت استحضار و دستور پیگیری

۳. ریاست محترم قوه قضاییه آیت‌الله رئیسی جهت استحضار و دستور پیگیری

۲۷- رؤیا آزادی	۱۴- حمید فرهادی راد	امضاکنندگان نامه:
۲۸- مهرانگیز چهارازی	۱۵- سید محسن آل سید غفور	۱- حسین الهام پور
۲۹- امین یاقوتیان	۱۶- خدیجه شیرالی نیا	۲- محمدحسین راضی جلالی
۳۰- سید رضا فاطمی طباطبایی	۱۷- رضا خجسته مهر	۳- عباس امام
۳۱- قدرت اله خلیفه	۱۸- جلیل سرافراز	۴- مرتضی بهبهانی نژاد
۳۲- مجتبی جهانی فر	۱۹- سمیه بهرامی	۵- پیمان حسینی
۳۳- محمد علی سیاوشی	۲۰- سجده کمالی	۶- احمد علی معاضدی
۳۴- امیر مثنوی	۲۱- علی رونق	۷- محمد امین مداح
۳۵- مهناز کسمتی	۲۲- منوچهر جوکار	۸- بابک مختاری
۳۶- فرشید نادری	۲۳- مصطفی محمدی ده چشمه	۹- عبدالمهدی معرف زاده
۳۷- سید عباس رضوی	۲۴- بابک محمدیان	۱۰- نجفعلی رضائی آباده
۳۸- حسن فروغی	۲۵- اسماعیل حجاری	۱۱- سید جواد اقاچری
۳۹- یعقوب اندایش	۲۶- مریم قادری قهفرخی	۱۲- مهدی زارعی

۴۰-سید عزیز آرمن	۶۴-جواد احدیان	۸۸-علی فضل آرا
۴۱-مجتبی لیبیب زاده	۶۵-حسن دادخواه	۸۹-ولی الله شجاعپوریان
۴۲-مسعود قربانپور	۶۶-نورالله معلمی	۹۰-مهدی پورمهدی
۴۳-حمید ماجانی	۶۷-قدرت قاسمی پور	۹۱-مجید گودرزی
۴۴-منوچهر چیت سازان	۶۸-جواد جمشیدیان	۹۲-فاطمه فخارزاده
۴۵-مریم کلاهی	۶۹-عبدالزهره نعیمی	۹۳-زهره سلطانی
۴۶-رحیم قاسمیه	۷۰-اسلام فاخر	۹۴-مهدی جلالوند
۴۷-حسین ملتفت	۷۱-مرتضی الماسی	۹۵-عادل خنیاب نژاد
۴۸-امیر محمد احدی	۷۲-منصور میاحی	۹۶-عبدالحسین فرج پهلوی
۴۹-اسماعیل هاشمی	۷۳-محمد رضا دوستان	۹۷-علیرضا افتخار
۵۰-سید ناصر سعیدی	۷۴-محمد صباپیان	۹۸-یداله مهرعلیزاده
۵۱-ذبیح آله عباسپور	۷۵-کریم انصاری اصل	۹۹-زهره قطب الدین
۵۲-موسی مسکرباشی	۷۶-عبدالحمید معرف زاده	۱۰۰-محسن قنبرزاده
۵۳-مرتضی امیدیان	۷۷-محمد سروش	۱۰۱-سجاد زارعی
۵۴-محمد حسین گنجی	۷۸-مهرداد نامداری	۱۰۲-عنایت الله فخرایی
۵۵-علی امیری	۷۹-غلامرضا اکبری زاده	۱۰۳-مجتبی علیشاهی
۵۶-حسین آقایی جنت مکان	۸۰-سید مجید سجاده	۱۰۴-مهدی نداف
۵۷-مهدی قمشی	۸۱-محمد جواد شیخ داوودی	۱۰۵-یزدان مظاهری
۵۸-سید جلال هاشمی	۸۲-سعید امانپور	۱۰۶-قاسم بستانی
۵۹-عبدالرحمان راسخ	۸۳-سهراب قائدی	۱۰۷-عبدالله پارسا
۶۰-حیدر زارعی	۸۴-حبیب الله روشنفکر دزفولی	۱۰۸-سید محسن سجادی
۶۱-علی شجاعبان	۸۵-علی محمد فروغمند	۱۰۹-رحیم موسوی
۶۲-ایران داودی	۸۶-محمود ولیدی	۱۱۰-سعید حجتی
۶۳-صدیقه عظیمی	۸۷-محمد الباجی	۱۱۱-هوشنگ پورکاسب

- ۱۳۹- لطف اله خواجه پور
 ۱۴۰- معصومه عزتی گیوی
 ۱۴۱- حجت الله درفش
 ۱۴۲- یزدان طاهری نسب
 ۱۴۳- عبدالحسین رضایی راد
 ۱۴۴- آرش راسخ
 ۱۴۵- الهام حویزی
 ۱۴۶- سید جمال هاشمی دزفولی
 ۱۴۷- پروانه تیشه زن
 ۱۴۸- مسعود نیکبخت
 ۱۴۹- علیرضا کیاست
 ۱۵۰- منوچهر تشکری
 ۱۵۱- محمدرضا تابنده
- ۱۲۵- ابراهیم حاجی دولو
 ۱۲۶- محمود آبدانان مهدی زاده
 ۱۲۷- مازیار چنگیزیان
 ۱۲۸- اسفندیار فاتح
 ۱۲۹- محمد خسروی
 ۱۳۰- منصور سودانی
 ۱۳۱- سید محسن قریشی
 ۱۳۲- بلقیس باورصاد
 ۱۳۳- حسین حمیدی نجات
 ۱۳۴- محسن زیوری
 ۱۳۵- عسکر آتش افروز
 ۱۳۶- حیدرعلی کشکولی
 ۱۳۷- آسیه مهدی پور
 ۱۳۸- محمد تقی رونق
- ۱۱۲- علیرضا زراسوندی
 ۱۱۳- علیرضا صفاریان
 ۱۱۴- علی مهربانی
 ۱۱۵- داوود افشار
 ۱۱۶- سعید برومند نسب
 ۱۱۷- حبیب الله نادیان
 ۱۱۸- بهروز زرگر
 ۱۱۹- مهرزاد مصباح
 ۱۲۰- داوود پورمظفری
 ۱۲۱- امیر سلطانی محمدی
 ۱۲۱- حسن علیجانی
 ۱۲۲- منوچهر فتحی مقدم
 ۱۲۳- سکینه شاهی
 ۱۲۴- سید امین منصوری

دکتر خواجه عنوان کرد:

ارائه جدیدترین راهکارها در دنیا و اجماع جهانی برای مقابله با گردوغبار

رئیس دانشگاه شهید چمران اهواز با اشاره به برگزاری کنفرانس بین‌المللی گردوغبار در این دانشگاه، گفت: برگزارکنندگان این کنفرانس در نظر دارند ضمن ارائه همه ابعاد پنهان و آشکار این پدیده و راهکارهای مقابله با آن به جلب‌نظر سازمان‌های جهانی و کشورهای درگیر پرداخته و در صورت امکان، اجماع جهانی را برای مقابله با این پدیده ایجاد کنند.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز، دکتر غلامحسین خواجه در افتتاحیه اولین کنفرانس بین‌المللی گردوغبار که امروز ۱۲ اسفند در آمفی‌تئاتر شهید مطهری دانشکده علوم برگزار شد، اظهار کرد: برگزاری این سمینارها و همایش‌های علمی فرصت مناسبی است که با نگاه اندیشمندانه و به دور از جنجال‌های تبلیغاتی و ژورنالیستی به ارائه نظریات کارشناسانه پرداخت و در موضوعاتی مانند معضل ریزگردها که نه تنها خوزستان بلکه بیش از ۱۷ استان کشور را درگیر کرده است، می‌توان با تبادل‌نظر در قالب این کنفرانس‌ها به راهکارهایی مؤثر دست یافت.

وی با بیان این‌که امروزه بررسی و تحقیق در مورد اثرات اکولوژیکی و اکوسیستمی و همچنین گرم‌شدن فزاینده کره زمین یکی از اولویت‌های اصلی نهادهای بین‌المللی و علمی جهان است، گفت: توسعه پایدار که توجه به محیط‌زیست از مؤلفه‌های اصلی آن است، همواره به‌عنوان رویکردی برای مقابله با پیدایش بحران‌هایی از این دست مدنظر سیاست‌گذاران و دولت‌ها بوده است.

رئیس دانشگاه شهید چمران اهواز خاطرنشان کرد: در فرصت برگزاری کنفرانس گردوغبار بر آنیم با شناخت عوامل تولیدکننده ریزگردها و بررسی منشأ داخلی و خارجی آن، با ارائه راهکارهای علمی و برنامه‌های کوتاه‌مدت، میان مدت و بلندمدت بتوانیم تضمین سلامت نسل‌های آینده کشور را رقم بزنیم.

خواجه با بیان این‌که نمی‌توان و نباید با بی‌مسئولیتی ناظر تخریب روزافزون محیط‌زیست، خشک‌شدن تالاب‌ها، شورشدن منابع آب و نم‌زار شدن زمین‌های حاصلخیز و پرمحصول استان باشیم، خاطرنشان کرد: گسترش و فراگیر شدن ریزگردها در استان و کشور از پیامدهای بی‌توجهی به محیط‌زیست است.

وی تصریح کرد: متأسفانه تا پدیده‌ای به مرز بحران نرسد عزم جدی برای پیشگیری و مقابله با آن دیده نمی‌شود و هشدارهای متخصصان و اندیشمندان در آن زمینه مورد توجه قرار نمی‌گیرد غافل از آن‌که برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری برای پیشگیری و مقابله با بحران علمی‌ترین و در عین حال کم‌هزینه‌ترین راه است.

رئیس دانشگاه شهید چمران اهواز اظهار داشت: آنچه اکنون با عنوان پدیده گردوغبار دامنگیر خوزستان و بسیاری از دیگر نقاط کشور شده است، به نظر می‌رسد بخشی از آن ناشی از تصمیمات نسنجیده و غیرعلمی و نادیده‌گرفتن نقش و نظر تخصصی مراکز تحقیقاتی و علمی در تصمیم‌گیری‌ها است.

خواجه تصریح کرد: اگر بنا باشد که سازمان‌ها و اشخاص پاسخگوی تصمیمات غیرعلمی و غیرکارشناسی خود نباشند باید منتظر ظهور و بروز پدیده‌های از این نوع و تحمیل هزینه‌های آن بر کشور و مردم باشیم.

وی گفت: در هر حال برگزاری این کنفرانس ضمن شناسایی و معرفی بهتر این پدیده برای مردم و مسئولان کشور، جدیدترین راهکارهای استفاده‌شده در دنیا در مقابله با این پدیده را معرفی می‌کند؛ همچنین برگزارکنندگان این کنفرانس در نظر دارند ضمن ارائه همه ابعاد پنهان و آشکار این پدیده و راهکارهای مقابله با آن به جلب‌نظر سازمان‌های جهانی و کشورهای درگیر پرداخته و در صورت امکان، اجماع جهانی را برای مقابله با این پدیده ایجاد کنند.

رئیس دانشگاه شهید چمران اهواز تصریح کرد: به‌طور یقین این کنفرانس فرصت مناسبی را برای این پژوهشگران در خصوص ارائه روش‌های نوین و تبادل افکار و اندیشه‌ها در زمینه پایش و کنترل طوفان‌های گردوغبار فراهم می‌کند.

خواجه با اشاره به جایگاه دانشگاه شهید چمران به‌عنوان بزرگترین قطب علمی کشور در منطقه جنوب‌غرب، بر آمادگی این دانشگاه و همچنین دانشگاه علوم پزشکی اهواز با بهره‌گیری از هیئت علمی با تجربه و توانمند در تمام زمینه‌ها به‌ویژه آب و خاک آمادگی برای همکاری و بررسی این پدیده تأکید کرد و گفت: البته همچون گذشته به حمایت همه‌جانبه مسئولان استانی و کشوری نیاز است.

وی با ابراز امیدواری از این‌که برگزاری این کنفرانس بتواند گامی کوچک برای مقابله علمی و مؤثر با این پدیده در کشور باشد، گفت: امیدواریم این کنفرانس بتواند ارتباط تنگاتنگ میان دانشگاه‌ها و مراکز اجرایی برای رفع معضل گردوغبار را ایجاد کند.